

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΛΥΡΑΣ

Πτυχίο Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης Πανεπιστημίου Αθηνών

Υποβληθείσα για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στη Διοίκηση των Επιχειρήσεων για
Στελέχη

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

2007

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Κωνσταντίνος Δ. Λύρας

Σημαντικοί όροι: Χρηματοοικονομική Ανάλυση, Λογιστικές Καταστάσεις, Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Χρήσης, Αριθμοδείκτες, Πίνακας Κίνησης Κεφαλαίων, Κλάδος Ύδρευσης .

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με τη συγκεκριμένη διπλωματική εργασία γίνεται μία προσπάθεια χρηματοοικονομικής ανάλυσης των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών εταιρειών του κλάδου ύδρευσης. Η προσπάθεια για τη δημιουργία αυτής της εργασίας, επικεντρώθηκε αρχικά στην παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου πάνω στο οποίο βασίζεται η ανάλυση, γίνεται μία προσπάθεια παρουσίασης του διεθνούς και ελληνικού οικονομικού περιβάλλοντος την περίοδο 2000 έως 2004, γίνεται μία παρουσίαση του κλάδου των εταιρειών ύδρευσης, στη συνέχεια παρουσιάζεται το προφίλ των δύο εταιρειών που αναλύονται, ενώ με τη βοήθεια αριθμοδεικτών και πινάκων κίνησης κεφαλαίων επιχειρείται μία ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των δύο εισηγμένων εταιρειών. Συνοψίζοντας τα συμπεράσματα μπορούμε να πούμε ότι η ΕΥΔΑΠ Α.Ε. παρουσιάζει μία μείωση της κερδοφορίας και μειωμένη αποδοτικότητα. Οι πωλήσεις της εταιρείας αυξάνονται, όμως το κόστος πωληθέντων επιβαρύνει τα κέρδη της. Τα κέρδη της εταιρείας επηρεάζονται και από τον τρόπο που χρησιμοποιούνται τα κεφάλαια που έχουν επενδυθεί στην επιχείρηση. Η τιμολογιακή πολιτική της εταιρείας επηρεάζεται από τις υψηλές σταθερές δαπάνες για συντήρηση και επέκταση του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης. Η ΕΥΔΑΠ Α.Ε. έχει το μεγαλύτερο πελατολόγιο τόσο στον τομέα της ύδρευσης όσο και στον τομέα της αποχέτευσης. Την περίοδο 2000 έως 2004 υπήρχαν έντονες αυξομειώσεις στα διαθέσιμα αποθέματα νερού, με αυξητικές μόνο τάσεις στα αντίστοιχα τιμολόγια ύδρευσης και αποχέτευσης. Η ΕΥΑΘ Α.Ε. παρουσιάζει μία αυξομείωση της κερδοφορίας της μέσα στο διάστημα που εξετάζουμε. Αντίστοιχες αυξομειώσεις παρουσιάζουν τόσο οι πωλήσεις της επιχείρησης αλλά και το κόστος πωληθέντων. Η εκμετάλλευση των πόρων και των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης γίνεται με σχετικά αποτελεσματικό τρόπο. Η ΕΥΑΘ Α.Ε. αν και με μικρότερο πελατολόγιο στις συνδέσεις ύδρευσης και αποχέτευσης και λιγότερες διαθέσιμες πηγές νερού για την εξυπηρέτηση των καταναλωτών της, εφαρμόζει μία ευνοϊκότερη τιμολογιακή πολιτική στο διάστημα 2000 έως 2004. Στόχοι και των δύο εταιρειών είναι η αύξηση του πελατολογίου τους, η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και υπηρεσιών, η επέκταση του δικτύου τους σε νέους δήμους, ίσως και γειτονικούς νομούς, η διεθνής συνεργασία με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας αλλά και την προστασία των υδάτινων πόρων, καθώς και μία ορθολογικότερη κατανάλωση νερού από όλους τους καταναλωτές.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΑ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	I
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ	II
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	III
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1.1 Αντικειμενικός Σκοπός	1
1.2 Μεθοδολογία	1
1.3 Διάρθρωση	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	
2.1. Εισαγωγή	4
2.2 Στάδια Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης	5
2.3 Αριθμοδείκτες	9
2.3.1 Συνολική Αποδοτικότητα	10
2.3.2 Περιθώριο Κέρδους	11
2.3.3 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα	13
2.3.3.1 Συνολική Κυκλοφοριακή Ταχύτητα	14
2.3.3.2 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων και Κυκλοφορούντων Στοιχείων	15
2.3.3.3 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων	16
2.3.3.4 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων	17
2.3.3.5 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Διαθεσίμων	18
2.3.4 Ιδιωφελής Αποδοτικότητα	18
2.3.5 Αποτελεσματικότητα	20
2.3.5.1 Μέση Διάρκεια Επένδυσης σε Αποθέματα	20
2.3.5.2 Μέση Διάρκεια Είσπραξης Απαιτήσεων	21
2.3.5.3 Μέση Διάρκεια Πληρωμής Υποχρεώσεων	22
2.3.6 Ρευστότητα	23
2.3.7 Δανειακή Επιβάρυνση	26
2.3.8 Κάλυψη Τόκων και Μερισμάτων	27
2.3.9 Παγιοποίηση Περιουσίας	30
2.3.10 Χρηματοδότηση Ενεργητικού	31
2.3.11 Δείκτες σε Τρέχουσες Αξίες	32
2.4 Πίνακας Κίνησης Κεφαλαίων	34
2.5 Βιβλιογραφία	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	
3.1 Γενικά	37
3.2 Διεθνές και Ευρωπαϊκό Περιβάλλον	37
3.3 Ελληνική Οικονομία	48
3.3.1 Οικονομική Δραστηριότητα	49
3.3.2 Απασχόληση και Ανεργία	51
3.3.3 Πληθωρισμός	55
3.3.4 Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	59
3.3.5 Δημοσιονομικές Εξελίξεις	61
3.3.5.1 Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης και Εξέλιξη του Δημοσίου Χρέους	61
3.4 Βιβλιογραφία	68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΚΛΑΔΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ	
4.1 Γενικά	69
4.2 Τιμολογιακή Πολιτική	73
4.3 Βιβλιογραφία	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΥΔΑΠ Α.Ε. ΚΑΙ ΕΥΑΘ Α.Ε.	
5.1 ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	86
5.1.1 Ιστορική Αναδρομή	86
5.1.2 Σκοποί Λειτουργίας - Στρατηγικοί Στόχοι	87
5.1.3 Δίκτυο	89
5.1.4 Νέες Δραστηριότητες	92
5.2 ΕΥΑΘ Α.Ε.	93
5.2.1 Ιστορική Αναδρομή	93
5.2.2 Σκοποί Λειτουργίας - Στρατηγικοί Στόχοι	94
5.2.3 Δίκτυο	97
5.3 Βιβλιογραφία	100
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ-ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	
6.1 Εισαγωγή	101
6.2 ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	102
6.2.1 Δείκτες Τάσης και Ανάλυση Κοινού Μεγέθους	102
6.2.2 Εφαρμογή Αριθμοδεικτών	105
6.3 ΕΥΑΘ Α.Ε.	118
6.3.1 Δείκτες Τάσης και Ανάλυση Κοινού Μεγέθους	118
6.3.2 Εφαρμογή Αριθμοδεικτών	121
6.4 Σύγκριση Εταιρειών Κλάδου Ύδρευσης	134
6.5 Πίνακες Κίνησης Κεφαλαίων	136
6.6 Βιβλιογραφία	138
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	
7.1 Συμπεράσματα	139
7.2 Κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα	142
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	143
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	152
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	161

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιώς κ. Γεώργιο Αρτίκη, για την ευκαιρία και την δυνατότητα που μου έδωσε να ολοκληρώσω τη συγκεκριμένη εργασία, με την καθοδήγηση και τη σημαντική βοήθεια του. Επίσης, ευχαριστώ για την βοήθεια τους, τον κ. Γεώργιο Γιαννακόπουλο, την κα. Χαριτίνη Γιαννακοπούλου, την κα. Μαρία Λιατήρη, την κα. Σταματία Μπέτση, τον κ. Γιάννη Παγώνη, καθώς και όλους τους συμφοιτητές και τις συμφοιτήτριες μου, της τρίτης σειράς του μεταπτυχιακού προγράμματος στην οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων για στελέχη.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΣΕΛΙΔΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-2 ΤΙΜΕΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	75
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-3 ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-4 ΠΑΓΙΟ ΤΕΛΟΣ ΑΝΑ ΜΗΝΑ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-5 ΤΙΜΕΣ ΥΔΑΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000 ΕΩΣ 2006 ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΕΥΑΘ Α.Ε.	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-6 ΤΙΜΕΣ ΥΔΑΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2002 ΕΩΣ 2006 ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΕΥΑΘ Α.Ε.	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-7 ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΕΥΑΘ Α.Ε.	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-8 ΠΑΓΙΟ ΤΕΛΟΣ ΕΥΑΘ Α.Ε.	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-9 ΤΙΜΕΣ ΥΔΑΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 4-10 ΤΙΜΕΣ ΥΔΑΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	93

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

	ΣΕΛΙΔΑ
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-1: ΡΥΘΜΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	51
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-2: ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 1998-2004	54
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-3: ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 1990-2004	54
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-4: ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2002 - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2005	58
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-5: ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΕΤΗΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1991-2004	58
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-6: ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	61
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-7: ΈΣΟΔΑ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΈΛΛΕΙΜΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	66
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-8: ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΕΠ	67
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4-1: ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε. ΜΗΝΙΑΙΟ ΑΠΟΛΗΨΙΜΟ ΑΠΟΘΕΜΑ (Μ3) 2000-2004	84
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-1: ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	106

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-2: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	107
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-3: ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	108
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-4: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	109
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-5: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	110
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-6: ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΕΛΑΤΩΝ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	110
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-7: ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	111
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-8: ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	112
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-9: ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	113
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-10: ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	114
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-11: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	115
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-12: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	116

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-13: ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

117

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-14: ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

117

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-15: ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΥΑΘ Α.Ε.

122

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-16: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΕΥΑΘ Α.Ε.

123

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-17: ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΥΑΘ Α.Ε.

124

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-18: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΥΑΘ Α.Ε.

125

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-19: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΕΥΑΘ Α.Ε.

126

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-20: ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΕΛΑΤΩΝ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΕΥΑΘ Α.Ε.

126

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-21: ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΕΥΑΘ Α.Ε.

127

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-22: ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΥΑΘ Α.Ε.

128

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-23: ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΕΥΑΘ Α.Ε.

129

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-24: ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ

ΕΥΑΘ Α.Ε. 130

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-25: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΕΥΑΘ Α.Ε.

131

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-26: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΕΥΑΘ Α.Ε. 132

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-27: ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΥΑΘ Α.Ε.

133

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6-28: ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΥΑΘ Α.Ε.

133

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Στόχος της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας είναι η χρηματοοικονομική ανάλυση των εισηγμένων, στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, εταιρειών του κλάδου ύδρευσης κατά την περίοδο 2000 έως 2004. Ο κλάδος ύδρευσης αποτελείται από τις εταιρείες ΕΥΔΑΠ Α.Ε. και ΕΥΑΘ Α.Ε. οι οποίες δραστηριοποιούνται στις περιοχές των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Γίνεται μία προσπάθεια να παρουσιαστούν και να αναλυθούν τα οικονομικά στοιχεία των δύο εταιρειών έτσι ώστε να γίνει μία εξαγωγή συμπερασμάτων για τους ουσιαστικότερους παράγοντες που επηρεάζουν τη δομή και την οικονομική λειτουργία των δύο εταιρειών.

1.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η προσέγγιση που ακολουθήθηκε μεθοδολογικά, περιλάμβανε την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων της κάθε επιχείρησης και ειδικότερα την επισκόπηση των λογαριασμών του ισολογισμού και των στοιχείων του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως της κάθε επιχείρησης. Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν, η ανάλυση κοινού μεγέθους (common size analysis), η ανάλυση δεικτών (index analysis), έγινε υπολογισμός των δεικτών (ratios) της κάθε εξεταζόμενης επιχείρησης, ενώ έγινε και σύνταξη πινάκων κίνησης κεφαλαίων (funds flow statements) της κάθε εξεταζόμενης επιχείρησης. Επίσης υπολογίστηκαν οι δείκτες του κλάδου των εταιρειών ύδρευσης, ενώ υπάρχει απεικόνιση με διαγράμματα τόσο των δεικτών των εταιρειών ύδρευσης όσο και των κλαδικών δεικτών. Με την παρουσίαση του ελληνικού και διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος για την περίοδο 2000 έως 2004, καθώς και στοιχείων για

τις εταιρείες ύδρευσης και τον κλάδο που δραστηριοποιούνται, καταλήγουμε στην εξαγωγή συμπερασμάτων για τη συγκεκριμένη εργασία.

1.3 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Η διπλωματική εργασία αποτελείται από επτά κεφάλαια και τα παραρτήματα Α, Β και Γ, όπου εμφανίζονται επεξεργασμένες οι οικονομικές καταστάσεις των δύο εταιρειών του κλάδου, καθώς και τα διαγράμματα σύγκρισης των αριθμοδεικτών των δύο εταιρειών του κλάδου με τον κλαδικό δείκτη, που υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθούμε στη συγκεκριμένη εργασία. Στο πρώτο κεφάλαιο της εισαγωγής, γίνεται μία συνολική παρουσίαση της δομής της συγκεκριμένης εργασίας. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων και το θεωρητικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο βασίζονται τα υπόλοιπα κεφάλαια. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μία προσπάθεια παρουσίασης τόσο του διεθνούς όσο και του ελληνικού οικονομικού περιβάλλοντος για την περίοδο 2000-2004 με αναφορές στην οικονομική δραστηριότητα, στην απασχόληση και την ανεργία, στον πληθωρισμό, στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, στο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης και την εξέλιξη του δημοσίου χρέους. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζουμε τον κλάδο ύδρευσης όπως διαμορφώνεται στην ελληνική επικράτεια και επιχειρούμε μία αναφορά στην τιμολογιακή πολιτική που ακολουθούν οι δύο εταιρείες του κλάδου αλλά και κάποιες άλλες που δραστηριοποιούνται στην επαρχία. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται μία σύντομη αναδρομή στην ιστορία των εταιρειών ΕΥΔΑΠ Α.Ε και ΕΥΑΘ Α.Ε, παρουσιάζονται οι σκοποί λειτουργίας και οι στρατηγικοί στόχοι των εταιρειών, το δίκτυο τους και οι νέες δραστηριότητες που αναπτύσσουν. Στο έκτο κεφάλαιο σχολιάζονται και αναλύονται οι δείκτες τάσης, η ανάλυση κοινού μεγέθους, οι αριθμοδείκτες καθώς και οι πίνακες κίνησης κεφαλαίων των δύο εταιρειών,

σύμφωνα με τα στοιχεία από την επεξεργασία των ισολογισμών και των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης (όπως φαίνονται στα παραρτήματα Α και Β) για την περίοδο 2000 έως 2004. Επίσης γίνεται σύγκριση των δύο εταιρειών του κλάδου ύδρευσης, με τους αριθμοδείκτες που έχουν υπολογιστεί για τον κλάδο (όπως φαίνονται στο παράρτημα Γ). Στο έβδομο κεφάλαιο γίνεται η εξαγωγή των συμπερασμάτων, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν παρουσιαστεί στο σύνολο των κεφαλαίων της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανάλυση λογιστικών καταστάσεων είναι η συστηματική εξέταση και ερμηνεία της ιστορικής απόδοσης μιας επιχείρησης που γίνεται για την πρόβλεψη της μελλοντικής αποδοτικότητας και ικανότητας της επιχείρησης να εξοφλεί τα χρέη της. Αντικειμενικός σκοπός της ανάλυσης είναι η αποτύπωση της παρούσας χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Η ανάλυση μπορεί να επικεντρωθεί στην ιστορική, τρέχουσα και προβλεπόμενη οικονομική απόδοση της εταιρείας όπως απεικονίζεται στις λογιστικές της καταστάσεις.

Οι λογιστικές καταστάσεις αποτελούν τυποποιημένο τρόπο καταγραφής και μετάδοσης σημαντικών οικονομικών πληροφοριών για τις λειτουργίες και τις οικονομικές συνθήκες των επιχειρήσεων. Η συλλογή των πληροφοριών για τις εταιρείες γίνεται από τις βασικές λογιστικές καταστάσεις όπως ο ισολογισμός και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Ο ισολογισμός δείχνει την οικονομική θέση της εταιρείας σε δεδομένη χρονική στιγμή και αποτελεί ένα λεπτομερή κατάλογο του ενεργητικού, του παθητικού και των ιδίων κεφαλαίων. Η κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης αποτελεί μία σύνοψη των εισοδημάτων και των δαπανών της εταιρείας για δεδομένη χρονική περίοδο.

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων περιλαμβάνει τον υπολογισμό και την ερμηνεία των οικονομικών πληροφοριών για την αξιολόγηση της ιστορικής απόδοσης, της παρούσας κατάστασης και της μελλοντικής βιωσιμότητας μιας εταιρείας. Η ανάλυση για να είναι επιτυχημένη πρέπει να γίνει συγκέντρωση αξιόπιστων και πρόσφατων οικονομικών πληροφοριών, να γίνει επεξεργασία των

οικονομικών καταστάσεων με καταχώρηση και ποσοστοποίηση των πληροφοριών. Αναγκαία βήματα είναι η ολοκλήρωση της ανάλυσης τάσεων και της συγκριτικής ανάλυσης αλλά και η σύνταξη γραπτών εκτιμήσεων τάσεων, συγκρίσεων και συνεχούς παρακολούθησης των λειτουργιών της επιχείρησης, της οικονομικής της δομής αλλά και του περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί. Για τη μελέτη ορισμένων βασικών μεταβλητών μιας επιχείρησης όπως η αποδοτικότητα, το περιθώριο κέρδους, η κυκλοφοριακή ταχύτητα, η αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των αποθεμάτων και των πιστώσεων, η ρευστότητα, η δανειακή επιβάρυνση, το περιθώριο ασφάλειας, η σύνθεση των ενεργητικών στοιχείων και η χρηματοδοτική διάρθρωση μπορούν να χρησιμοποιηθούν δείκτες και πίνακες κίνησης κεφαλαίων για την εξαγωγή συμπερασμάτων. Τα αποτελέσματα αυτά που προκύπτουν από την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων, ενδιαφέρουν άμεσα τόσο τη διοίκηση της επιχείρησης, τους μετόχους, τους δανειστές, τους προμηθευτές, τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, αλλά και όλους όσους έρχονται σε επαφή με την επιχείρηση.

2.2 ΣΤΑΔΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μιας επιχείρησης περιλαμβάνει τέσσερα στάδια: Στατιστική ανάλυση - Κριτική διερεύνηση δεικτών - Κριτική διερεύνηση πινάκων κίνησης κεφαλαίων - Εξαγωγή συμπερασμάτων.

Η ταξινόμηση του έργου σε τέσσερις φάσεις αποτελεί μια μεθοδολογική προσέγγιση η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως υπόδειγμα ανάλυσης λογιστικών καταστάσεων. Η μέθοδος αυτή οδηγεί σε τεκμηριωμένα συμπεράσματα, εφόσον θεωρεί την ανάλυση λογιστικών καταστάσεων ως ένα σύστημα αποτελούμενο από τέσσερις διαδοχικές φάσεις, όπου το προϊόν της προηγούμενης φάσης αποτελεί την πρώτη ύλη της επόμενης.

Η στατιστική ανάλυση περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

Τον καθορισμό του αριθμού των χρήσεων που θα συμπεριληφθούν στην ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων. Προκειμένου να έχουμε μία αντιπροσωπευτική εικόνα της εξέλιξης των διαφόρων μεγεθών, η ανάλυση πρέπει να ακολουθεί το υπόδειγμα των κυκλικών διακυμάνσεων της οικονομίας. Αν, για παράδειγμα, στην περίοδο της ανάλυσης η διάρκεια των κυκλικών διακυμάνσεων της οικονομίας ήταν 5 χρόνια, τότε πρέπει να αναλυθούν τουλάχιστον οι λογιστικές καταστάσεις αυτών των 5 χρήσεων. Πρέπει να σημειωθεί ότι το πρόβλημα της επιλογής του αριθμού των χρήσεων αντιμετωπίζεται μόνο κατά την εισαγωγή της ανάλυσης στην επιχείρηση. Μία οργανωμένη επιχείρηση υποτίθεται ότι, μετά την εισαγωγή της ανάλυσης, θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί την τεχνική αυτή δια βίου. Επίσης, το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίζεται από τους εξωτερικούς αναλυτές, οι οποίοι αναλαμβάνουν αναλύσεις επιχειρήσεων περιπτώσιακά.

Την επισκόπηση των λογαριασμών του ισολογισμού προκειμένου να κατανοηθεί πλήρως το ουσιαστικό περιεχόμενό τους. Η ενέργεια αυτή είναι κυρίως απαραίτητη σε περιπτώσεις έλλειψης λογιστικής τυποποίησης. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη σύγκριση των λογιστικών καταστάσεων δύο επιχειρήσεων ή ακόμη διαδοχικών καταστάσεων της ίδιας επιχείρησης, είναι η ύπαρξη κανόνων που να εξασφαλίζουν την ομοιόμορφη κατάστρωση τους. Επίσης, πρέπει να τονισθεί ότι πλήρης λογιστική τυποποίηση δεν επιτυγχάνεται πάντα, αφού τα λογιστικά σχέδια σε πολλές περιπτώσεις αφήνουν τη διαχείριση διάφορων λογιστικών γεγονότων στη διακριτική ευχέρεια του λογιστή της επιχείρησης. Για παράδειγμα, ο λογιστής μπορεί να έχει δυνατότητα επιλογής της μεθόδου απόσβεσης των πάγιων στοιχείων. Την ενδεχόμενη ανακατάταξη των στοιχείων του ισολογισμού ως αποτέλεσμα της παραπάνω επισκόπησης.

Τη διερεύνηση των στοιχείων του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως προκειμένου να κατανοηθεί πλήρως το ουσιαστικό περιεχόμενό τους. Η ενέργεια αυτή πηγάζει από τους ίδιους λόγους που πηγάζει η αντίστοιχη ενέργεια για τους λογαριασμούς του ισολογισμού. Στην προκειμένη περίπτωση απώτερος σκοπός είναι ο εντοπισμός και στη συνέχεια η απάλειψη τυχόν ανώμαλων κονδυλίων.

Την εμφάνιση του ισολογισμού με την κάθετη μορφή και στη συνέχεια παράθεση του ενός ισολογισμού δίπλα στον άλλο με πρώτο από αριστερά τον ισολογισμό της παλαιότερης χρήσεως. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η σύγκριση των ισολογισμών διαδοχικών χρήσεων.

Επίσης, κάθε στοιχείο του ενεργητικού, εκφράζεται ως ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού και κάθε στοιχείο του παθητικού ως ποσοστό του συνόλου του παθητικού. Η ενέργεια αυτή ονομάζεται ανάλυση κοινού μεγέθους (common size analysis) και αποκαλύπτει την τάση των ποσοστών αυτών διαχρονικά με σκοπό ο αναλυτής να έχει μία εικόνα της βελτίωσης ή χειροτέρευσης των μεγεθών του ισολογισμού.

Τον ίδιο σκοπό εξυπηρετεί και η ανάλυση δεικτών (index analysis) η οποία εκφράζει τα στοιχεία των διαδοχικών ισολογισμών ως ποσοστό των αντίστοιχων στοιχείων του αρχικού ισολογισμού ο οποίος εκλαμβάνεται ως ισολογισμός βάσης.

Την εμφάνιση του λογαριασμού αποτελέσματα χρήσεως με την κάθετη μορφή και στη συνέχεια παράθεση του ενός λογαριασμού δίπλα στον άλλο. Επίσης, κάθε στοιχείο του λογαριασμού εκφράζεται ως ποσοστό των πωλήσεων σύμφωνα με την ανάλυση κοινού μεγέθους και ως ποσοστό του αρχικού λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως σύμφωνα με την ανάλυση δεικτών.

Τον υπολογισμό των δεικτών της εξεταζόμενης επιχείρησης. Στο σημείο αυτό, ο αναλυτής διαθέτει τα απαραίτητα στοιχεία για τον υπολογισμό των δεικτών (ratios)

της εξεταζόμενης επιχείρησης. Οι δείκτες είναι κλάσματα και αποτελούν το κυριότερο εργαλείο της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων.

Ως δείκτη θα θεωρήσουμε οποιαδήποτε αριθμητική σχέση και όταν ακόμη δεν υπάρχει εμφανής αιτιώδης συνάρτηση μεταξύ του αριθμητή και του παρονομαστή. Επίσης, πολλές φορές πρακτικοί λόγοι επιβάλλουν την αντιστροφή του κλάσματος. Με την αντιστροφή των όρων δεν επέρχεται ουσιαστική μεταβολή στη σχέση που εκφράζει ο δείκτης, μεταβάλλεται όμως η αριθμητική της έκφραση. Προκειμένου λοιπόν ο δείκτης να γίνει όσο το δυνατόν περισσότερο κατανοητός θα υιοθετήσουμε, στα επόμενα, τον ορθό ή τον αντεστραμμένο τύπο.

Κατά συνέπεια, η ποικιλία των δεικτών που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων της επιχείρησης είναι μεγάλη. Η εκλογή των κατάλληλων δεικτών εξαρτάται από τη σκοπιά της ανάλυσης, αλλά και από τα διαθέσιμα για τον καταρισμό τους στοιχεία.

Τη σύνταξη πινάκων κίνησης κεφαλαίων (funds flow statements) της εξεταζόμενης επιχείρησης. Ο πίνακας αυτός είναι το δεύτερο εργαλείο της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων της επιχείρησης.

Τον υπολογισμό, για την αντίστοιχη χρονική περίοδο, των δεικτών, και των πινάκων κίνησης κεφαλαίων των κυριότερων ανταγωνιστών. Όπως θα τονισθεί παρακάτω, οι ανταγωνιστές πρέπει να ομοιάζουν όσο το δυνατόν περισσότερο με την εξεταζόμενη επιχείρηση.

Την ανεύρεση, για την ίδια περίοδο, των μέσων δεικτών και των πινάκων κίνησης κεφαλαίων του κλάδου στον οποίο ανήκει η εξεταζόμενη επιχείρηση. Δίνοντας έμφαση στη χρονική περίοδο, διασφαλίζεται ότι τα παραπάνω στοιχεία του κλάδου προέρχονται από το ίδιο στάδιο των κυκλικών διακυμάνσεων της οικονομίας στο οποίο αναφέρεται η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων και έτσι τα στοιχεία της επιχείρησης και του κλάδου είναι συγκρίσιμα. Επίσης, ο κλάδος πρέπει να ορίζεται

ως ένα σύνολο επιχειρήσεων οι οποίες έχουν κοινά χαρακτηριστικά με την επιχείρηση που αναλύεται (ίδια προϊόντα, ίδιο μέγεθος, ίδιο στάδιο στο χρηματοοικονομικό κύκλο επιχείρησης κλπ).

Τη γραφική απεικόνιση της εξέλιξης των δεικτών της επιχείρησης, των ανταγωνιστών και του κλάδου. Επίσης, απεικονίζεται η εξέλιξη κάθε άλλου στοιχείου η οποία κρίνεται απαραίτητη, π.χ. πωλήσεων, κόστους, πάγιου ενεργητικού κλπ. Οι γραφικές απεικονίσεις διευκολύνουν την κριτική διερεύνηση των δεικτών και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

2.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Οι μέχρι τώρα αναπτυχθείσες μέθοδοι αναλύσεως συμπληρώνονται με τη χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών, οι οποίοι βοηθούν στην ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης.

Αριθμοδείκτης, είναι η απλή σχέση ενός κονδυλίου του ισολογισμού ή της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως προς ένα άλλο και εκφράζεται με απλή μαθηματική μορφή. Με τη χρήση αριθμοδεικτών γίνεται αντιληπτή η πραγματική αξία και η σπουδαιότητα των απόλυτων μεγεθών. Για να έχει κάποια αξία ο αριθμοδείκτης, θα πρέπει να εκφράζει σχέσεις που παρουσιάζουν οικονομικό ενδιαφέρον και οδηγούν σε συγκεκριμένα συμπεράσματα.

Ένας μεμονωμένος αριθμοδείκτης δεν μπορεί να δώσει μια πλήρη εικόνα της οικονομικής θέσεως της επιχείρησης αν δεν συγκριθεί με άλλους αντιπροσωπευτικούς ή πρότυπους αριθμοδείκτες ή δεν συσχετισθεί με τους αντίστοιχους αριθμοδείκτες μιας σειράς προηγούμενων χρήσεων. Τέτοια πρότυπα μπορεί να αποτελέσουν τα εξής: α) αριθμοδείκτες για μια σειρά παλαιότερων δεδομένων των λογιστικών καταστάσεων της συγκεκριμένης επιχείρησης, β)

αριθμοδείκτες ορισμένων ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, κατάλληλα επιλεγμένων, γ) αριθμοδείκτες που να αναφέρονται στο μέσο όρο του κλάδου στον οποίο ανήκει η μελετώμενη επιχείρηση και δ) λογικά πρότυπα του αναλυτή, τα οποία πολλές φορές βασίζονται στην εμπειρία του.

Οι κυριότεροι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται στις αναλύσεις λογιστικών καταστάσεων παρατίθενται παρακάτω:

2.3.1 Συνολική Αποδοτικότητα

Ο δείκτης αποδοτικότητας δίνει τις τελικές απαντήσεις για το πόσο αποτελεσματικά διοικείται η επιχείρηση. Όλες οι επιχειρήσεις έχουν ως σκοπό το κέρδος και κατά συνέπεια είναι πολύ σημαντικό το πόσο αποδοτική υπήρξε αυτή από απόψεως κερδών, ως και ποίες είναι οι προοπτικές της για το μέλλον. Η ανταμοιβή των επενδυτών-μετόχων και των πιστωτών για τα κεφάλαια που έχουν τοποθετήσει και για τους κινδύνους που έχουν αναλάβει, μετράται με την αποδοτικότητα της επιχείρησης, η οποία αντανακλά την ικανότητά της να πραγματοποιεί κέρδη. Η συνολική αποδοτικότητα μετράται με τον παρακάτω δείκτη.

$$\text{Συνολική αποδοτικότητα} = \frac{\text{Συνολικά κέρδη}}{\text{Σύνολο καθαρού ενεργητικού}}$$

Τα συνολικά κέρδη ορίζονται ως το άθροισμα των οργανικών κερδών των τόκων χρεωστικών και των λοιπών εξόδων ξένης χρηματοδότησης, ενώ το σύνολο του καθαρού ενεργητικού είναι ο μέσος όρος του καθαρού ενεργητικού κατά την έναρξη και τη λήξη της χρήσεως. Οι τόκοι χρεωστικοί (ή χρηματοοικονομικά έξοδα αποτελούν την αμοιβή των ξένων κεφαλαίων, όπως τα μερίσματα αποτελούν την αμοιβή των ιδίων κεφαλαίων.

Αν στο ενεργητικό της επιχείρησης περιλαμβάνονται εξωεπιχειρηματικές επενδύσεις, αυτές αφαιρούνται από τον υπολογισμό του συνόλου του καθαρού ενεργητικού, ενώ αντίστοιχα η πρόσδοδος που προκύπτει από αυτές αφαιρείται από τα συνολικά κέρδη. Αυτό είναι απαραίτητο, προκειμένου ο δείκτης που καταρτίζεται να ανταποκρίνεται στην έννοια της αποδοτικότητας (ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη).

Η συνολική αποδοτικότητα μπορεί να αναλυθεί σε περιθώριο κέρδους και συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα. Με άλλα λόγια, η συνολική αποδοτικότητα μπορεί επίσης να υπολογισθεί ως το γινόμενο του δείκτη του περιθωρίου κέρδους και του δείκτη της συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας.

Η ανάλυση της συνολικής αποδοτικότητας σε περιθώριο κέρδους και κυκλοφοριακή ταχύτητα είναι χρήσιμη για τι υποδεικνύει δύο ενδεχόμενους τρόπους βελτίωσής της. Συγκεκριμένα, η συνολική αποδοτικότητα μπορεί να βελτιωθεί είτε με την αύξηση του περιθωρίου κέρδους, είτε με την εξασφάλιση μεγαλύτερης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας.

2.3.2 Περιθώριο Κέρδους

Ο δείκτης του μικτού περιθωρίου κέρδους εκφράζει τα συνολικά κέρδη που πραγματοποιεί μία επιχείρηση ως ποσοστό των καθαρών πωλήσεων της. Δηλαδή:

$$\text{Μικτό περιθώριο κέρδους} = \frac{\text{Συνολικά κέρδη}}{\text{Καθαρές πωλήσεις}}$$

Το περιθώριο κέρδους μπορεί να βελτιωθεί με την αύξηση των τιμών πώλησης των προϊόντων ή υπηρεσιών της επιχείρησης, την αύξηση του αριθμού των πωλουμένων ή παρεχομένων υπηρεσιών, τη μείωση του κόστους ή με συνδυασμό των τριών αυτών παραγόντων.

Ο δείκτης του μικτού περιθωρίου κέρδους δείχνει πόσο επικερδής είναι μια επιχείρηση από την πώληση των προϊόντων της. Ο υπολογισμός του μικτού κέρδους παρέχει ένα μέτρο αξιολογήσεως της αποδοτικότητας τους. Μια επιχείρηση πρέπει να έχει έναν αρκετά ψηλό ποσοστό μικτού κέρδους που να της επιτρέπει να καλύπτει τα λειτουργικά και άλλα έξοδα της και συγχρόνως να της αφήνει ένα ικανοποιητικό καθαρό κέρδος σε σχέση με τις πωλήσεις και τα ίδια κεφάλαια που απασχολεί.

Όσο μεγαλύτερος ο αριθμοδείκτης τόσο καλύτερη είναι από άποψη κερδών η επιχείρηση, καθώς μπορεί να αντιμετωπίσει χωρίς δυσκολία αύξηση του κόστους των πωλούμενων προϊόντων της. Ένας υψηλός αριθμοδείκτης δείχνει την ικανότητα της διοικήσεως μιας επιχείρησης να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές.

Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης δείχνει μια κακή πολιτική της διοίκησης στον τομέα αγορών και πωλήσεων. Το γεγονός αυτό μπορεί να οδηγήσει σε στασιμότητα πωλήσεων με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιούνται αγορές σε μεγάλες ποσότητες, που θα μπορούσαν να επιτευχθούν σε χαμηλές τιμές. Επίσης, ο χαμηλός αυτός δείκτης μπορεί να παρέχει ένδειξη ότι η επιχείρηση έχει κάνει επενδύσεις, που δεν δικαιολογούνται από τον όγκο των πωλήσεων της, με αποτέλεσμα να έχει αυξημένο κόστος παραγωγής των προϊόντων της. Ακόμη, μπορεί η εταιρεία να εφαρμόζει μια άλλη πολιτική πωλήσεων κατά την οποία να πραγματοποιεί υψηλά κέρδη λόγω του μεγάλου όγκου πωλήσεων, αντισταθμίζοντας έτσι το χαμηλό της περιθώριο κέρδους

Από την άλλη πλευρά, ο δείκτης του καθαρού περιθωρίου κέρδους εκφράζει το καθαρό κέρδος που πραγματοποιεί μία επιχείρηση ως ποσοστό των καθαρών πωλήσεων της. Δηλαδή:

$$\text{Καθαρό περιθώριο κέρδους} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη}}{\text{Καθαρές πωλήσεις}}$$

Εξετάζοντας τους παραπάνω δύο δείκτες συνδυαστικά, ο αναλυτής μπορεί να έχει μία αρκετά καθαρή εικόνα των λειτουργιών μίας επιχείρησης. Αν το μικτό περιθώριο κέρδους παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητό για μία μεγάλη σειρά ετών, αλλά το καθαρό περιθώριο κέρδους μειώνεται κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, ο αναλυτής γνωρίζει ότι η αιτία είναι η μεγαλύτερη αύξηση των εξόδων που δεν συμπεριλαμβάνονται στο κόστος πωληθέντων με ρυθμό μεγαλύτερο από την αύξηση των πωλήσεων. Αντίθετα, αν το μικτό περιθώριο κέρδους μειώνεται, ο αναλυτής γνωρίζει ότι το κόστος παραγωγής αυξήθηκε περισσότερο από τις πωλήσεις.

2.3.3 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα

Οι δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας δείχνουν πόσο αποτελεσματική χρήση κάνει η επιχείρηση των πόρων που ελέγχει. Οι δείκτες αυτοί συνεπάγονται συγκρίσεις ανάμεσα στο επίπεδο των πωλήσεων και στις επενδύσεις σε διάφορους λογαριασμούς του ενεργητικού. Η χρησιμοποίηση ορισμένων αριθμοδεικτών δραστηριότητας βοηθά στον προσδιορισμό του βαθμού μετατροπής ορισμένων περιουσιακών στοιχείων (αποθεμάτων, απαιτήσεων) σε ρευστά.

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα συνήθως διακρίνεται σε συνολική, πάγιου ενεργητικού και κυκλοφορούντος ενεργητικού. Η τελευταία με τη σειρά της διακρίνεται σε κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων, απαιτήσεων και διαθεσίμων.

2.3.3.1 Συνολική Κυκλοφοριακή Ταχύτητα

Ο δείκτης της συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας προσδιορίζει τον αριθμό των κύκλων περιστροφής που πραγματοποιούν τα κεφάλαια που είναι επενδυμένα σε ενεργητικά στοιχεία μέσα σε ένα έτος. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Σύνολο καθαρού ενεργητικού}}$$

Όπως και στην περίπτωση της συνολικής αποδοτικότητας, το σύνολο του καθαρού ενεργητικού είναι ο μέσος όρος των σχετικών ποσών στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως.

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης σημαίνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιεί τις πωλήσεις της. Με άλλα λόγια ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει αν υπάρχει ή όχι υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί.

Μέσα στην επιχείρηση διατίθενται κεφάλαια, που μετατρέπονται σε ενεργητικά στοιχεία με αποκλειστικό αντικειμενικό σκοπό να επανακτηθούν αυξημένα με το κέρδος που θα προκύψει από τη χρησιμοποίησή τους. Για παράδειγμα, σε μία εμπορική επιχείρηση δαπανώνται κεφάλαια για την αγορά εμπορευμάτων καθώς και για την αντιμετώπιση των δαπανών λειτουργίας της, οι οποίες τελικά ενσωματώνονται στο κόστος των εμπορευμάτων. Τα εμπορεύματα παραμένουν στις αποθήκες της επιχείρησης μέχρι την ημερομηνία πώλησης τους και, εφόσον πωληθούν με πίστωση, περνάει ένα πρόσθετο χρονικό διάστημα μέχρις ότου τα αρχικά κεφάλαια επανακτηθούν, συνήθως με κέρδος.

Ο χρόνος που περνάει από τη διάθεση των κεφαλαίων μέχρι την επανάκτηση τους, αντιστοιχεί σε ένα κύκλο περιστροφής. Αν η διάρκεια του κύκλου περιστροφής ήταν τρεις μήνες και τα αρχικά κεφάλαια χρησιμοποιήθηκαν διαδοχικά με τον ίδιο

ακριβώς τρόπο, τότε πραγματοποιήθηκαν τέσσερις κύκλοι περιστροφής μέσα στο χρόνο, δηλαδή η κυκλοφοριακή ταχύτητα ήταν τέσσερα. Αυτό σημαίνει ότι το κέρδος που πραγματοποιήθηκε στον πρώτο κύκλο περιστροφής επαναλήφθηκε τέσσερις φορές.

2.3.3.2 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων και Κυκλοφορούντων Στοιχείων

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα του πάγιου ενεργητικού και η κυκλοφοριακή ταχύτητα του κυκλοφορούντος ενεργητικού υπολογίζονται ως ακολούθως:

$$\text{Κυκλοφοριακή ταχύτητα πάγιου ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Πάγιο ενεργητικό}}$$

$$\text{Κυκλοφοριακή ταχύτητα κυκλοφορούντος ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}$$

Όπως και στην περίπτωση του συνολικού ενεργητικού, τόσο το πάγιο όσο και το κυκλοφορούν ενεργητικό είναι ο μέσος όρος των σχετικών ποσών στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων, τόσο πιο εντατική είναι η χρησιμοποίηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της, δηλαδή τόσο καλύτερα είναι η θέση της επιχείρησης καθώς πραγματοποιεί μεγάλες πωλήσεις με σχετικά μικρό ύψος ιδίων κεφαλαίων και το οποίο ενδέχεται να οδηγεί σε αυξημένα κέρδη. Από πλευράς ασφάλειας όμως όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο λιγότερο ευνοϊκή είναι η θέση της επιχείρησης, διότι λειτουργεί βασιζόμενη κυρίως στα ξένα κεφάλαια.

Από τους παραπάνω δύο δείκτες, ο δεύτερος παρουσιάζει μεγαλύτερο και αμεσότερο ενδιαφέρον για την επιχείρηση. Τα κεφάλαια που είναι επενδυμένα σε

πάγια ενεργητικά στοιχεία δημιουργούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη επικερδούς δραστηριότητας, όμως, τα κέρδη της επιχείρησης εξαρτώνται άμεσα από τα κυκλοφορούντα κεφάλαια της.

Πρέπει να τονισθεί ότι σε κάθε αύξηση των πάγιων επενδύσεων της επιχείρησης, αντιστοιχεί μία προσωρινή μείωση της συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας και κατά συνέπεια της συνολικής αποδοτικότητας της επιχείρησης. Η μείωση αυτή διαρκεί μέχρις ότου πραγματοποιηθεί ανάλογη αύξηση του κύκλου εργασιών, μέσα στα πλαίσια της νέας, αυξημένης παραγωγικής δυναμικότητας. Όμως, η αύξηση του κύκλου εργασιών απαιτεί αντίστοιχη αύξηση των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί σε κυκλοφορούντα ενεργητικά στοιχεία και επιβάλλει έτσι τη διατήρηση ομαλής αναλογίας μεταξύ πάγιων και κυκλοφορούντων στοιχείων.

2.3.3.3 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των αποθεμάτων εκφράζει τη συχνότητα ανανέωσης των αποθεμάτων μέσα σε ένα έτος. Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των αποθεμάτων υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Αποθέματα}}$$

Ως αποθέματα συνήθως λαμβάνονται τα αντίστοιχα ποσά στο τέλος της χρήσεως. Όμως, όταν οι πωλήσεις έχουν εποχικότητα ή αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια του έτους, η χρησιμοποίηση των αποθεμάτων στο τέλος της χρήσεως δεν αποτελεί σωστή αντιμετώπιση. Όταν υπάρχει εποχικότητα, ο μέσος όρος των αποθεμάτων στο τέλος κάθε μήνα είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό μέγεθος. Όταν υπάρχει αύξηση των πωλήσεων, πρέπει να χρησιμοποιείται ο μέσος όρος των αποθεμάτων στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως, αν η αύξηση των πωλήσεων ήταν σταθερή κατά τη διάρκεια της χρήσεως. Σκοπός είναι τα αποθέματα να

εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

Γενικά όσο μεγαλύτερος είναι αυτός ο αριθμοδείκτης τόσο πιο αποτελεσματικά λειτουργεί η επιχείρηση. Χαμηλή ταχύτητα κυκλοφορίας αποθεμάτων προϊόντων μπορεί να συνδέεται με υπεραποθεματοποίηση.

2.3.3.4 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των απαιτήσεων εκφράζει τη συχνότητα ανανέωσης των απαιτήσεων μέσα σε ένα έτος. Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των απαιτήσεων υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις με πίστωση}}{\text{Πελάτες}}$$

Ως πελάτες συνήθως λαμβάνονται τα αντίστοιχα ποσά στο τέλος της χρήσεως. Όμως, όταν οι πωλήσεις έχουν εποχικότητα ή αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια του έτους, η χρησιμοποίηση των πελατών στο τέλος της χρήσεως δεν αποτελεί σωστή αντιμετώπιση. Όταν υπάρχει εποχικότητα, ο μέσος όρος των πελατών στο τέλος κάθε μήνα είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό μέγεθος. Όταν υπάρχει αύξηση των πωλήσεων, πρέπει να χρησιμοποιείται ο μέσος όρος των πελατών στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως, αν η αύξηση των πωλήσεων ήταν σταθερή κατά τη διάρκεια της χρήσεως. Σκοπός είναι οι πελάτες να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

2.3.3.5 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Διαθεσίμων

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των διαθεσίμων εκφράζει τη συχνότητα ανανέωσης των διαθεσίμων μέσα στο έτος. Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των διαθεσίμων υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Κυκλοφοριακή ταχύτητα διαθεσίμων} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Διαθέσιμα}}$$

Ως διαθέσιμα (ταμείο και καταθέσεις) συνήθως λαμβάνονται τα αντίστοιχα ποσά στο τέλος της χρήσεως. Όμως, όταν οι πωλήσεις έχουν εποχικότητα ή αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια του έτους, η χρησιμοποίηση των διαθεσίμων στο τέλος της χρήσεως δεν αποτελεί σωστή αντιμετώπιση. Όταν υπάρχει εποχικότητα, ο μέσος όρος των διαθεσίμων στο τέλος κάθε μήνα είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό μέγεθος. Όταν υπάρχει αύξηση των πωλήσεων, πρέπει να χρησιμοποιείται ο μέσος όρος των διαθεσίμων στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως, αν η αύξηση των πωλήσεων ήταν σταθερή κατά τη διάρκεια της χρήσεως. Σκοπός είναι τα διαθέσιμα να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

2.3.4 Ιδιωφελής Αποδοτικότητα

Η ιδιωφελής αποδοτικότητα, η οποία ονομάζεται επίσης αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης, υπολογίζεται με τον ακόλουθο δείκτη. Δηλαδή:

$$\text{Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη}}{\text{Ίδια κεφάλαια}}$$

Ως καθαρά κέρδη λαμβάνονται τα καθαρά κέρδη που εμφανίζονται στο λογαριασμό αποτελέσματα χρήσεως της επιχείρησης πριν από κάθε κράτηση για το σχηματισμό αποθεματικών, πληρωμή μερισμάτων και φόρου εισοδήματος.

Ορισμένοι συγγραφείς ως καθαρά κέρδη προτείνουν τα καθαρά κέρδη μετά την αφαίρεση των φόρων και των μερισμάτων των προνομιούχων μετοχών. Στην περίπτωση αυτή προτείνεται από τα ίδια κεφάλαια να αφαιρείται το προνομιούχο μετοχικό κεφάλαιο. Η άποψη αυτή είναι χρήσιμη όταν ο δείκτης υπολογίζεται από την πλευρά του κοινού μετόχου, ο οποίος πράγματι ενδιαφέρεται για κέρδη μετά φόρων και μερισμάτων προνομιούχων μετοχών. Όμως, αν ο δείκτης υπολογίζεται από τη σκοπιά της επιχείρησης, τότε οι φόροι και τα μερίσματα των προνομιούχων μετοχών είναι μέρος της ικανότητας της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη και κατά συνέπεια δεν πρέπει να αφαιρούνται από τα καθαρά κέρδη.

Ως ίδια κεφάλαια λαμβάνονται ο μέσος όρος του μετοχικού κεφαλαίου, των αποθεματικών και των κερδών της προηγούμενης χρήσεως (μετά την αφαίρεση του τμήματος των κερδών που διανεμήθηκε κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσεως) που υπάρχουν στην αρχή της χρήσεως και του μετοχικού κεφαλαίου, των αποθεματικών και των κερδών στο τέλος της χρήσεως. Τα ίδια κεφάλαια θα μπορούσαν να εκφραστούν και σε τρέχουσες αξίες.

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχειρήσεως και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος πραγματοποίησεως ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος. Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης είναι ενδεικτικός ότι η επιχείρηση πάσχει σε κάποιο τομέα της (ανεπαρκής διοίκηση, χαμηλή παραγωγικότητα, δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, υπερεπένδυση κεφαλαίων τα οποία δεν απασχολούνται πλήρως παραγωγικά κ.α.). Αντίθετα ένας ψηλός αριθμοδείκτης αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση ευημερεί.

2.3.5 Αποτελεσματικότητα

Η αποτελεσματικότητα που πραγματοποιεί μία επιχείρηση στη διαχείριση των αποθεμάτων, των χορηγουμένων πιστώσεων και των λαμβανομένων πιστώσεων μπορεί να εκτιμηθεί με τον υπολογισμό των δεικτών της μέσης διάρκειας της επένδυσης σε αποθέματα, της μέσης διάρκειας είσπραξης των απαιτήσεων και της μέσης διάρκειας πληρωμής των υποχρεώσεων.

2.3.5.1 Μέση Διάρκεια Επένδυσης σε Αποθέματα

Η μέση διάρκεια της επένδυσης σε αποθέματα (average inventory period) υπολογίζεται με τον ακόλουθο δείκτη:

$$\text{Μέση διάρκεια Επένδυσης σε αποθέματα} = \frac{\text{Αποθέματα} \times 365 \text{ ημέρες}}{\text{Καθαρές πωλήσεις}}$$

Για τα αποθέματα ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω στο δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων. Σκοπός είναι τα αποθέματα να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

Ορισμένοι συγγραφείς προτείνουν τη χρησιμοποίηση του κόστους πωληθέντων αντί των καθαρών πωλήσεων στον παρανομαστή. Αν αυτό γίνει αποδεκτό, τότε στο δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθεί το κόστος πωληθέντων στη θέση των καθαρών πωλήσεων προκειμένου οι δύο αυτοί δείκτες να είναι συγκρίσιμοι.

Ο παραπάνω δείκτης είναι αντίστροφος του δείκτη της κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων. Ο αριθμός των ημερών του έτους, 365, δια της μέσης διάρκειας της επένδυσης σε αποθέματα δίνει την κυκλοφοριακή ταχύτητα των αποθεμάτων. Ο αριθμός των ημερών του έτους δια της κυκλοφοριακής ταχύτητας των αποθεμάτων δίνει τη μέση διάρκεια της επένδυσης σε αποθέματα.

Με άλλα λόγια, κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων ίση με 6 δείχνει ότι η μέση διάρκεια της επένδυση σε αποθέματα αντιστοιχεί σε αξία πωλήσεων 1/6 του έτους, δηλαδή 2 μηνών. Τώρα, μέση διάρκεια επένδυσης σε αποθέματα ίση με 2 μήνες υποδηλώνει ότι η κυκλοφοριακή ταχύτητα των αποθεμάτων είναι 6.

Γενικά, όσο βραχύτερη είναι η μέση διάρκεια της επένδυσης σε αποθέματα, τόσο αποτελεσματικότερη είναι η διαχείριση αποθεμάτων. Μερικές φορές μία σχετικά βραχεία μέση διάρκεια επένδυσης σε αποθέματα μπορεί να είναι το αποτέλεσμα υπερβολικά χαμηλών αποθεμάτων και κατά συνέπεια συχνών ελλείψεων αποθεμάτων. Επίσης, μπορεί να οφείλεται σε μεγάλο αριθμό μικρών παραγγελιών αποθεμάτων. Οι δύο αυτές περιπτώσεις μπορεί να έχουν μεγαλύτερο κόστος σε σχέση με τη διατήρηση υψηλότερων αποθεμάτων και διαμόρφωσης μεγάλης μέσης διάρκειας επένδυσης σε αποθέματα.

Τέλος, ο δείκτης της κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων δίνει μόνο μία γενική εικόνα της κατάστασης στα αποθέματα της επιχείρησης. Έτσι, ορισμένες φορές είναι αναγκαίο να υπολογίσουμε το δείκτη για κάθε κύρια κατηγορία αποθεμάτων ξεχωριστά. Αυτό μπορεί να βελτιώσει την εικόνα στην κατάσταση αποθεμάτων, να οδηγήσει σε εξαγωγή περισσότερο τεκμηριωμένων συμπερασμάτων και να διευκολύνει τη διατύπωση προτάσεων για αλλαγές στη διαχείριση αποθεμάτων.

2.3.5.2 Μέση Διάρκεια Είσπραξης Απαιτήσεων

Ο επόμενος δείκτης δίνει τη μέση διάρκεια που χρειάζεται η επιχείρηση για να εισπράξει τις απαιτήσεις της από πωλήσεις (average collection period). Δηλαδή:

$$\text{Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων} = \frac{\text{Πελάτες} \times 365 \text{ ημέρες}}{\text{Καθαρές πωλήσεις με πίστωση}}$$

Για τους πελάτες ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω στο δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών. Πάλι σκοπός είναι οι πελάτες να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα. Η μέση διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων πρέπει να αναλύεται σε σχέση με τους εμπορικούς όρους που έχει υιοθετήσει η επιχείρηση. Αν η μέση διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων είναι 45 ημέρες και οι εμπορικοί όροι 2/10/n30, αυτό σημαίνει ότι κάποιοι πελάτες είναι υπερήμεροι. Υπενθυμίζεται ότι η επιχείρηση πρέπει να εφαρμόζει αποτελεσματικές τεχνικές ελέγχου των χορηγούμενων πιστώσεων, όπως την κλίμακα ηλικίας των λογαριασμών απαιτήσεων και τη μέθοδο του υποδείγματος πληρωμών.

Ο παραπάνω δείκτης είναι αντίστροφος του δείκτη της κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων. Ο αριθμός των ημερών του έτους, 365, δια της μέσης διάρκειας είσπραξης των απαιτήσεων δίνει την κυκλοφοριακή ταχύτητα των απαιτήσεων. Ο αριθμός των ημερών του έτους δια της κυκλοφοριακής ταχύτητας των απαιτήσεων δίνει τη μέση διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων.

Με άλλα λόγια, κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων ίση με 4 δείχνει ότι η μέση διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων αντιστοιχεί σε αξία πωλήσεων 1/4 του έτους, δηλαδή 3 μηνών. Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων ίση με 3 μήνες υποδηλώνει ότι η κυκλοφοριακή ταχύτητα των απαιτήσεων είναι 4.

2.3.5.3 Μέση Διάρκεια Πληρωμής Υποχρεώσεων

Η μέση χρονική διάρκεια που χρειάζεται η επιχείρηση να εξοφλήσει τους προμηθευτές της μπορεί να υπολογισθεί με τον παρακάτω δείκτη:

$$\text{Μέση διάρκεια πληρωμής υποχρεώσεων} = \frac{\text{Προμηθευτές x 365 ημέρες}}{\text{Αγορές με πίστωση}}$$

Ως προμηθευτές συνήθως λαμβάνονται τα αντίστοιχα ποσά στο τέλος της χρήσεως. Όμως, όταν οι αγορές έχουν εποχικότητα ή αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια του εξεταζόμενου έτους, η χρησιμοποίηση των προμηθευτών στο τέλος της χρήσεως δεν αποτελεί σωστή επιλογή. Όταν υπάρχει εποχικότητα, ο μέσος όρος των προμηθευτών στο τέλος κάθε μήνα είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό μέγεθος. Όταν υπάρχει αύξηση των αγορών, πρέπει να χρησιμοποιείται ο μέσος όρος των προμηθευτών στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως, αν η αύξηση των αγορών ήταν σταθερή κατά τη διάρκεια της χρήσεως. Σκοπός είναι οι προμηθευτές να εξετάζονται με βάση τις σχετικές αγορές, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

Αν οι αγορές με πίστωση δεν είναι γνωστές, ο αναλυτής μπορεί, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, να τις αντικαταστήσει με το κόστος πωληθέντων. Για παράδειγμα, σε μία εμπορική επιχείρηση που δεν υπάρχει παραγωγική διαδικασία το κόστος πωληθέντων αποτελείται κυρίως από αγορές. Όμως, σε περιπτώσεις που υπάρχει σημαντική προστιθέμενη αξία, η χρησιμοποίηση του κόστους πωληθέντων δεν θεωρείται ενδεδειγμένη, έτσι ο αναλυτής πρέπει να έχει τις αγορές με πίστωση προκειμένου να τις χρησιμοποιήσει στο δείκτη.

2.3.6 Ρευστότητα

Ένας από τους σκοπούς της χρηματοοικονομικής αναλύσεως είναι ο προσδιορισμός της ικανότητας μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Αυτό απαιτεί την ύπαρξη επαρκούς ρευστότητας, η οποία επιτυγχάνεται μέσω της καθημερινής μετατροπής των αποθεμάτων της σε πωλήσεις, των πωλήσεων σε απαιτήσεις και των απαιτήσεων σε μετρητά. Η ύπαρξη ρευστότητας σε μια επιχείρηση έχει επίδραση στα κέρδη της καθώς τότε θα είναι σε θέση να πληρώσει τις υποχρεώσεις της. Οι περισσότερες επιχειρήσεις φροντίζουν να διατηρούν

πλεόνασμα κυκλοφοριακών στοιχείων ανάλογο προς τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους ώστε να μπορούν να τις εξοφλούν κανονικά..

Η οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης μπορεί να θεωρηθεί καλή μόνο αν αυτή έχει επαρκή ρευστότητα. Έτσι, οι αριθμοδείκτες ρευστότητας προορίζονται να δώσουν την εικόνα της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης.

Η ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της μπορεί να εκφραστεί με το δείκτη της τρέχουσας ρευστότητας. Δηλαδή:

$$\text{Τρέχουσα ρευστότητα} = \frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Ο δείκτης πρέπει να εκλαμβάνεται ως μία γενική προσέγγιση της ρευστότητας μίας επιχείρησης επειδή δεν λαμβάνει υπόψη τη ρευστότητα των επιμέρους συστατικών του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Μία επιχείρηση της οποίας το κυκλοφορούν ενεργητικό αποτελείται κυρίως από μετρητά και απαιτήσεις έχει γενικά μεγαλύτερη ρευστότητα σε σχέση με μία επιχείρηση της οποίας το κυκλοφορούν ενεργητικό αποτελείται κυρίως από αποθέματα.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας τόσο καλύτερη, από πλευράς ρευστότητας, είναι η θέση της συγκεκριμένης επιχείρησης. Γενικά ένας αριθμοδείκτης γύρω στο 2 μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικός για μια εμπορική ή βιομηχανική επιχείρηση.

Μία αυστηρότερη παραλλαγή του παραπάνω δείκτη είναι ο δείκτης της άμεσης ρευστότητας, στον οποίο τα αποθέματα, ως λιγότερο ευχερώς ρευστοποιήσιμο στοιχείο, δεν συνυπολογίζεται στον αριθμητή. Συγκεκριμένα:

$$\text{Άμεση ρευστότητα} = \frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό-Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Ένας αριθμοδείκτης μικρότερος της μονάδας δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχειρήσεως είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της

Οι δείκτες ρευστότητας χρησιμοποιούνται ευρύτατα, εξαιτίας του ενδιαφέροντος που παρουσιάζουν για κάθε βραχυπρόθεσμο πιστωτή της επιχείρησης. Πρέπει, όμως, να τονισθεί ότι οι δείκτες αυτοί μπορεί να μεταβληθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα, αφού ο υπολογισμός τους βασίζεται σε στοιχεία βραχείας διάρκειας (κυκλοφορούν ενεργητικό και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις). Ακόμη, οι δείκτες μπορεί να εμφανίζουν τη ρευστότητα μίας επιχείρησης καλύτερη σε σχέση με την πραγματική κατάσταση, επειδή οι ισολογισμοί καταρτίζονται συνήθως όταν η δραστηριότητα των επιχειρήσεων είναι μειωμένη, γεγονός που σημαίνει χαμηλές βραχυπρόθεσμες επενδύσεις και άρα υψηλά υπόλοιπα μετρητών. Τέλος, οι δείκτες παρέχουν μία στατική εικόνα της ρευστότητας, αφού δεν λαμβάνουν υπόψη τη σύνθεση και την ποιότητα του κυκλοφορούντος ενεργητικού, τις λήξεις των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και την κυκλοφοριακή ταχύτητα των κυκλοφορούντων στοιχείων κατά κατηγορία.

Η προσθήκη της κυκλοφοριακής ταχύτητας των κυκλοφορούντων στοιχείων κατά κατηγορία και των λήξεων των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων δίνει μία διαφορετική άποψη της ρευστότητας η οποία σε αντιδιαστολή με την παραπάνω ονομάζεται δυναμική ρευστότητα. Η δυναμική ρευστότητα μπορεί να υπολογισθεί ακολουθώντας τρία βήματα. Πρώτον, κάθε στοιχείο του κυκλοφορούντος ενεργητικού πολλαπλασιάζεται επί την κυκλοφοριακή ταχύτητά του και στη συνέχεια υπολογίζεται το άθροισμα του προκύψαντος νέου κυκλοφορούντος ενεργητικού. Δεύτερον, κάθε στοιχείο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων πολλαπλασιάζεται επί την κυκλοφοριακή ταχύτητά του και στη συνέχεια υπολογίζεται το άθροισμα των

νέων βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Τρίτον, το άθροισμα του κυκλοφορούντος ενεργητικού διαιρείται δια του αθροίσματος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

2.3.7 Δανειακή Επιβάρυνση

Ο βαθμός δανειακής επιβάρυνσης μίας επιχείρησης μπορεί να οριστεί ως η σχέση μεταξύ των ξένων κεφαλαίων προς τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης. Δηλαδή:

$$\text{Δανειακή επιβάρυνση} = \frac{\text{Ξένα κεφάλαια}}{\text{Ίδια κεφάλαια}}$$

Τα ίδια κεφάλαια, επειδή θεωρούνται μόνιμα, επενδύονται κατά κανόνα σε μακροχρόνιες επενδύσεις και εκτίθενται σε περισσότερους κινδύνους από ότι τα δανειακά. Αντίθετα, τα δανειακά κεφάλαια πρέπει να εξοφληθούν προσαυξημένα με τους τόκους τους σε τακτά χρονικά διαστήματα, ανεξάρτητα από την οικονομική θέση της επιχείρησης. Όσο μεγαλύτερη είναι η αναλογία των ξένων κεφαλαίων στο σύνολο των κεφαλαίων μιας επιχείρησης, τόσο περισσότερο χρεωμένη εμφανίζεται.

Ένας εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού του βαθμού δανειακής επιβάρυνσης είναι να εκφράσουμε τα ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια ως ποσοστό των απασχοληθέντων κεφαλαίων της επιχείρησης. Δηλαδή:

$$\text{Δανειακή επιβάρυνση} = \frac{\text{Ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια}}{\text{Απασχοληθέντα κεφάλαια}}$$

Ορισμένοι αναλυτές συμπεριλαμβάνουν στα ξένα κεφάλαια το προνομιούχο μετοχικό κεφάλαιο, επειδή το κεφάλαιο αυτό συνεπάγεται σταθερές επιβαρύνσεις για την επιχείρηση και πολλές φορές ανεξάρτητα της πραγματοποίησης κερδών.

Οι προηγούμενοι δύο δείκτες υπολογίστηκαν με λογιστικές αξίες. Μερικές φορές είναι χρήσιμο να υπολογίζουμε τους δείκτες αυτούς με τη χρησιμοποίηση τρεχουσών αξιών. Όμως, πρέπει να σημειωθεί ότι σε περιπτώσεις πτωτικής πορείας της χρηματιστηριακής αγοράς, οι τρέχουσες αξίες δεν μπορεί να πραγματοποιηθούν με

αποτέλεσμα οι παραπάνω δείκτες να μη παρουσιάζουν την πραγματική κατάσταση της επιχείρησης.

Επίσης, ορισμένοι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι στα ξένα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των παραπάνω δεικτών πρέπει να προστίθεται η παρούσα αξία των μισθωμάτων στην περίπτωση επιχειρήσεων που έχουν αποκτήσει τη χρήση περιουσιακών στοιχείων με χρηματοδοτική μίσθωση.

Το ανεκτό όριο δανειακής επιβάρυνσης διαφέρει ανάλογα με τη φύση, τη σταθερότητα του κύκλου εργασιών, την αποδοτικότητα της επιχείρησης και με τις γενικές οικονομικές συνθήκες.

Για παράδειγμα, στις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας ή σε μονοπωλιακές επιχειρήσεις που παράγουν είδη ή παρέχουν υπηρεσίες πρώτης ανάγκης με βάση μακροχρόνιες συμβάσεις με το δημόσιο τομέα της οικονομίας, το παραπάνω όριο μπορεί να είναι υψηλό, γιατί η δραστηριότητά τους χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό σταθερότητας, που εγγυάται ότι οι επιχειρήσεις αυτές θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις δανειακές υποχρεώσεις τους.

Από την άποψη των δανειστών της επιχείρησης, όσο χαμηλότεροι, τόσο ικανοποιητικότεροι είναι οι παραπάνω δείκτες. Όμως, οι μέτοχοι μπορεί να θεωρήσουν ένα χαμηλό δείκτη δανειακής επιβάρυνσης ως ένδειξη ότι η επιχείρηση δεν επωφελήθηκε επαρκώς των δυνατοτήτων επικερδούς χρησιμοποίησης φθηνών ξένων κεφαλαίων.

2.3.8 Κάλυψη Τόκων και Μερισμάτων

Οι δείκτες κάλυψης μετρούν πόσες φορές μπορεί να γίνει μία πληρωμή με τη χρησιμοποίηση των διαθεσίμων μίας επιχείρησης. Οποσδήποτε, όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των φορών που μία πληρωμή μπορεί να καλυφθεί από τα διαθέσιμα,

τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα η επιχείρηση να συνεχίσει τις πληρωμές στο μέλλον.

Ο δείκτης κάλυψης τόκων (interest coverage ratio) δίνει το μέγεθος μέχρι του οποίου τα συνολικά κέρδη μπορούν να μειωθούν χωρίς η επιχείρηση να χάσει την ικανότητα της να εξυπηρετεί τα ετήσια χρηματοπιστωτικά της έξοδα. Τα συνολικά κέρδη χρησιμοποιούνται ως μία προσεγγιστική μονάδα μέτρησης των μετρητών που είναι διαθέσιμα για την εξυπηρέτηση χρηματοπιστωτικών εξόδων. Ο δείκτης αυτός μπορεί να υπολογισθεί ως ακολούθως:

$$\text{Κάλυψη τόκων} = \frac{\text{Συνολικά κέρδη}}{\text{Χρηματοπιστωτικά έξοδα}}$$

Ένας άλλος τρόπος υπολογισμού της ικανότητας της επιχείρησης να καταβάλλει τα ετήσια χρηματοπιστωτικά έξοδα της προκύπτει με τη χρησιμοποίηση στον αριθμητή της ετήσιας ταμιακής ροής της επιχείρησης. Η ροή αυτή δίνει την ικανότητα της επιχείρησης να συσσωρεύει μετρητά από τις λειτουργίες της και προσδιορίζεται από τα κέρδη πριν από τόκους, φόρους, αποσβέσεις και χρεολύσια (ΚΠΤΦΑΧ).

Κατά συνέπεια, η ικανότητα της επιχείρησης να καταβάλλει τα ετήσια χρηματοπιστωτικά έξοδα της μπορεί να υπολογισθεί με τον ακόλουθο δείκτη:

$$\text{Κάλυψη τόκων} = \frac{\text{ΚΠΤΦΑΧ}}{\text{Χρηματοπιστωτικά έξοδα}}$$

Ο προηγούμενος δείκτης δεν δίνει πληροφορίες σχετικά με την ικανότητα της επιχείρησης να πληρώνει τα χρεολύσια των δανείων που έχει συνάψει. Ανικανότητα πληρωμής των χρεολυσίων έχει τις ίδιες νομικές συνέπειες όπως η ανικανότητα πληρωμής των τόκων. Κατά συνέπεια, είναι χρήσιμο να υπολογισθεί ο δείκτης κάλυψης για το σύνολο των βαρών από δάνεια. Δηλαδή:

$$\text{Κάλυψη τόκων και χρεολυσίων} = \frac{\text{ΚΠΤΦΑΧ}}{\text{Τόκοι} + \frac{\text{Χρεολύσια}}{1-\Sigma\Phi}}$$

Τα χρεολύσια διαιρούνται δια(1 – ΣΦ) προκειμένου να αυξηθούν σε επίπεδο προ φόρων. Αυτό είναι αναγκαίο επειδή τα ΚΠΤΦΑΧ αντιπροσωπεύουν κέρδη προ φόρων. Τα χρεολύσια όμως δεν εκπίπτουν από τα κέρδη για τον υπολογισμό των φόρων, έτσι πληρώνονται από τα κέρδη μετά από φόρους. Αυτό σημαίνει ότι τα χρεολύσια πρέπει να αυξηθούν προκειμένου να είναι σε ίδιους όρους με τα ΚΠΤΦΑΧ.

Ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος που προκύπτει από τη δανειακή επιβάρυνση πρέπει να αναλύεται με βάση την ικανότητα της επιχείρησης να εξυπηρετεί το σύνολο των σταθερών επιβαρύνσεων της. Η επίδραση των μισθωμάτων της χρηματοδοτικής μίσθωσης στις ταμιακές ροές της επιχείρησης είναι ίδια με εκείνη των τόκων και των χρεολυσίων των δανείων. Κατά συνέπεια, τα ετήσια μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης πρέπει να προστίθενται στον αριθμητή και παρανομαστή του παραπάνω δείκτη προκειμένου ο δείκτης να αντανakλά τη συνολική επιβάρυνση από όλες τις χρηματοδοτήσεις που έχει χρησιμοποιήσει μία επιχείρηση.

Ο δείκτης κάλυψης μερισμάτων (dividend coverage ratio) δίνει τον αριθμό των φορών κατά τον οποίο τα καθαρά κέρδη μίας επιχείρησης υπερβαίνουν τα μερίσματα. Όσο μεγαλύτερος ο αριθμός των φορών τόσο μεγαλύτερη η ικανότητα της επιχείρησης να πληρώνει μερίσματα. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Δείκτης κάλυψης μερισμάτων} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη}}{\text{Μερίσματα}}$$

2.3.9 Παγιοποίηση Περιουσίας

Ο βαθμός παγιοποίησης της περιουσίας μίας επιχείρησης μπορεί να υπολογισθεί με ένα δείκτη ο οποίος δίνει τον αριθμό των φορών που το πάγιο ενεργητικό διαφέρει από το κυκλοφορούν. Συγκεκριμένα:

$$\text{Παγιοποίηση περιουσίας} = \frac{\text{Πάγιο ενεργητικό}}{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}$$

Ένας εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού του βαθμού παγιοποίησης περιουσίας είναι να εκφράσουμε το πάγιο ενεργητικό ως ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης. Συγκεκριμένα:

$$\text{Παγιοποίηση περιουσίας} = \frac{\text{Πάγιο ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$$

Αν ο πρώτος δείκτης είναι μεγαλύτερος της μονάδας ή ο δεύτερος μεγαλύτερος του 1/2, η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως εντάσεως πάγιας περιουσίας (capital intensive). Στην αντίθετη περίπτωση, η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως κυκλοφοριακής εντάσεως. Η σημασία της διάκρισης αυτής είναι διπλή:

Από χρηματοδοτική άποψη, το ύψος του πάγιου ενεργητικού καθορίζει τις ανάγκες της επιχείρησης για χρηματοδότηση μεγάλης διάρκειας, και μάλιστα με ίδια κεφάλαια.

Από τη γενικότερη άποψη των συνθηκών εκμετάλλευσης, η αναλογία του πάγιου προς το συνολικό ενεργητικό καθορίζει τη διάρθρωση και την ελαστικότητα του κόστους και κατά συνέπεια την τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις εντάσεως πάγιας περιουσίας χαρακτηρίζονται από υψηλές σταθερές δαπάνες (π.χ. αποσβέσεις, τόκους μακροπρόθεσμων δανείων κλπ.), ανελαστικό κόστος και υψηλό νεκρό σημείο κύκλου εργασιών, επιδιώκουν την πληθοπαραγωγή, έστω και σε βάρος της τιμής πώλησης.

Όταν η παραπάνω σχέση ερευνάται από την άποψη της χρηματοδότησης, στο πάγιο ενεργητικό πρέπει να προστεθούν και οι τυχόν μακροχρόνιες τοποθετήσεις κεφαλαίων εκτός της επιχείρησης, γιατί αποτελούν πάγια δέσμευση κεφαλαίων. Αν όμως η έρευνα αφορά τις συνθήκες εκμετάλλευσης, οι μακροχρόνιες τοποθετήσεις εκτός της επιχείρησης δεν είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν στο πάγιο ενεργητικό και θα πρέπει να αγνοηθούν τελείως, γιατί δεν έχουν καμία σχέση με τη στενή έννοια της εκμετάλλευσης και ούτε επιδρούν στο κόστος.

Για τον καταρτισμό των παραπάνω δεικτών, καθώς και για κάθε άλλο δείκτη χρηματοδοτικής διάρθρωσης, το πάγιο ενεργητικό υπολογίζεται μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων του. Η περίπτωση όμως της έρευνας των συνθηκών εκμετάλλευσης πρέπει να εξαιρεθεί και να μην αφαιρούνται οι αποσβέσεις, γιατί η ετήσια μείωση των πάγιων ενεργητικών στοιχείων εξαιτίας των αποσβέσεων είναι δυνατό να μεταβάλλει το χαρακτηρισμό μίας επιχείρησης από εντάσεως πάγιας περιουσίας σε κυκλοφοριακής εντάσεως. Η επιχείρηση όμως θα συνεχίσει να έχει τις συνέπειες του υψηλού βαθμού παγιοποίησης της περιουσίας (σταθερό ύψος αποσβέσεων, καταβολή τόκων για τυχόν μακροπρόθεσμα δάνεια κλπ).

2.3.10 Χρηματοδότηση Ενεργητικού

Σύμφωνα με τις αρχές σωστής χρηματοδότησης, το πάγιο ενεργητικό και οι μακροχρόνιες τοποθετήσεις εκτός της επιχείρησης πρέπει να χρηματοδοτούνται με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας. Ο βαθμός επίτευξης αυτής της αρχής μπορεί να ελεγχθεί με τον παρακάτω δείκτη:

$$\text{Χρηματοδότηση πάγιου ενεργητικού με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας} = \frac{\text{Απασχοληθέντα κεφάλαια}}{\text{Πάγιο ενεργητικό}}$$

Επιπρόσθετα, το πάγιο ενεργητικό και οι μακροχρόνιες τοποθετήσεις εκτός της επιχείρησης πρέπει να χρηματοδοτούνται με ίδια κεφάλαια. Ο βαθμός επίτευξης αυτής της αρχής μπορεί να ελεγχθεί με τον παρακάτω δείκτη:

$$\text{Χρηματοδότηση πάγιου ενεργητικού με ίδια κεφάλαια} = \frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Πάγιο ενεργητικό}}$$

Τέλος, μέρος του κυκλοφορούντος ενεργητικού συμπεριφέρεται από χρηματοοικονομική άποψη σαν πάγιο ενεργητικό, έτσι το μέρος αυτό πρέπει να χρηματοδοτείται με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας. Ο βαθμός επίτευξης αυτής της αρχής μπορεί να ελεγχθεί με τον παρακάτω δείκτη:

$$\text{Χρηματοδότηση κυκλοφορούντος ενεργητικού με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας} = \frac{\text{Καθαρό κεφάλαιο κίνησης}}{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}$$

2.3.11 Δείκτες σε Τρέχουσες Αξίες

Υπάρχουν αρκετοί ευρέως χρησιμοποιούμενοι δείκτες οι οποίοι σχετίζουν την τρέχουσα αξία του μετοχικού κεφαλαίου μίας επιχείρησης με τα κέρδη, τα μερίσματα και τη λογιστική αξία των μετοχών. Ο δείκτης τιμής προς κέρδη μίας επιχείρησης εξετάζει την τρέχουσα τιμή της μετοχής μίας επιχείρησης σε σχέση με τα κέρδη ανά μετοχή. Δηλαδή:

$$\text{Δείκτης τιμής/κέρδη} = \frac{\text{Τρέχουσα τιμή μετοχής}}{\text{Κέρδη ανά μετοχή}}$$

Υψηλός δείκτης τιμής προς κέρδη σημαίνει ότι η αγορά αξιολογεί την επιχείρηση θετικά. Υπερβολικά υψηλός δείκτης ερμηνεύεται αρνητικά από το επενδυτικό κοινό,

γιατί θεωρεί τη μετοχή της επιχείρησης υπερτιμημένη. Το γινόμενο του δείκτη επί τα προβλεπόμενα κέρδη ανά μετοχή δίνει την αναμενόμενη τιμή της μετοχής.

Η μερισματική απόδοση της μετοχής μίας επιχείρησης (dividend yield) προσδιορίζεται από τα ετήσια μερίσματα ανά μετοχή σε σχέση με την τρέχουσα αξία της μετοχής. Δηλαδή:

$$\text{Απόδοση μερισμάτων} = \frac{\text{Μέρισμα ανά μετοχή}}{\text{Τρέχουσα τιμή μετοχής}}$$

Επιχειρήσεις με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης συνήθως διανέμουν χαμηλά μερίσματα και κατά συνέπεια διαμορφώνουν χαμηλή μερισματική απόδοση. Αντίθετα, επιχειρήσεις σε στατικές αγορές διανέμουν υψηλά μερίσματα και έτσι έχουν ανάλογη μερισματική απόδοση.

Ο επόμενος δείκτης εξετάζει την τρέχουσα τιμή της μετοχής μίας επιχείρησης σε σχέση με τη λογιστική αξία της μετοχής. Δηλαδή:

$$\text{Δείκτης τιμής/λογιστική αξία} = \frac{\text{Τρέχουσα τιμή μετοχής}}{\text{Λογιστική αξία μετοχής}}$$

Αν ο δείκτης τιμής προς λογιστική αξία μετοχής έχει τιμή μικρότερη από 1, η επιχείρηση πρέπει να αναζητήσει τα αίτια για την τόσο χαμηλή αποτίμηση της μετοχής της από την αγορά. Ο εντοπισμός των αιτίων και στη συνέχεια η εξάλειψή τους μπορεί να ωθήσει την επιχείρηση σε ανάπτυξη και διαμόρφωση υψηλής τρέχουσας αξίας για τις μετοχές της.

Ο επόμενος δείκτης εξετάζει την τρέχουσα αξία μίας επιχείρησης σε σχέση με το κόστος αντικατάστασης των ενεργητικών στοιχείων της επιχείρησης. Δηλαδή:

$$Q = \frac{\text{Τρέχουσα αξία επιχείρησης}}{\text{Κόστος αντικατάστασης ενεργητικών στοιχείων}}$$

Αν $Q < 1$, η επιχείρηση είναι υποψήφια να δεχθεί πρόταση για εξαγορά, αφού διαθέτει ενεργητικά στοιχεία μεγαλύτερης αξίας από τη συνολική αποτίμηση της από την αγορά. Αυτή η επιχείρηση με άλλη διοίκηση μπορεί να επιτύχει καλύτερα αποτελέσματα και έτσι να βελτιωθεί η εικόνα της στην αγορά. Αντίθετα, αν $Q > 1$, η επιχείρηση θεωρείται καλή ευκαιρία για τους επενδυτές.

2.4 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο ισολογισμός παρέχει μία στατική εικόνα της χρηματοδοτικής διάρθρωσης της επιχείρησης. Όμως, τα διάφορα ενεργητικά στοιχεία μεταβάλλονται, ιδιαίτερα βέβαια, τα κυκλοφορούντα που βρίσκονται σε συνεχή εναλλαγή, αυξάνονται ή μειώνονται σύμφωνα με την πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Επίσης το ύψος της χρηματοδότησης από κάθε πηγή υφίσταται αντίστοιχες μεταβολές.

Μία παραστατική εικόνα των μεταβολών που συντελέστηκαν στα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού μέσα σε δεδομένη χρονική περίοδο-πολύ χρήσιμη για τη συμπλήρωση της παραπάνω στατικής διερεύνησης της χρηματοδοτικής διάρθρωσης της επιχείρησης-παρέχεται με τη σύγκριση των ισολογισμών έναρξης και λήξεως της περιόδου αυτής, με τη μέθοδο των διαδοχικών ισολογισμών.

Η παραπάνω σύγκριση επιτρέπει τον καταρτισμό του ονομαζόμενου πίνακα κίνησης κεφαλαίων-επίσης ονομαζόμενου κατάσταση πηγών και χρήσεων κεφαλαίων (sources and uses of funds) – από τον οποίο προκύπτουν: Τα κεφάλαια που απαιτήθηκαν μέσα σε δεδομένη χρονική περίοδο, είτε για αύξηση των ενεργητικών στοιχείων, είτε για μείωση των υποχρεώσεων της επιχείρησης, και οι αντίστοιχες πηγές κεφαλαίων, που αποτελούνται είτε από αύξηση των επενδυμένων στην επιχείρηση ιδίων ή ξένων κεφαλαίων, είτε από μείωση των ενεργητικών στοιχείων της.

Έτσι ο παραπάνω πίνακας βασίζεται στην ισότητα :
Αυξήσεις στοιχείων ενεργητικού + μειώσεις στοιχείων παθητικού= Αυξήσεις
στοιχείων παθητικού + μειώσεις στοιχείων ενεργητικού

Πρέπει να τονιστεί ότι από τον πίνακα κίνησης κεφαλαίων, προκύπτουν μόνο οι καθαρές μεταβολές που συντελέστηκαν στην περιουσιακή διάρθρωση της επιχείρησης μέσα σε δεδομένη χρονική περίοδο, και όχι κάθε μεταβολή της.

Ο πίνακας κίνησης κεφαλαίων έχει ιδιαίτερη σημασία όταν καλύπτει μία περίοδο ανάπτυξης της επιχείρησης, γιατί απεικονίζει την ανάπτυξη που συντελέστηκε και τον τρόπο χρηματοδότησής της.

Τα στοιχεία του πίνακα κίνησης κεφαλαίων πρέπει να εκφράζονται ως ποσοστό του σχετικού συνόλου του πίνακα (οι χρήσεις στο σύνολο των χρήσεων και οι πηγές στο σύνολο των πηγών), για να υπάρχει ένα μέτρο της βαρύτητας κάθε στοιχείου που εμφανίζεται στον πίνακα.

Γενικά, το ένα μέρος του πίνακα κίνησης κεφαλαίων απεικονίζει τις πηγές κεφαλαίων που χρησιμοποίησε η επιχείρηση μέσα σε μία δεδομένη χρονική περίοδο, οι οποίες πρέπει να αναλύονται σε ίδια και ξένα κεφάλαια. Τα τελευταία πρέπει επιπρόσθετα να αναλύονται σε μακροπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα και έτσι τελικά να φαίνεται το ύψος της χρηματοδότησης μεγάλης και μικρής διάρκειας. Το άλλο μέρος του πίνακα εμφανίζει τις επενδύσεις που έγιναν με τα παραπάνω κεφάλαια, οι οποίες πρέπει να αναλύονται σε επενδύσεις μεγάλης και μικρής διάρκειας και έτσι μπορούν να συσχετισθούν με τη χρηματοδότηση μεγάλης και μικρής διάρκειας.

2.5 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γεώργιος Π. Αρτίκης, Χρηματοοικονομική Διοίκηση-Ανάλυση και Προγραμματισμός, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2003.
2. Νικήτα Α. Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλη, Αθήνα 2004.
3. Σταματία Μπέτση, Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Εισηγμένων Εταιρειών του Κλάδου Πετρελαίου και Αερίου, Διπλωματική Εργασία Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Δεκέμβριος 2006
4. George E. Ruth, Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων, Εκδόσεις IBS S.A., Θεσσαλονίκη 2003.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο γίνεται μία προσπάθεια παρουσίασης τόσο του διεθνούς όσο και του ελληνικού οικονομικού περιβάλλοντος για την περίοδο 2000-2004. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται είναι απαραίτητα για την ανάλυση και την κατανόηση του κλάδου στον οποίο ανήκουν και δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις. Αλλά και για την καλύτερη ερμηνεία των λογιστικών τους καταστάσεων.

3.2. ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία ήταν γενικά ευνοϊκές το 2000. Κύρια χαρακτηριστικά ήταν ο ιδιαίτερα υψηλός ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης (4,8% έναντι 3,5% το 1999), ο σχετικά χαμηλός μέσος ετήσιος πληθωρισμός (2,3% έναντι 1,4% το 1999 στις προηγμένες οικονομίες) και η σημαντική επέκταση του διεθνούς εμπορίου (12,4%, έναντι 5,3% το 1999). Στο δεύτερο εξάμηνο όμως του 1999 σημειώθηκε επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας παγκοσμίως. Η επιβράδυνση ήταν ιδιαίτερα έντονη στις Ηνωμένες Πολιτείες, ως αποτέλεσμα της επίδρασης που άσκησαν, μεταξύ άλλων, η υψηλή τιμή των καυσίμων, η σημαντική κάμψη των χρηματιστηριακών αξιών, καθώς και η χειροτέρευση των όρων παροχής πιστώσεων και των προοπτικών των επιχειρηματικών κερδών.

Στη ζώνη του ευρώ, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αυξήθηκε με ρυθμό 3,4%, ο οποίος ήταν ο υψηλότερος της τελευταίας δεκαετίας, ενώ το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο 8,9% από 9,9% το 1999. Η μεγάλη όμως αύξηση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου και η ανατίμηση του δολαρίου έναντι του ευρώ στη διάρκεια του

έτους είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική επιτάχυνση του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ, στο 2,3% κατά μέσο όρο το 2000, από 1,1% το 1999. Οι εγχώριες πληθωριστικές πιέσεις παρέμειναν πάντως συγκρατημένες στη ζώνη του ευρώ και μάλιστα ο ρυθμός ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος υποχώρησε στο 0,9% από 1,2% το 1999.

Οι δυσμενείς επιδράσεις της αύξησης της τιμής του πετρελαίου και της υποχώρησης της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ στον πληθωρισμό βραχυπρόθεσμα, σε συνδυασμό με υψηλούς ρυθμούς νομισματικής και πιστωτικής επέκτασης σε περίοδο ταχείας ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας, δημιουργούσαν μεσοπρόθεσμα κινδύνους για τη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι πληθωριστικοί κίνδυνοι, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αύξησε το βασικό επιτόκιο αναχρηματοδότησης έξι φορές, κατά 1,75 εκατοστιαία μονάδα συνολικά, στο 4,75%, στη διάρκεια του 2000. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η κεντρική τράπεζα αύξησε το επιτόκιο-στόχο στη διατραπεζική αγορά χρήματος κατά μια εκατοστιαία μονάδα, στο 6,5%, ώστε να συγκρατηθούν οι πληθωριστικές πιέσεις, οι οποίες ενισχύονταν από την αύξηση της τιμής του πετρελαίου και την ταχεία άνοδο της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας στο πρώτο εξάμηνο του 2000.

Η ελληνική οικονομία επηρεάστηκε ευνοϊκά από τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης τόσο της παγκόσμιας όσο και της ευρωπαϊκής οικονομίας, καθώς και από την επέκταση του διεθνούς εμπορίου. Η αύξηση όμως της τιμής του πετρελαίου και η εξασθένηση του ευρώ έναντι του δολαρίου προκάλεσαν πληθωριστικές πιέσεις, συντέλεσαν στη σημαντική διεύρυνση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών και δυσχέραναν την άσκηση αντιπληθωριστικής νομισματικής πολιτικής στο τελικό στάδιο της μετάβασης προς το ενιαίο νόμισμα. Από την άλλη πλευρά, η αύξηση των

επιτοκίων της ΕΚΤ διευκόλυνε τη σύγκλιση των εγχώριων επιτοκίων προς τα αντίστοιχα επιτόκια στη ζώνη του ευρώ.

Οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία ήταν γενικά δυσμενείς το 2001. Κύρια χαρακτηριστικά ήταν η έντονη επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας σε όλες τις προηγμένες οικονομίες (στις οποίες ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ υποχώρησε στο 1,2%, από 3,9% το 2000), η ουσιαστική στασιμότητα του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου (-0,2%, έναντι αύξησης 12,4% το 2000), καθώς και η σημαντική αλλά πρόσκαιρη περαιτέρω επιδείνωση του διεθνούς οικονομικού κλίματος και της δραστηριότητας μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ. Στην υποχώρηση του ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ στις προηγμένες οικονομίες συνέβαλε σημαντικά η μείωση του όγκου των επενδύσεων (-0,7% το 2001, έναντι αύξησης με υψηλό μέσο ετήσιο ρυθμό 5,5% την προηγούμενη πενταετία), ενώ η ιδιωτική κατανάλωση επιβραδύνθηκε λιγότερο.

Στη ζώνη του ευρώ η οικονομική δραστηριότητα σημείωσε μικρότερη επιβράδυνση από ό,τι στις ΗΠΑ (ζώνη του ευρώ: 1,6% το 2001, από 3,3% το προηγούμενο έτος, ΗΠΑ: 1,2% το 2001, από 4,1% το προηγούμενο έτος). Παρά την υποχώρηση του ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ, η μεγάλη αύξηση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου (η μέση τιμή του πετρελαίου Brent σε όρους ευρώ αυξήθηκε κατά 43% το 1999 και 81% το 2000) και η ενίσχυση του δολαρίου στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος τη διετία 1999-2000, καθώς και συγκυριακά προβλήματα που οδήγησαν σε σημαντική αύξηση των τιμών των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής, επιβάρυναν τον πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ μέχρι τα μέσα περίπου του 2001. Η μέση ετήσια αύξηση του Εναρμονισμένου ΔΤΚ έφθασε το 2,5% το 2001 (έναντι 2,3% το 2000).

Λόγω της δυσμενούς συγκυρίας, η δημοσιονομική θέση των περισσότερων από τις μεγάλες προηγμένες οικονομίες χειροτέρευσε. Πέρα από την εύλογη επίπτωση της

οικονομικής επιβράδυνσης στα φορολογικά έσοδα, σε ορισμένες οικονομίες ακολουθήθηκαν πολιτικές τόνωσης της εγχώριας ζήτησης, με μείωση φορολογικών συντελεστών και αύξηση των δημόσιων δαπανών. Η νομισματική πολιτική που ασκήθηκε το 2001 από τις κεντρικές τράπεζες των μεγάλων οικονομιών εκτός της ζώνης του ευρώ αποσκοπούσε, μεταξύ άλλων, στην αποφυγή της οικονομικής ύφεσης και στη δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάκαμψη. Επιθετικότερη νομισματική πολιτική άσκησε η κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ, η οποία μείωσε έντεκα φορές, κατά 475 μονάδες βάσης συνολικά, το επιτόκιο παρέμβασης στη διατραπεζική αγορά χρήματος (από 6,5% σε 1,75%). Η Τράπεζα της Αγγλίας μείωσε συνολικά επτά φορές μέσα στο 2001 το βασικό επιτόκιο συμφωνιών επαναγοράς (από 6% σε 4%). Η κεντρική τράπεζα της Ιαπωνίας μείωσε τρεις φορές το ήδη πολύ χαμηλό αναπροεξοφλητικό επιτόκιο της, καθορίζοντας το σε 0,10%, από 0,50%.

Η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα σημείωσε ανάκαμψη το 2002, μετά τη σύντομη επιβράδυνση (και σε μερικές χώρες ελαφρά ύφεση) που παρατηρήθηκε στη διάρκεια του 2001. Η ανάκαμψη όμως αποδείχθηκε λιγότερο ισχυρή και εκτεταμένη από ό,τι αναμενόταν στην αρχή του έτους. Μετά από ένα ευοίωνο ξεκίνημα τους τελευταίους μήνες του 2001 και στις αρχές του 2002, η ανάκαμψη άρχισε να χάνει το δυναμισμό της στη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου και εξασθένησε ακόμη περισσότερο προς το τέλος του έτους. Για ολόκληρο το 2002, το παγκόσμιο ΑΕΠ υπολογίζεται ότι αυξήθηκε κατά 3,0%, δηλαδή με ρυθμό αρκετά υψηλότερο από ό,τι το 2001 (2,3%), αλλά αισθητά χαμηλότερο από το μέσο όρο της προηγούμενης πενταετίας.

Μεταξύ των παραγόντων που συνετέλεσαν στην αρχική αναζωπύρωση της δραστηριότητας της παγκόσμιας οικονομίας, ιδιαίτερο ρόλο έπαιξαν: πρώτον, η ολοκλήρωση της διαδικασίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων των επιχειρήσεων

και, ως εκ τούτου, η ανάκαμψη της παραγωγής προκειμένου να αποκατασταθεί το ύψος των αποθεμάτων σε επιθυμητά επίπεδα, και δεύτερον, η χαλάρωση της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής στις προηγμένες οικονομίες, η οποία ήταν ιδιαίτερα σημαντική στις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι παράγοντες αυτοί εξακολούθησαν να ασκούν ευνοϊκή επίδραση σε όλη τη διάρκεια του 2002. Με την πάροδο του χρόνου όμως, η επίδραση αυτή άρχισε να αντισταθμίζεται από την εξασθένηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και των επενδυτών, η οποία προκλήθηκε από τις αποκαλύψεις σημαντικών ατασθαλιών στη διαχείριση και τον εποπτικό έλεγχο μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων, τη σχεδόν συνεχή πτώση των τιμών των μετοχών και, πιο πρόσφατα, την ένταση της γεωπολιτικής αστάθειας, ιδίως στη Μέση Ανατολή. Η πτώση των τιμών των μετοχών είχε επίσης άμεσες επιπτώσεις στην οικονομική θέση των επιχειρήσεων, των ασφαλιστικών εταιριών, των τραπεζών και των συνταξιοδοτικών ταμείων, ενώ παράλληλα έτεινε να αυξήσει το κόστος χρηματοδότησης νέων επενδύσεων. Έτσι, επιβράδυνε την προσδοκώμενη αύξηση της καταναλωτικής και επενδυτικής δαπάνης στις πιο ανεπτυγμένες χώρες.

Ο ρυθμός ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας το 2002 παρουσίασε σημαντικές διαφορές από χώρα σε χώρα. Μεταξύ των προηγμένων βιομηχανικών χωρών, ήταν αρκετά υψηλότερος στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και τον Καναδά από ό,τι στη ζώνη του ευρώ και την Ιαπωνία. Ακόμη υψηλότερος ήταν στις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας και στις υπό ένταξη στην ΕΕ χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Συνέπεια των διαφορών ως προς τους ρυθμούς ανάπτυξης ήταν η περαιτέρω διεύρυνση των ανισοροπιών στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών των κυριότερων χωρών, ιδίως η περαιτέρω διεύρυνση του μεγάλου ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών των ΗΠΑ. Σε συνδυασμό με τη

βαθμιαία απώλεια της εμπιστοσύνης των επενδυτών στις προοπτικές ανάκαμψης των τιμών των μετοχών των αμερικανικών επιχειρήσεων και την ένταση των ανησυχιών για τις συνέπειες μιας στρατιωτικής επέμβασης στο Ιράκ, η διεύρυνση αυτών των ανισοροπιών προκάλεσε σημαντική εξασθένηση του δολαρίου στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος, κυρίως έναντι του ευρώ και του ιαπωνικού γιεν.

Στη ζώνη του ευρώ, η ανάκαμψη της δραστηριότητας που παρατηρήθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2002 επίσης εξασθένησε στη συνέχεια και, τελικά, το ΑΕΠ αυξήθηκε με ρυθμό 0,8% για ολόκληρο το έτος. Οι επενδύσεις μειώθηκαν το 2002, ενώ ο κύριος παράγοντας που συνέβαλε στην άνοδο του ΑΕΠ ήταν η δραστηριότητα στον τομέα των υπηρεσιών. Παρά την οικονομική επιβράδυνση, συνεχίστηκε η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με βραδύ όμως ρυθμό, ενώ η αύξηση του ποσοστού ανεργίας ήταν περιορισμένη. Τα δημοσιονομικά ελλείμματα υπερέβησαν σημαντικά τα προβλεπόμενα το 2002. Συγκεκριμένα, το συνολικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται ότι αυξήθηκε σε 2,2% του ΑΕΠ το 2002, από 1,6% το 2001, κυρίως λόγω της οικονομικής επιβράδυνσης. Επίσης, ανακόπηκε η πτωτική τάση του λόγου του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ.

Ο πληθωρισμός παρέμεινε σε πολύ χαμηλά επίπεδα το 2002. Οι τιμές καταναλωτή αυξήθηκαν κατά 1,5% (κατά μέσον όρο) στις οικονομικά προηγμένες χώρες και λιγότερο από 5,5% στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Στη ζώνη του ευρώ, η πολύ μικρή επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού του πληθωρισμού βάσει του ΕνΔΤΚ (σε 2,2%, από 2,4% το 2001) αντανάκλασε κυρίως τη διατήρηση του πυρήνα σε υψηλό επίπεδο (ιδίως την εξέλιξη των τιμών των υπηρεσιών). Αντίθετα, η επίπτωση της ανόδου των τιμών του πετρελαίου σε δολάρια ΗΠΑ υπέρ αντισταθμίστηκε από την ευνοϊκή επίδραση της ανατίμησης του ευρώ.

Η παγκόσμια οικονομική συγκυρία βελτιώθηκε σημαντικά στη διάρκεια του 2003, όπως προκύπτει από την αισθητή επιτάχυνση της παραγωγικής δραστηριότητας σε όλες σχεδόν τις χώρες της υφελίου, την ταχύτερη άνοδο των διεθνών εμπορικών συναλλαγών, την υποχώρηση της αστάθειας και της αβεβαιότητας στις χώρες που είχαν πληγεί από οικονομικές κρίσεις τα προηγούμενα έτη και την εντυπωσιακή αύξηση της διεθνούς κίνησης κεφαλαίων προς τις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας, της Ευρώπης και της Λατινικής Αμερικής. Οι πληθωριστικές πιέσεις παρέμειναν γενικά ασθενείς, παρά τις κατά διαστήματα εξάρσεις της τιμής του αργού πετρελαίου και την ανάκαμψη των τιμών άλλων πρώτων υλών. Λιγότερο θετικές ήταν όμως οι δημοσιονομικές εξελίξεις, ιδίως στις ΗΠΑ και τις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρώπης, στις οποίες παρατηρήθηκε ανησυχητική αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Παράλληλα, το μεγάλο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των ΗΠΑ επιδεινώθηκε περαιτέρω, γεγονός που συνέβαλε στην τάση προς υποτίμηση του αμερικανικού δολαρίου, ιδιαίτερα έναντι του ευρώ.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, το παγκόσμιο ΑΕΠ αυξήθηκε το 2003 κατά 3,9%, δηλαδή με ρυθμό σημαντικά υψηλότερο αυτού της προηγούμενης διετίας (2002: 3%, 2001: 2,4%). Ο πληθωρισμός (με βάση τις τιμές καταναλωτή) διαμορφώθηκε κατά μέσον όρο περίπου στα ίδια επίπεδα όπως το 2002, τόσο στις προηγμένες οικονομίες (1,8%) όσο και στις αναπτυσσόμενες και αναδυόμενες οικονομίες (6,1%). Τέλος, ο ρυθμός αύξησης του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών επιταχύνθηκε στο 4,5% το 2003 (από 3,1% το 2002), ενώ η καθαρή εισροή ιδιωτικών κεφαλαίων στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες έφθασε τα 170 δισεκ. δολ. ΗΠΑ (το υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας εξαετίας), εμφανίζοντας αύξηση μεγαλύτερη του 70%.

Η επιτάχυνση της ανάκαμψης έγινε ιδιαίτερα αισθητή το δεύτερο εξάμηνο του 2003 και μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στην υποχώρηση των γεωπολιτικών εντάσεων, οι οποίες επί αρκετό χρονικό διάστημα επηρέαζαν δυσμενώς τις διεθνείς πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις. Ωστόσο, ακόμη μεγαλύτερο ρόλο έπαιξαν δύο άλλοι παράγοντες: πρώτον, η μεγάλη πτώση των χρηματιστηριακών αξιών από το Μάρτιο του 2000 μέχρι τον Απρίλιο του 2003, η οποία είχε ανάλογες αρνητικές συνέπειες για την περιουσιακή κατάσταση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, το 2003 σταμάτησε να επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό την εξέλιξη της ιδιωτικής κατανάλωσης και των ιδιωτικών επενδύσεων. Από τον Απρίλιο του 2003 και μετά, οι τιμές των μετοχών στα κυριότερα χρηματιστήρια του κόσμου παρουσίασαν και πάλι έντονη ανοδική τάση, η οποία συνέβαλε στη σταδιακή βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών. Δεύτερον, η υποχώρηση των πληθωριστικών πιέσεων επέτρεψε στις νομισματικές αρχές και στις κυβερνήσεις σε όλες σχεδόν τις μεγάλες χώρες ή οικονομικές περιοχές του κόσμου να προχωρήσουν σταδιακά σε χαλάρωση της οικονομικής πολιτικής. Οι κεντρικές τράπεζες μείωσαν κατ' επανάληψη την τελευταία διετία τα βασικά τους επιτόκια, υποβοηθώντας με τον τρόπο αυτό την υγιή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, χωρίς να παρεκκλίνουν από τον πρωταρχικό τους σκοπό, που είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Παράλληλα, σημειώθηκε εκτεταμένη χαλάρωση της δημοσιονομικής πολιτικής. Η χαλάρωση αυτή συνέβαλε επίσης, βραχυχρόνια, στην ενίσχυση της ιδιωτικής και της δημόσιας δαπάνης, αν και σε αρκετές περιπτώσεις ξεπέρασε τα όρια της συνεχής δημοσιονομικής διαχείρισης και συνεπώς εγκυμονεί κινδύνους για το μέλλον.

Η βελτίωση της οικονομικής συγκυρίας είχε παγκόσμιες διαστάσεις αλλά με αξιόλογες διαφορές από χώρα σε χώρα. Σημαντική επιτάχυνση της ανάκαμψης σημειώθηκε κυρίως στις ΗΠΑ, στην Ιαπωνία, στη Λατινική Αμερική, καθώς και στη

Ρωσία και τις λοιπές χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών. Επίσης, οι ρυθμοί ανάπτυξης παρέμειναν ιδιαίτερα υψηλοί στις περισσότερες από τις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας και ικανοποιητικοί στις χώρες που εντάσσονται στην ΕΕ το Μάιο του 2004. Στη ζώνη του ευρώ, όμως, η ανάκαμψη ήταν αισθητά βραδύτερη από ό,τι στις άλλες προηγμένες οικονομίες.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας, οι οποίες παράγουν ήδη περισσότερο από το ένα τέταρτο του παγκόσμιου ΑΕΠ και παίζουν πρωτεύοντα ρόλο στη μεγέθυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Μεταξύ των οικονομιών αυτών, εντυπωσιακές είναι οι οικονομικές επιδόσεις των δύο πολυπληθέστερων χωρών του κόσμου, δηλαδή της Κίνας και της Ινδίας. Ο εξαιρετικά υψηλός ρυθμός ανάπτυξης στις χώρες αυτές (9,1% και 7,4% αντίστοιχα) συνέβαλε σημαντικά στην εκ νέου ταχεία αύξηση του παγκόσμιου εμπορίου και στην ανάκαμψη των ναύλων, δηλαδή σε εξελίξεις οι οποίες, μεταξύ άλλων, ευνοούν την ελληνική ναυτιλία. Επιπλέον, η ταχεία ανάπτυξη της Κίνας εξηγεί σε μεγάλο βαθμό τη μεγάλη αύξηση των εξαγωγών των γειτονικών της οικονομιών, ιδιαίτερα την ανάκαμψη των εξαγωγών και της οικονομικής δραστηριότητας στην Ιαπωνία.

Η ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας στη ζώνη του ευρώ τελικά ήταν αρκετά βραδύτερη από ό,τι αρχικά αναμενόταν (με αποτέλεσμα η μέση ετήσια αύξηση του ΑΕΠ να περιορισθεί στο 0,4% το 2003) και παραμένει αισθητά βραδύτερη από ό,τι στις περισσότερες άλλες σημαντικές οικονομίες του κόσμου. Αυτό κυρίως οφείλεται στο γεγονός ότι, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή του προγράμματος των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που είχε υιοθετηθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, η οικονομία της ζώνης του ευρώ εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από μικρότερη ευκαμψία από ό,τι η οικονομία των ΗΠΑ ή οι αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας. Για το λόγο αυτό, χρειάζεται μεγαλύτερο χρονικό

διάστημα για να ξεπεράσει τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες εξωγενών διαταραχών, όπως π.χ. της κατάρρευσης των χρηματιστηριακών αξιών ή της έντασης των γεωπολιτικών αβεβαιοτήτων.

Το διεθνές οικονομικό περιβάλλον ήταν εξαιρετικά ευνοϊκό το 2004. Ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας (5,1%) ήταν ο υψηλότερος από το 1976, καθώς παρατηρήθηκε ταυτόχρονη επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ στις ΗΠΑ, την Ιαπωνία, την Κίνα και τη ζώνη του ευρώ. Ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκε με ρυθμό σχεδόν 10%, τον υψηλότερο που έχει σημειωθεί από το 2000.

Θετικά επέδρασαν στην παγκόσμια οικονομία οι νομισματικές και πιστωτικές συνθήκες, οι οποίες παρέμειναν ευνοϊκές. Τα βασικά επιτόκια των κεντρικών τραπεζών, τόσο στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και αλλού, όπου αυξήθηκαν, όσο και στην Ιαπωνία και τη ζώνη του ευρώ όπου διατηρήθηκαν σταθερά, γενικά παρέμειναν σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Τα πραγματικά βραχυπρόθεσμα επιτόκια στις ΗΠΑ και σε πολλές οικονομίες της ζώνης του ευρώ ήταν αρνητικά, ενώ τα πραγματικά μακροπρόθεσμα επιτόκια ήταν σημαντικώς χαμηλότερα από τα μέσα ιστορικά τους επίπεδα.

Η μεγάλη αύξηση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου άσκησε αρνητική, αλλά σχετικά περιορισμένη, επίδραση στην παγκόσμια οικονομία. Στη διάρκεια του 2004, η τιμή του αργού πετρελαίου έφθασε σε ιστορικώς υψηλά επίπεδα τον Οκτώβριο, αλλά σε πραγματικούς όρους υπολειπόταν αρκετά από τα επίπεδα στα οποία είχε φθάσει κατά τις πετρελαϊκές κρίσεις της δεκαετίας του '70. Επιπλέον, οι προηγμένες οικονομίες είναι σήμερα λιγότερο εξαρτημένες από το πετρέλαιο σε σχέση με τις προηγούμενες δεκαετίες, ενώ η προσαρμοστικότητά τους έχει αυξηθεί. Η άνοδος της τιμής του πετρελαίου επέδρασε ανασχετικά στο ρυθμό αύξησης του παγκόσμιου

ΑΕΠ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2004, ενώ συνέβαλε και στη μικρή άνοδο του πληθωρισμού, χωρίς πάντως να υπάρξουν δευτερογενείς επιδράσεις στους μισθούς και στις τιμές.

Η οικονομική ανάκαμψη στη ζώνη του ευρώ, η οποία είχε αρχίσει το δεύτερο εξάμηνο του 2003, συνεχίστηκε το 2004. Ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ έφθασε στο 2,1% το 2004 (την προηγούμενη τριετία ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανόδου ήταν 1%), αλλά όπως προκύπτει από την εξέλιξη των τριμηνιαίων ρυθμών επιβραδύνθηκε κατά τη διάρκεια του έτους, ιδιαίτερα το δεύτερο εξάμηνο, καθώς η έντονη άνοδος της τιμής του πετρελαίου ενίσχυσε τον πληθωρισμό και επηρέασε αρνητικά την ιδιωτική κατανάλωση, ενώ οι καθαρές εξαγωγές επηρεάστηκαν δυσμενώς από την ανατίμηση του ευρώ.

Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ (μετρούμενος με τον ΕνΔΤΚ) κινήθηκε ελαφρά άνω του 2% κατά το μεγαλύτερο μέρος του 2004, κυρίως λόγω της ανόδου των τιμών του πετρελαίου, και διαμορφώθηκε τελικά στο 2,1% σε μέσα ετήσια επίπεδα, όσο και το 2003.

Το 2004 η δημοσιονομική θέση της ζώνης του ευρώ ως συνόλου έμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη, καθώς το έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε σε οριακά χαμηλότερο επίπεδο από ό,τι το 2003 (2,7% έναντι 2,8%) και το κυκλικά διορθωμένο έλλειμμα παρέμεινε αμετάβλητο στο 2,4% του ΑΕΠ. Το 2004, το Συμβούλιο ECOFIN διαπίστωσε την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Ελλάδα και την Ολλανδία και απηύθυνε σύσταση στις δύο αυτές χώρες της ζώνης του ευρώ για την εξάλειψη των υπερβολικών ελλειμμάτων. Στο καθεστώς της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος υπόκεινται, ήδη από το 2003, η Γαλλία και η Γερμανία (το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε, και στις δύο, σε 3,7% του ΑΕΠ το 2004). Το χρέος του τομέα της

γενικής κυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ αυξήθηκε από 70,8% του ΑΕΠ το 2003 σε 71,3% του ΑΕΠ το 2004.

Οι εξελίξεις στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος το 2004 χαρακτηρίστηκαν από την περαιτέρω υποχώρηση του δολαρίου ΗΠΑ έναντι των κυριότερων διεθνών νομισμάτων. Η συναλλαγματική ισοτιμία του δολαρίου υποχώρησε και η ισοτιμία του ευρώ ενισχύθηκε επί τέταρτο συνεχόμενο έτος το 2004, ωστόσο σε μικρότερη έκταση από ό,τι το 2003. Το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, η συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ (τόσο η σταθμισμένη όσο και οι διμερείς ισοτιμίες του έναντι των κυριότερων νομισμάτων) παρουσίασε διακυμάνσεις, με κυρίαρχη τάση τη μικρή υποχώρηση του ευρώ σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2004.

Η υποχώρηση του δολαρίου συνδέεται με ανησυχίες της αγοράς για το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των ΗΠΑ. Η περαιτέρω διεύρυνση του ελλείμματος αυτού στο 5,7% του ΑΕΠ το 2004 οφειλόταν στην ισχυρή άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης και των ιδιωτικών επενδύσεων, η οποία επίσης οδήγησε στην επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ στο 4,4% το 2004, από 3,0% το 2003. Το δημοσιονομικό έλλειμμα στις ΗΠΑ εκτιμάται ότι μειώθηκε ελαφρά, παραμένοντας ωστόσο πολύ υψηλό (4,3% του ΑΕΠ). Η συνεχιζόμενη ραγδαία συσσώρευση συναλλαγματικών διαθεσίμων, κυρίως σε δολάρια, από τις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας και τις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες, έχει συγκρατήσει την υποχώρηση του δολαρίου.

3.3 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στις ενότητες που ακολουθούν γίνεται μία προσπάθεια παρουσίασης βασικών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας για την περίοδο 2000-2004, όπως το ΑΕΠ, η απασχόληση και η ανεργία, ο πληθωρισμός, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών καθώς και οι δημοσιονομικές εξελίξεις.

3.3.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

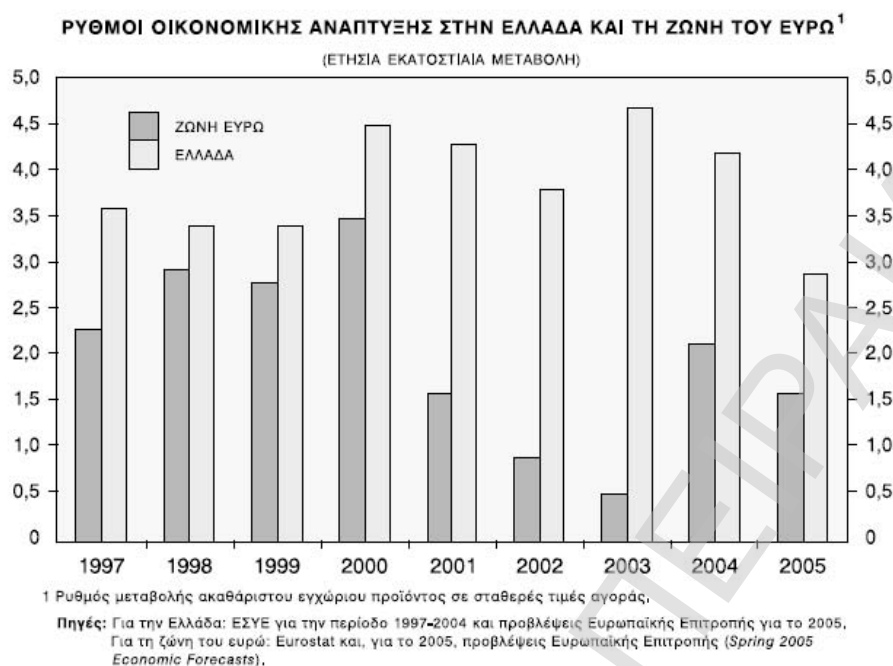
Ο ρυθμός ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας επιταχύνθηκε το 2000 και υπερέβη, για πέμπτο κατά σειρά έτος, τον αντίστοιχο ρυθμό στη ζώνη του ευρώ και την Ευρωπαϊκή Ένωση . Η αύξηση του ΑΕΠ έφθασε το 4,1%, έναντι 3,4% το 1999. Η συμβολή της εγχώριας ζήτησης στην αύξηση του ΑΕΠ έφθασε τις 4,6 εκατοστιαίες μονάδες το 2000 και προήλθε σε ίση περίπου έκταση από την επέκταση της επενδυτικής και της ιδιωτικής καταναλωτικής ζήτησης, ενώ, αντίθετα, η συμβολή του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών ήταν αρνητική (-0,4 της εκατοστιαίας μονάδας). Από την πλευρά της προσφοράς, η επέκταση του τομέα των υπηρεσιών συνεχίστηκε σταθερά, ενώ στο δευτερογενή τομέα η άνοδος της μεταποιητικής παραγωγής επιταχύνθηκε εντυπωσιακά, η παραγωγή ηλεκτρισμού και η κατασκευαστική δραστηριότητα αυξήθηκαν με υψηλό ρυθμό και η εξορυκτική δραστηριότητα ανέκαμψε.

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ διατηρήθηκε στο 4,1%, δηλαδή στο ίδιο επίπεδο όπως και το 2000 και σαφώς υψηλότερος από τον αντίστοιχο ρυθμό ανόδου στη ζώνη του ευρώ. Το 2001 ο ετήσιος ρυθμός ανόδου της ιδιωτικής καταναλωτικής ζήτησης διατηρήθηκε υψηλός, αν και ελαφρά χαμηλότερος από ότι το 2000. Το 2001 το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών αυξήθηκε, αλλά λιγότερο από ότι το 2000, και επιπλέον ο ρυθμός ανόδου του υπολειπόταν εκείνου της καταναλωτικής δαπάνης. Η εξέλιξη αυτή αντανάκλούσε την επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου των μέσων καθαρών αποδοχών των μισθωτών, τη μείωση των εισοδημάτων των νοικοκυριών από τόκους, τη μικρότερη σε σχέση με το 2000 αύξηση των διανεμόμενων κερδών και τη μικρή άνοδο του πραγματικού αγροτικού εισοδήματος ανά εργαζόμενο.

Το 2002, παρά το δυσμενές εξωτερικό περιβάλλον, ιδίως τη σοβαρή επιβράδυνση της οικονομικής ανόδου στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο (0,8% το 2002, έναντι 1,4% το 2001), ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στην Ελλάδα επηρεάστηκε ελάχιστα και ήταν 3,9% το 2002, ο δεύτερος υψηλότερος στην ΕΕ.

Στην ελληνική οικονομία, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,7% το 2003, έναντι 3,9% το 2002. Ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας ήταν το 2003 ο υψηλότερος μεταξύ των 15 χωρών της ΕΕ και των 30 χωρών του ΟΟΣΑ. Στην αύξηση του ΑΕΠ συνετέλεσε κυρίως η ισχυρή άνοδος της εγχώριας ζήτησης τόσο της ιδιωτικής κατανάλωσης όσο και των συνολικών επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου, καθώς και της δημόσιας κατανάλωσης. Θετικά επίσης συνέβαλαν η ανάκαμψη των εξαγωγών αγαθών και η αύξηση των εξαγωγών μεταφορικών υπηρεσιών, ενώ παράλληλα η συνολική απασχόληση αυξήθηκε με ρυθμό υψηλότερο από ότι το 2002. Αντίθετα, αρνητική ήταν η επίδραση της μεγάλης ανόδου του όγκου των εισαγωγών αγαθών.

Μετά τον ικανοποιητικό ρυθμό ανάπτυξης που σημείωσε η ελληνική οικονομία το 2003 (4,7%), η οικονομική δραστηριότητα άρχισε να επιβραδύνεται από το δεύτερο εξάμηνο του 2004 και ο μέσος ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ το 2004 διαμορφώθηκε στο 4,2%. Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές η ελληνική οικονομία εξακολουθεί, μαζί με την Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο, να είναι από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπερβαίνοντας σημαντικά το μέσο ρυθμό ανόδου της οικονομίας της ζώνης του ευρώ. Στο διάγραμμα 3-1 απεικονίζεται η οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα και στη ζώνη του ευρώ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-1: ΡΥΘΜΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

3.3.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Ύστερα από την αρνητική σύμφωνα με την έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΣΥΕ εξέλιξη της απασχόλησης στην Ελλάδα το 1999 και τη διαμόρφωση του ποσοστού ανεργίας σε 12,4% το τελευταίο τρίμηνο του ίδιου έτους, υπήρξαν στη διάρκεια του 2000 οι πρώτες θετικές ενδείξεις. Συγκεκριμένα, το δεύτερο τρίμηνο η συνολική απασχόληση άρχισε να ανακάμπτει και ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της, από αρνητικός, έγινε ελαφρά θετικός (0,2%), αντανakλώντας στασιμότητα της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, μείωση στο δευτερογενή και αύξηση στον τομέα των υπηρεσιών. Το ποσοστό ανεργίας για το σύνολο υποχώρησε στο 11,1% (έναντι 11,7% το δεύτερο τρίμηνο του 1999), ενώ μειώθηκε περισσότερο για τους νέους (στο 29,5% από 31,7%) και τις γυναίκες (στο 16,7% από 17,9%). Η εφαρμογή των προγραμμάτων για την απασχόληση συνέβαλε στη μείωση της ανεργίας το

2000. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα παρέμεινε υψηλότερο από εκείνο της ΕΕ και ήταν το δεύτερο σε ύψος, μετά την Ισπανία, μεταξύ των χωρών της Ένωσης.

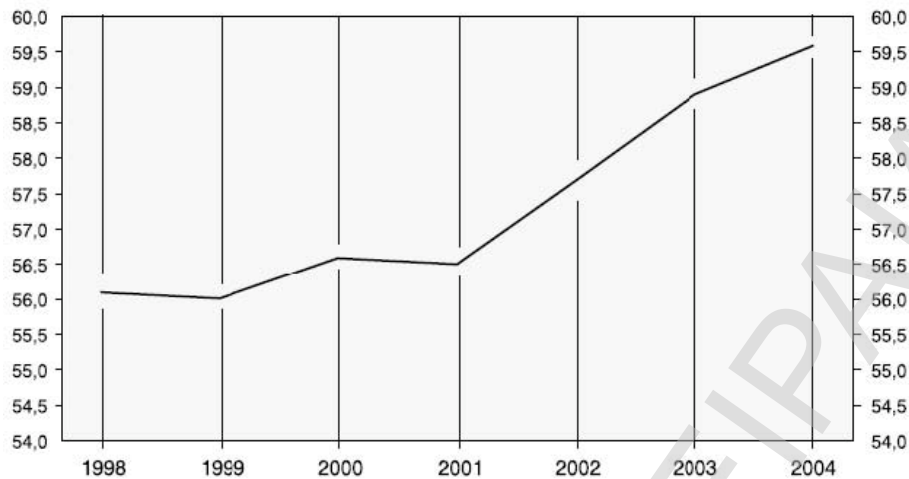
Το μέσο ετήσιο ποσοστό ανεργίας μειώθηκε για δεύτερο κατά σειρά έτος το 2001 (σε 10,5%, από 11,1% το 2000 και 11,9% το 1999), αν και παραμένει το δεύτερο σε ύψος στην ΕΕ. Μειώθηκε επίσης το ποσοστό συμμετοχής των μακροχρόνια ανέργων στη συνολική ανεργία (σε 52,8%, από 56,5% το 2000), παρ' όλο που διατηρήθηκε και αυτό σε πολύ υψηλό επίπεδο. Ακόμη, ο αριθμός των απασχολούμενων μισθωτών αυξήθηκε αισθητά (κατά 2,2%). Οι εξελίξεις αυτές αντανακλούν τον υψηλό ρυθμό ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας τα τελευταία χρόνια, σε συνδυασμό με τα προγράμματα προώθησης της απασχόλησης και σε κάποιο βαθμό την εφαρμογή νέων ρυθμίσεων για την ενίσχυση της αποτελεσματικής λειτουργίας της αγοράς εργασίας.

Η συνολική απασχόληση, μέσο ετήσιο, επίπεδο αυξήθηκε το 2002 κατά 1% ή κατά 38.000 άτομα, ενώ τα προηγούμενα τρία έτη εμφάνιζε μείωση ή στασιμότητα. Ταυτόχρονα, μειώθηκε ο αριθμός των ανέργων κατά 21.000 άτομα, με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας να υποχωρήσει και, για πρώτη φορά από το 1997, να διαμορφωθεί κάτω από 10% στο 9,9%. Λόγω των εξελίξεων αυτών, το ποσοστό απασχόλησης αυξήθηκε περισσότερο από μια εκατοστιαία μονάδα στο 56,7%.

Το 2003 η εξέλιξη της απασχόλησης ήταν σαφώς θετικότερη από ότι το 2002. Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία της έρευνας εργατικού δυναμικού της ΕΣΥΕ, η συνολική απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,9% το 2003, έναντι 1,6% το 2002, ενώ η μισθωτή απασχόληση αυξήθηκε κατά 2,1%, έναντι 2,5% το 2002. Εξάλλου, το ποσοστό ανεργίας εξακολούθησε να υποχωρεί, αν και με βραδύ ρυθμό, και διαμορφώθηκε στο 9,3% το 2003, από 10,0% το 2002.

Το 2004, το ποσοστό απασχόλησης, δηλαδή οι απασχολούμενοι ως ποσοστό του πληθυσμού 15-64 ετών, ήταν κατά μέσον όρο 59,4% στην Ελλάδα, ενώ στην ΕΕ των 15 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 64,7%. Η υστέρηση οφείλεται στο πολύ χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στην Ελλάδα 45,2% σε σύγκριση με την ΕΕ των 15 (56,8%) και στο χαμηλότερο, σε σύγκριση με την ΕΕ των 15, ποσοστό απασχόλησης των νέων 15-24 ετών στην Ελλάδα 26,8% έναντι περίπου 40% στην ΕΕ των 15. Οι διαφορές ως προς το ποσοστό απασχόλησης εξηγούν εν μέρει και την απόκλιση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Ελλάδα από εκείνο στην ΕΕ των 15. Παρά την αύξηση της απασχόλησης, η ανεργία παρέμεινε σε υψηλό επίπεδο το 2004. Το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε κατά μέσον όρο στο 10,5% το 2004 και εξακολουθεί να είναι πολύ υψηλότερο στη χώρα μας από ό,τι στην ΕΕ των 15 (8,0%). Στο διάγραμμα 3-2 εμφανίζεται το ποσοστό απασχόλησης για τα έτη 1998-2004 ενώ στο διάγραμμα 3-3 εμφανίζεται το ποσοστό ανεργίας για τα έτη 1990-2004.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ¹

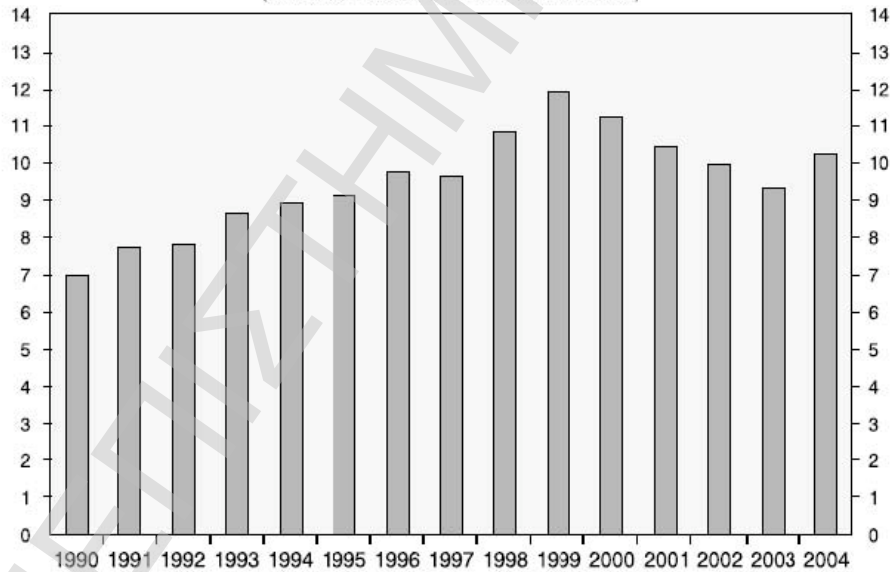
¹ Λόγος (%) των απασχολουμένων ηλικίας 15-64 ετών προς τον πληθυσμό ηλικίας 15-64 ετών.

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνες Εργατικού Δυναμικού, β' τρίμηνο κάθε έτους. Αναθεωρημένα στοιχεία (Ιανουάριος 2005), ύστερα από προσαρμογή των αποτελεσμάτων της δειγματοληπτικής έρευνας με βάση τα δεδομένα της Απογραφής Πληθυσμού του 2001.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-2: ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 1998-2004

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 1990 - 2004

(ΕΚΑΤΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ)

Πηγή: ΕΣΥΕ, στοιχεία β' τριμήνου κάθε έτους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-3: ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 1990-2004

3.3.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Στην Ελλάδα, έως τα μέσα του 2000 διατηρήθηκε υψηλός βαθμός σταθερότητας των τιμών, με βάση το μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ). Η διαμόρφωση του ρυθμού αυτού σε 2% το Μάρτιο του 2000 επέτρεψε την ικανοποίηση του κριτηρίου σύγκλισης για τον πληθωρισμό. Λόγω όμως των συνεχιζόμενων πληθωριστικών πιέσεων από την αύξηση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου και την ανατίμηση του δολαρίου έναντι του ευρώ, ο μέσος ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού (με βάση τον ΕνΔΤΚ) επιταχύνθηκε σε 2,9% το 2000, ενώ ο ετήσιος ρυθμός ανόδου έφθασε το 3,7% το Δεκέμβριο. Με βάση τον εθνικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού κυμάνθηκε μεταξύ 2,5% και 3,1% το πρώτο εξάμηνο, στη συνέχεια επιταχύνθηκε και έφθασε το 4,2% το Νοέμβριο, ενώ το Δεκέμβριο υποχώρησε ελαφρά σε 3,9%. Η εξέλιξη αυτή στη διάρκεια του 2000 αντανακλά κυρίως την επίδραση των δύο εξωγενών παραγόντων που προαναφέρθηκαν.

Το 2001 ο πληθωρισμός ακολούθησε στην Ελλάδα γενικά την ίδια πορεία με τον πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο, αν και διαμορφώθηκε σε υψηλότερα επίπεδα από ότι ο τελευταίος. Συγκεκριμένα, ο πληθωρισμός με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), ο οποίος προσφέρεται για συγκρίσεις με την εξέλιξη του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ, επιταχύνθηκε από 3,7% το Δεκέμβριο του 2000 σε 4,5% τον Ιούνιο του 2001, αλλά στη συνέχεια παρουσίασε σταθερή υποχώρηση μέχρι και το Νοέμβριο 2,9%, ενώ το Δεκέμβριο αυξήθηκε για συγκυριακούς λόγους στο 3,5%. Η διαφορά πληθωρισμού μεταξύ Ελλάδος και ζώνης του ευρώ ήταν ίση με 1,2 εκατοστιαία μονάδα κατά μέσο όρο στη διάρκεια του έτους. Εξάλλου, με βάση το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός διαμορφώθηκε το 2001 στο 3,4%, δηλαδή σε επίπεδο ελαφρά

υψηλότερο από ότι το 2000 (3,2%). Ο πυρήνας του πληθωρισμού άρχισε να επιβραδύνεται μετά τον Ιούλιο (4,1%) και διαμορφώθηκε το Δεκέμβριο στο 3,3%, δηλαδή στο χαμηλότερο επίπεδο από το Νοέμβριο του 2000. Το μέσο ετήσιο επίπεδο του όμως αυξήθηκε αισθητά το 2001.

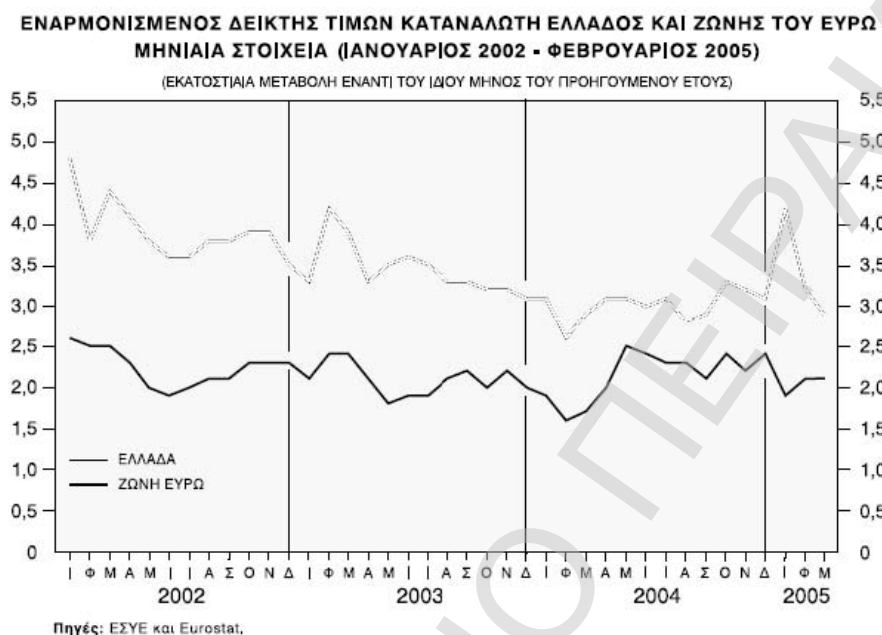
Ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού (βάσει του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή - ΔΤΚ) για ολόκληρο το 2002 διαμορφώθηκε σε 3,6%, έναντι 3,4% το 2001. Όμως, ο πληθωρισμός παρέμεινε, για τρίτο κατά σειρά έτος, σημαντικά υψηλότερος από το επίπεδο που κρίνεται συμβατό με τη σταθερότητα των τιμών. Επίσης, η απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα (με βάση τον ΕνΔΤΚ) από το μέσο ετήσιο πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ αυξήθηκε σε 1,7 εκατοστιαία μονάδα, από 1,3 εκατοστιαία μονάδα το 2001 και 0,8 της εκατοστιαίας μονάδας το 2000. Η διεύρυνση της απόκλισης το 2002 με βάση τον γενικό ΕνΔΤΚ οφείλεται σε ειδικούς παράγοντες, όπως είναι η μεγαλύτερη ευαισθησία της ελληνικής οικονομίας στην άνοδο της τιμής του πετρελαίου, το μεγαλύτερο σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ μέγεθος των επιπτώσεων που είχε η κακοκαιρία της περιόδου Δεκεμβρίου 2001-Ιανουαρίου 2002 στις τιμές των νωπών σπωροκηπευτικών, καθώς και σε πολύ μικρότερο βαθμό η ελαφρώς μεγαλύτερη από ότι στη ζώνη του ευρώ επίπτωση των στρογγυλοποιήσεων τιμών ή των ανατιμήσεων που έγιναν με αφορμή ή πρόσχημα την κυκλοφορία του ευρώ. Ο πυρήνας όμως του πληθωρισμού έμεινε ουσιαστικά αμετάβλητος το 2002 και η απόκλισή του από το αντίστοιχο μέγεθος της ζώνης του ευρώ περιορίστηκε σε 1,4 εκατοστιαία μονάδα, από 1,8 εκατοστιαία μονάδα το 2001 (η απόκλιση του πυρήνα ήταν μόνο 0,7 της εκατοστιαίας μονάδας το 2000).

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού στην Ελλάδα υποχώρησε στο 3,4% το 2003 (από 3,9% το 2002) βάσει του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ). Το πρώτο τρίμηνο του 2003 ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ υποχώρησε

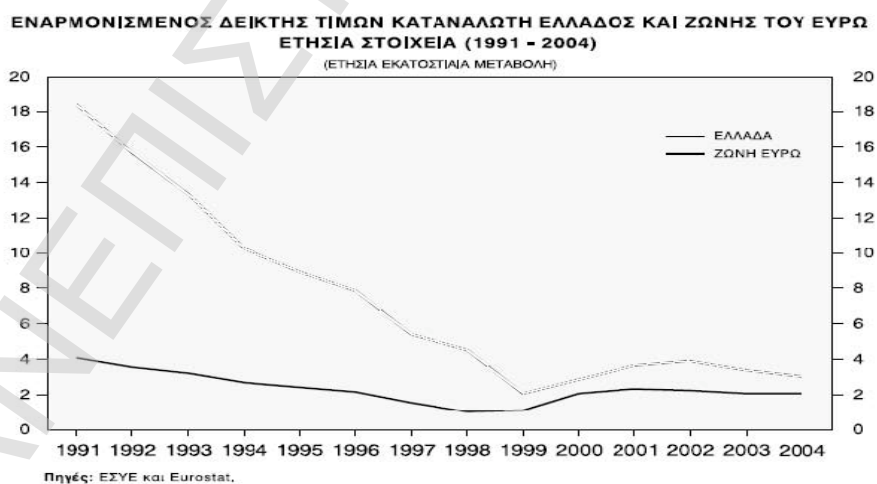
περαιτέρω στο 2,9%. Η απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα από το μέσο ετήσιο πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ μειώθηκε σε 1,3 εκατοστιαία μονάδα το 2003, από 1,6 εκατοστιαία μονάδα το 2002. Η απόκλιση ήταν ίση με 1,4 εκατοστιαία μονάδα κατά μέσον όρο στην τριετία 2001-2003. Εξάλλου, με βάση το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού διαμορφώθηκε στο 3,5% το 2003, δηλαδή σχεδόν όσο και το 2002 (3,6%).

Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) διαμορφώθηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2004 στο ίδιο επίπεδο (3,2%) όπως και το τελευταίο τρίμηνο του 2003, αλλά κατά μέσο όρο το 2004 υποχώρησε στο 3,0% (από 3,4% το 2003), κυρίως επειδή η μείωση των τιμών των νωπών οπωροκηπευτικών υπεραντιστάθμισε την ταχύτερη σε σύγκριση με το 2003 άνοδο των τιμών των καυσίμων και την αύξηση του πυρήνα του πληθωρισμού. Πράγματι, ο πυρήνας του πληθωρισμού, όπως μετριέται με τον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του ΕνΔΤΚ χωρίς τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής, διαμορφώθηκε σε υψηλότερο επίπεδο από ότι το 2003 (στο 3,4% κατά μέσον όρο, έναντι 3,1% το 2003). Η δυσμενής εξέλιξη του πυρήνα του πληθωρισμού αντανακλά κυρίως την ταχύτερη από ότι το 2003 άνοδο του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στο σύνολο της οικονομίας, σε συνδυασμό με τις πιέσεις που εξακολούθησαν να παρατηρούνται από την πλευρά της ζήτησης, καθώς και τις έμμεσες επιδράσεις της ανόδου της τιμής του πετρελαίου (η οποία άρχισε από το δεύτερο τρίμηνο του 2004) στις τιμές άλλων αγαθών και υπηρεσιών. Σε κάποιο βαθμό, οι πληθωριστικές αυτές επιδράσεις αμβλύθηκαν λόγω της ανατίμησης του ευρώ, η οποία συγκράτησε τον εισαγόμενο πληθωρισμό. Στο διάγραμμα 3-4 εμφανίζεται ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή Ελλάδος και Ζώνης του Ευρώ με μηνιαία στοιχεία από τον Ιανουάριο του 2002 μέχρι και τον Φεβρουάριο του

2005. Στο διάγραμμα 3-5 εμφανίζεται ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή Ελλάδος και Ζώνης του Ευρώ με ετήσια στοιχεία από το 1991 έως και το 2004.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-4: ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2002 - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2005

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-5: ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΕΤΗΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1991-2004

3.3.4 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2000 αυξήθηκε κατά 3.571 εκατομμύρια ευρώ σε σχέση με το 1999 και διαμορφώθηκε σε 8.371 εκατομμύρια ευρώ. Η εξέλιξη αυτή προήλθε κυρίως από την άνοδο του εμπορικού ελλείμματος κατά 5.039 εκατομμύρια ευρώ, καθώς και από τη μείωση των μεταβιβάσεων από την ΕΕ κατά 287 εκατομμύρια ευρώ (λόγω χρονικής υστέρησης) και την αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου εισοδημάτων κατά 329 εκατομμύρια ευρώ. Αντίθετα, το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών αυξήθηκε σημαντικά (κατά 1.864 εκατομμύρια ευρώ). Η αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, από 4,1% του ΑΕΠ το 1999 σε 6,9% το 2000, οφείλεται σχεδόν κατά το ήμισυ στις αυξημένες καθαρές εισαγωγές καυσίμων. Το υπόλοιπο μέρος της αύξησης συνδέεται κυρίως με τον υψηλό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, ο οποίος τα τελευταία χρόνια υπερβαίνει τους αντίστοιχους ρυθμούς των εμπορικών εταίρων της Ελλάδος. Ειδικότερα, η σημαντική άνοδος των επενδύσεων και της ιδιωτικής κατανάλωσης οδήγησε σε μεγάλη αύξηση των εισαγωγών κεφαλαιακών καθώς και διαρκών καταναλωτικών αγαθών.

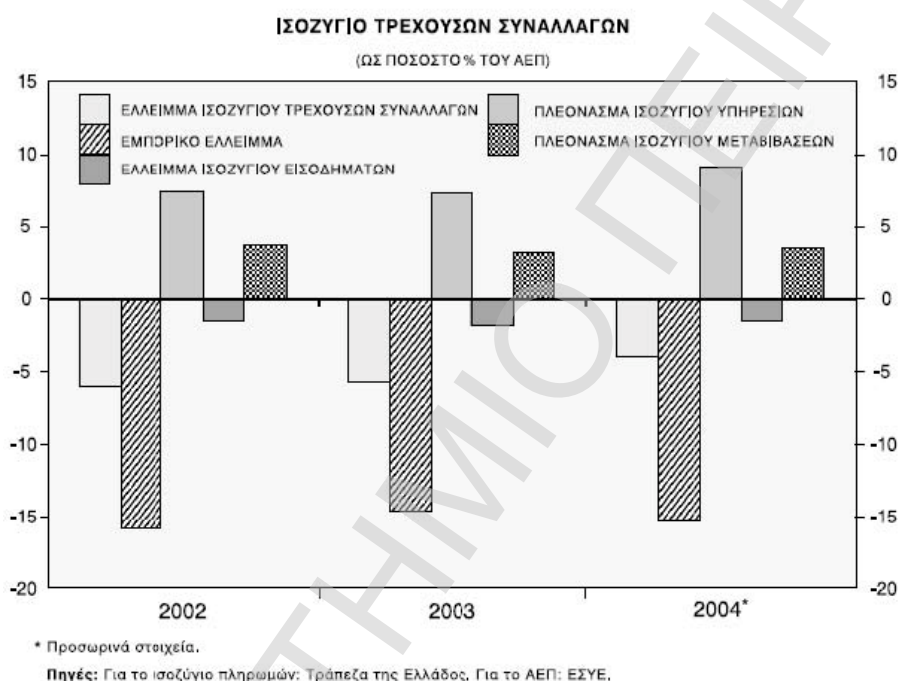
Η υιοθέτηση από την Ελλάδα του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος από την 1η Ιανουαρίου 2001 μείωσε αισθητά τη σημασία του ελλείμματος των τρεχουσών συναλλαγών (και της χρηματοδότησης του) ως περιοριστικού παράγοντα κατά την άσκηση της οικονομικής πολιτικής. Ωστόσο, η εξέλιξη του ισοζυγίου εξακολουθεί να παρέχει χρήσιμη πληροφόρηση για την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών αγαθών και υπηρεσιών τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά και βεβαίως επηρεάζει την εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Επομένως, είναι θετικό ότι το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε το 2001 κατά 303 εκατομμύρια ευρώ έναντι εκείνου του 2000 και περιορίστηκε σε 6,2% του ΑΕΠ

(έναντι 6,8% το προηγούμενο έτος), ποσοστό που εξακολουθεί όμως να είναι υψηλό. Η εξέλιξη αυτή ήταν η συνισταμένη της μείωσης του εμπορικού ελλείμματος και της αύξησης του πλεονάσματος των ισοζυγίων των μεταβιβάσεων και των υπηρεσιών ενώ αντίθετα το έλλειμμα του ισοζυγίου των εισοδημάτων διπλασιάστηκε.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε το 2002 κατά 466 εκατομμύρια ευρώ και διαμορφώθηκε σε 8.635 εκατομμύρια ευρώ, ή 6,1% του ΑΕΠ, έναντι 6,2% το 2001 και 6,8% το 2000. Η διαμόρφωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε επίπεδα υψηλότερα του 6% κατά την τελευταία τριετία αντανακλά την υστέρηση της εγχώριας αποταμίευσης έναντι των συνολικών εγχώριων επενδύσεων και οφείλεται κυρίως στους εξής παράγοντες: πρώτον, η ελληνική οικονομία αναπτύσσεται ταχύτερα από ότι οι περισσότεροι εμπορικοί της εταίροι, με αποτέλεσμα η εγχώρια ζήτηση (μεταξύ άλλων για εισαγόμενα προϊόντα) να αυξάνεται ταχύτερα από την εξωτερική ζήτηση. Δεύτερον, το 2002 παρατηρήθηκε απώλεια ανταγωνιστικότητας, επειδή ο πληθωρισμός και ο ρυθμός ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος ήταν στην Ελλάδα υψηλότεροι από ότι στους κυριότερους εμπορικούς της εταίρους, δηλαδή την ΕΕ ως σύνολο. Τρίτον, παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί, δεν έχουν εξαλειφθεί ορισμένες διαρθρωτικές αδυναμίες οι οποίες έχουν ως συνέπεια να είναι περιορισμένος ο εξαγωγικός προσανατολισμός της οικονομίας και να είναι ακόμη λίγοι οι κλάδοι που παράγουν δυναμικά εξαγωγίμα προϊόντα, δηλαδή προϊόντα που χαρακτηρίζονται από υψηλή εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2004 παρουσίασε σημαντική μείωση και διαμορφώθηκε στο 3,9% του ΑΕΠ, έναντι 5,6% το προηγούμενο έτος και 6,2% κατά μέσον όρο την τετραετία 2000-2003. Η διαμόρφωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε υψηλά επίπεδα τα τελευταία χρόνια

αντανακλά, σε κάποιο βαθμό, τη διαδικασία πραγματικής σύγκλισης της ελληνικής οικονομίας όπως φαίνεται από τη σημαντική αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων αλλά και τη χαλάρωση της κατεύθυνσης της δημοσιονομικής πολιτικής. Στο διάγραμμα 3-6 εμφανίζεται το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-6: ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

3.3.5 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

3.3.5.1 ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2000, σε εθνικολογιστική βάση, μειώθηκε περαιτέρω κατά μια σχεδόν εκατοστιαία μονάδα, στο 0,8% του ΑΕΠ. Επίσης, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε κατά 0,7 της εκατοστιαίας μονάδας, στο 102,8% του ΑΕΠ, παρά τη σημαντική αυξητική επίδραση την οποία

είχε η ανατίμηση του δολαρίου και του γιεν στο χρέος που έχει συναφθεί σε συνάλλαγμα. Ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ 64,5% είναι πολύ υψηλότερος από το μέσο όρο του χρέους των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ζώνης του ευρώ 69,7%.

Το 2001 αποτέλεσε σημείο καμπής για την πορεία των δημόσιων οικονομικών. Η συστηματική προσπάθεια που καταβλήθηκε επί σειρά ετών για τον περιορισμό των δημοσιονομικών ανισορροπιών είχε ως αποτέλεσμα την επίτευξη μικρού πλεονάσματος το 2001, για πρώτη φορά μετά από τρεις δεκαετίες περίπου. Συγκεκριμένα, το αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης σε εθνολογιστική βάση μετατράπηκε από έλλειμμα ίσο με 0,8% του ΑΕΠ το 2000 σε πλεόνασμα ίσο με 0,1% του ΑΕΠ το 2001. Επομένως, η χώρα μας, από το πρώτο έτος συμμετοχής της στη ζώνη του ευρώ, ικανοποιούσε τον όρο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης για "ισοσκελισμένο ή πλεονασματικό" προϋπολογισμό της γενικής κυβέρνησης. Επιπλέον, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε κατά 3,1 εκατοστιαίες μονάδες, από 102,8% του ΑΕΠ το 2000 σε 99,7% το 2001.

Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν επί σειρά ετών για την αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας είχαν ως αποτέλεσμα τη θεαματική βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης της χώρας και συνέβαλαν στη διατήρηση υψηλού βαθμού μακροοικονομικής σταθερότητας τα δύο πρώτα έτη μετά την ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ.

Ιδιαίτερα εντυπωσιακή ήταν η δημοσιονομική προσαρμογή η οποία σημειώθηκε κατά την περίοδο που προηγήθηκε της αξιολόγησης της ελληνικής οικονομίας (το πρώτο εξάμηνο του 2000) προκειμένου να ενταχθεί στη ζώνη του ευρώ τον Ιανουάριο του 2001. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης από 9,9% του ΑΕΠ το 1994 περιορίστηκε σε 1,8% του ΑΕΠ το 1999. Η πτωτική τάση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων την

περίοδο αυτή ήταν σε κάποιο βαθμό αποτέλεσμα της σταδιακής επιτάχυνσης του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας μετά την ύφεση που παρουσιάστηκε τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '90, καθώς και της υποχώρησης των επιτοκίων, η οποία συνέβαλε στη μείωση του κόστους εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους. Σε μεγαλύτερο όμως βαθμό οφείλεται στην περιοριστική δημοσιονομική πολιτική που ασκήθηκε κατά την περίοδο αυτή.

Το έτος 2002 η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat) αναθεώρησε και συμπλήρωσε τους ορισμούς και τους κανόνες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εθνικών Λογαριασμών (ESA 95), επειδή μερικές δημοσιονομικές συναλλαγές δεν καλύπτονταν επαρκώς, με αποτέλεσμα να καταστεί αναγκαία η αναταξινόμηση ορισμένων δημοσιονομικών μεγεθών. Στο πλαίσιο αυτό, το Νοέμβριο του 2002 η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ), σε συμφωνία με την Eurostat, αναθεώρησε τα στοιχεία του ελλείμματος και του χρέους ώστε να είναι συμβατά με τους νέους ορισμούς και πρακτικές που ισχύουν για όλα τα κράτη της Ένωσης. Τα μεγέθη που αναθεωρήθηκαν αφορούσαν κυρίως τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις προς τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις καταπτώσεις εγγυήσεων, καθώς και ορισμένες σύγχρονες μορφές χρηματοοικονομικών συναλλαγών (όπως τιτλοποιήσεις εσόδων, προμέτοχα και ανταλλάξιμα ομόλογα), οι οποίες δεν καλύπτονταν από τους ορισμούς και τους κανόνες του ESA 95.

Έτσι λόγω της αναθεώρησης των βασικών δημοσιονομικών μεγεθών, η πρόοδος που σημειώθηκε μετά το 1999 ήταν σημαντικά μικρότερη. Συγκεκριμένα, ως αποτέλεσμα της αναθεώρησης, αντί για πλεόνασμα εμφανίζεται έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2001 (1,4% του ΑΕΠ) και το 2002 (1,2% του ΑΕΠ), ενώ η μείωση του ελλείμματος αυτού την τριετία 2000-2002 περιορίζεται σε 0,6% του ΑΕΠ (αντί 2,3% του ΑΕΠ που είχε αρχικά εκτιμηθεί) - δηλαδή το έλλειμμα από 1,8% το 1999

μειώθηκε στο 1,2% του ΑΕΠ το 2002. Η εξέλιξη αυτή αντανακλάται και στο πρωτογενές πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ την ίδια περίοδο, το οποίο, αν και σημαντικό (5,1% το 2000, 4,9% το 2001 και 4,3% το 2002), είναι αισθητά μικρότερο από ότι είχε αρχικά εκτιμηθεί.

Επιπλέον, το χρέος της γενικής κυβέρνησης εμφανίζει άνοδο το 2000 και το 2001 (ενώ αρχικά είχε εκτιμηθεί ότι μειωνόταν τα έτη αυτά) και το ύψος του στο τέλος του 2001 εκτιμάται πλέον ότι ήταν μεγαλύτερο κατά 7,4 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ από ότι είχε αρχικά υπολογιστεί. Η εξέλιξη του χρέους έχει επηρεαστεί σημαντικά από την ανάληψη υποχρεώσεων οι οποίες το επιβαρύνουν, χωρίς να εμφανίζονται στο δημοσιονομικό έλλειμμα.

Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε το 2000 και το 2001 και διαμορφώθηκε σε 106,2% και 107,0% του ΑΕΠ αντίστοιχα. Το 2002 όμως, το χρέος επανήλθε σε πτωτική τροχιά και μειώθηκε κατά 2,1 εκατοστιαίες μονάδες, από 107,0% σε 104,9% του ΑΕΠ. Η μείωση αυτή είναι μεν αξιόλογη, αλλά μικρότερη από αυτή που αντιστοιχεί στο πρωτογενές πλεόνασμα (4,3% του ΑΕΠ) και στη μειωτική επίδραση που ασκεί στο χρέος η αύξηση του ΑΕΠ σε συνδυασμό με τη μείωση των επιτοκίων (συνολικά 2,6% του ΑΕΠ).

Το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε το 2003 στο 103,0% του ΑΕΠ, από 104,7% του ΑΕΠ το 2002. Η μείωση αυτή (κατά 1,7% του ΑΕΠ) είναι μικρότερη από την αρχική πρόβλεψη για μείωση κατά 5,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Είναι επίσης μικρότερη από εκείνη που αντιστοιχεί στο πρωτογενές πλεόνασμα (2,7% του ΑΕΠ) και στη μειωτική επίδραση (κατά 2,2% του ΑΕΠ) που άσκησαν στο λόγο του χρέους προς το ΑΕΠ ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας σε συνδυασμό με την περαιτέρω μικρή μείωση των επιτοκίων κατά τη

διάρκεια του 2003. Μετά τις εξελίξεις αυτές, ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ (103,0%) συνεχίζει να υπερβαίνει κατά πολύ το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ (70,4%) και την τιμή αναφοράς (60%) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Παρά τον ιδιαίτερα υψηλό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διευρύνθηκε περαιτέρω το 2004, με αποτέλεσμα οι δημοσιονομικές ανισορροπίες να έχουν προσλάβει και πάλι πολύ μεγάλες διαστάσεις. Παράλληλα, από το Μάιο του 2004 ενεργοποιήθηκε η Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος για την Ελλάδα.

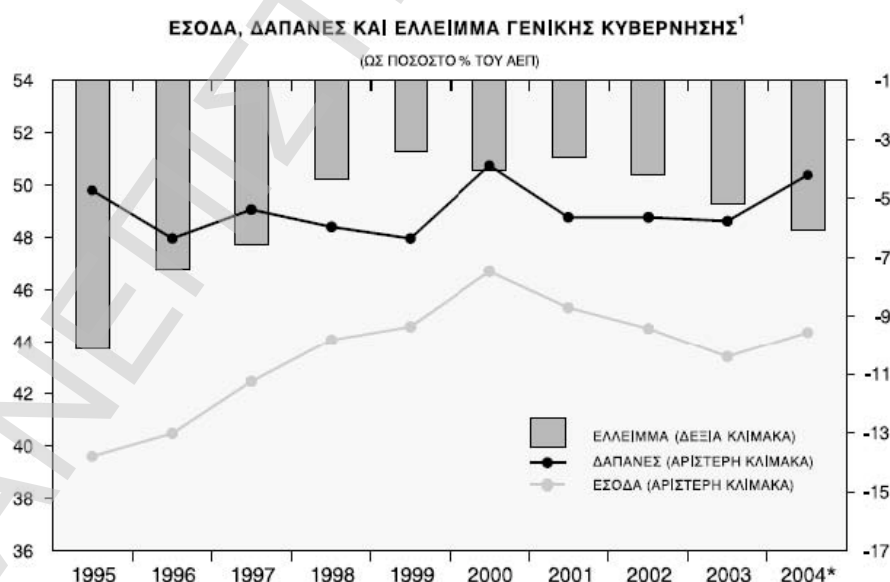
Με βάση την αναθεώρηση των δημοσιονομικών στοιχείων (Μάρτιος 2005), το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε εθνικολογιστική βάση διευρύνθηκε κατά 0,9 της εκατοστιαίας μονάδας το 2004 έναντι του προηγούμενου έτους και διαμορφώθηκε στο 6,1% του ΑΕΠ, το οποίο ήταν το υψηλότερο έλλειμμα στη ζώνη του ευρώ.

Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2004 υπερέβη κατά πολύ την αρχική πρόβλεψη (που είχε γίνει το Νοέμβριο του 2003) για έλλειμμα ίσο με μόλις 1,2% του ΑΕΠ. Η υπέρβαση οφείλεται στις αισιόδοξες προβλέψεις του προϋπολογισμού του 2004, ο οποίος είχε καταρτιστεί με βάση την επίσης αισιόδοξη αρχική εκτίμηση του ελλείμματος για το 2003, στη δημοσιονομική απογραφή, η οποία οδήγησε σε αναθεώρηση των μεγεθών του 2004 (π.χ. πληρέστερη κάλυψη των δαπανών για αμυντικούς εξοπλισμούς), αλλά και στην υστέρηση των εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού και των εισπράξεων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, καθώς και στη μεγάλη υπέρβαση των πρωτογενών δαπανών για μισθούς και συντάξεις, για την προετοιμασία και διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων, για επιχορηγήσεις και για αποδόσεις εσόδων τρίτων.

Με βάση τα αναθεωρημένα στοιχεία, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε 110,5% του ΑΕΠ στο τέλος του 2004, έναντι 109,3% στο τέλος

του 2003. Στο πλαίσιο της δημοσιονομικής απογραφής, αναθεωρήθηκαν σημαντικά και τα στοιχεία του χρέους της γενικής κυβέρνησης και το ύψος του αυξήθηκε κατά μέσον όρο κατά 7,7 εκατοστιαίες μονάδες ετησίως για την τετραετία 2000-2003. Η αναθεώρηση των στοιχείων του χρέους συνίστατο αφενός στο συνυπολογισμό των υποχρεώσεων από τίτλους τοκομεριδίων που δεν συμπεριλαμβάνονταν στο χρέος και αφετέρου στην αναθεώρηση των εκτιμήσεων για το ενδοκυβερνητικό χρέος.

Το δημόσιο χρέος της Ελλάδος είναι το υψηλότερο ανάμεσα στις 25 χώρες της ΕΕ και είναι σχεδόν διπλάσιο από την τιμή αναφοράς (60% του ΑΕΠ) της Συνθήκης του Μάαστριχ. Το μεγάλο ύψος του χρέους, σε συνδυασμό με τα υψηλά ελλείμματα, καθιστά την παρούσα δημοσιονομική θέση μη διατηρήσιμη και εγκυμονεί σημαντικούς κινδύνους σε περίπτωση αύξησης των επιτοκίων δανεισμού του Δημοσίου ή αισθητής μείωσης του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης. Στο διάγραμμα 3-7 εμφανίζονται τα έσοδα, οι δαπάνες και το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης. Στο διάγραμμα 3-8 εμφανίζεται ο λόγος του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ.

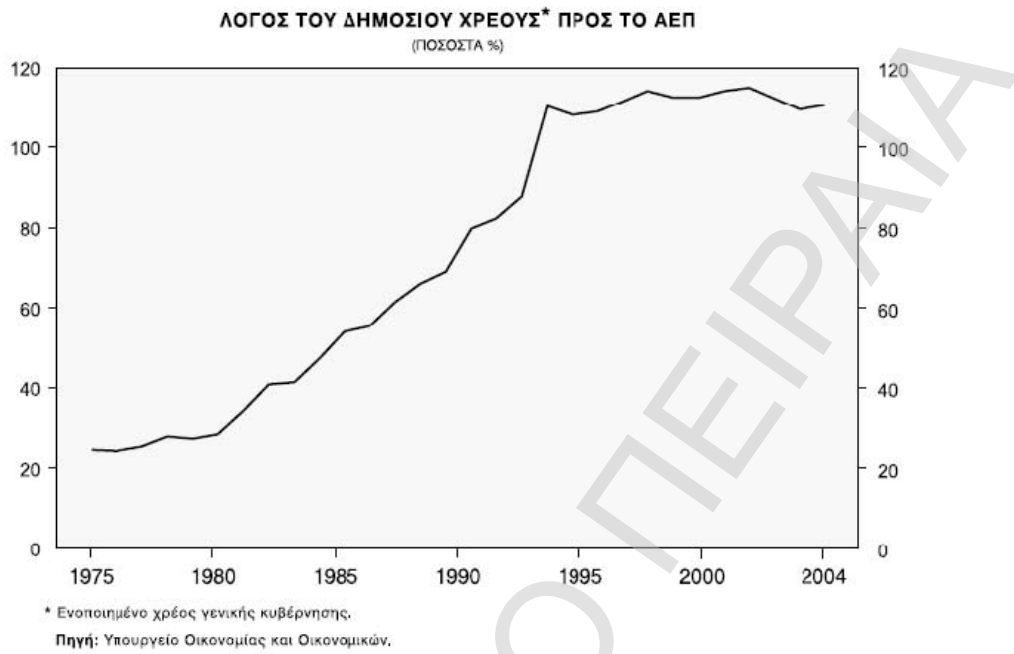

¹ Έχουν ληφθεί υπόψη τα αναθεωρημένα στοιχεία για το έλλειμμα που έχει ανακοινώσει η Eurostat για τα έτη 1997-1999.

* Προσωρινά στοιχεία.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Διεύθυνση Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Προβλέψεων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-7: ΕΣΟΔΑ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3-8: ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΕΠ

3.4 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του διοικητή για το έτος 2000, Αθήνα 2001.
2. Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του διοικητή για το έτος 2001, Αθήνα 2002.
3. Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του διοικητή για το έτος 2002, Αθήνα 2003.
4. Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του διοικητή για το έτος 2003, Αθήνα 2004.
5. Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του διοικητή για το έτος 2004, Αθήνα 2005.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΛΑΔΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ

Το νερό είναι ένα αγαθό απαραίτητο για την επιβίωση του ανθρώπου, τη διατήρηση της ισορροπίας των οικοσυστημάτων, αλλά και την σταθερότητα στο σύνολο του πλανήτη. Ειδικότερα η σημασία του νερού φαίνεται στις αρχές που διατυπώνονται στο Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης της 6ης Μαΐου 1968 (Ευρωπαϊκός Χάρτης Υδάτων). Χωρίς νερό δεν υπάρχει ζωή. Το νερό είναι πολύτιμο αγαθό απαραίτητο στον άνθρωπο. Τα αποθέματα νερού καλής ποιότητας δεν είναι ανεξάντλητα. Γι' αυτό γίνεται όλο και πιο επείγουσα η φροντίδα να τα συντηρούμε, να μην τα σπαταλάμε και αν είναι δυνατόν να τα εμπλουτίζουμε. Η ρύπανση του νερού είναι ζημιογόνος για τον άνθρωπο και για όλα τα έμβια όντα. Η ποιότητα του νερού πρέπει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της δημόσιας υγείας ανάλογα με την προβλεπόμενη χρήση. Νερό που έχει χρησιμοποιηθεί πρέπει να επιστρέφεται στους αποδέκτες σε τέτοια κατάσταση ώστε να μην εμποδίζεται η επαναχρησιμοποίησή του για δημόσια ή ιδιωτική κατανάλωση. Στη διατήρηση των υδατικών πόρων συμβάλλει αποφασιστικά η φυτοκάλυψη και ειδικότερα το δάσος. Πρέπει να γίνει εκτίμηση των διαθέσιμων υδατικών πόρων. Η υδατική πολιτική πρέπει να ρυθμίζεται και να καθοδηγείται από αρμόδιους φορείς. Για την προστασία των νερών απαιτείται εντατική επιστημονική έρευνα, εκπαίδευση ειδικών επιστημόνων και ενημέρωση του κοινού. Κάθε άνθρωπος έχει καθήκον απέναντι στην ολότητα να χρησιμοποιεί το νερό φειδωλά και προσεκτικά. Ο σχεδιασμός της υδατικής οικονομίας πρέπει να επηρεάζεται λιγότερο από διοικητικά και πολιτικά όρια και περισσότερο από τα όρια των φυσικών λεκανών. Το νερό δεν γνωρίζει κρατικά σύνορα. Απαιτεί διεθνή συνεργασία.

Αν και το υγρό στοιχείο καλύπτει το 70% της επιφάνειας της Γης, μόνο το 2,5% είναι γλυκό νερό και από αυτό μόλις το 1% είναι διαθέσιμο στον άνθρωπο. Από την ποσότητα της βροχής που πέφτει κάθε χρόνο, περίπου 110.000 κυβ. χλμ., μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο τα 9.000 κυβ. χλμ. Το νερό είναι είδος εν ανεπάρκεια για πολλούς λαούς εξαιτίας της άδικης κατανομής του. Στο 40% της επιφάνειας της Γης που πλήττεται από ξηρασία υπάρχει μόνο ένα 2% του συνολικού τρεχούμενου νερού που υπάρχει στον πλανήτη. Ενώ Αμερικανοί και Ευρωπαίοι χρειάζονται καθημερινά 700 λίτρα νερού για τις ανάγκες τους, οι Σενεγαλέζοι, για παράδειγμα, πρέπει να αρκεστούν σε 30. Κάθε χρόνο 771 εκατομμύρια Αφρικανοί χρειάζονται 40 δισεκατομμύρια ώρες για τις μετακινήσεις που θα τους εξασφαλίσουν πόσιμο νερό. Στις αναπτυσσόμενες χώρες 1,2 δις. άνθρωποι δεν έχουν άμεση πρόσβαση σε πόσιμο νερό, 2,9 δις. δεν διαθέτουν υδραυλικές εγκαταστάσεις και περίπου ο μισός πληθυσμός των περιοχών αυτών υποφέρει από ασθένειες που σχετίζονται με την έλλειψη του. Οι ειδικοί επισημαίνουν ότι το έτος 2025 η έλλειψη του νερού θα επηρεάσει σημαντικά 52 χώρες και 3,2 δις. ανθρώπους, δηλαδή το 37% του συνολικού πληθυσμού της γης. Σήμερα, το 8% του παγκόσμιου πληθυσμού υποφέρει από έλλειψη νερού και τουλάχιστον το 1/3 των κατοίκων ζει με οριακή επάρκεια. Δύο δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν άμεση πρόσβαση σε πόσιμο νερό. Κάθε χρόνο περίπου 5-10 εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν από προβλήματα υγείας που δημιουργεί η κακή ποιότητα του νερού, ενώ 30 εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν μονάχα από την έλλειψη του. Σήμερα, η γεωργία απορροφά το 70% των υδάτινων αποθεμάτων, ενώ ο χώρος της ενέργειας και της βιομηχανίας απορροφά το 22%. Αντίθετα για να πιούμε και να καθαριστούμε ξοδεύουμε μονάχα το 8%. Ο πλανήτης ως σύνολο δεν έχει ελλείμματα νερού, αφού διαθέτει, σύμφωνα με υπολογισμούς, 1.360.000.000 κυβικά μέτρα νερού. Στην πραγματικότητα, το μεγαλύτερο μέρος αυτής της αστρονομικής ποσότητας είναι αλμυρό ή υφάλμυρο

νερό, που δεν ενδείκνυται για κατανάλωση. Μόνον το 2,5% της συνολικής ποσότητας είναι πόσιμο και από αυτό το 88% περίπου είναι εγκλωβισμένο στους πάγους και το 12% στο υπέδαφος. Έτσι, όπως παρατηρείται στην έκθεση <<Το νερό σήμερα>> της ελβετικής Οργάνωσης για την Προστασία του Περιβάλλοντος, μόνον το 0,4% από τα αποθέματα πόσιμου νερού γεμίζει τις λίμνες και τα ποτάμια μας. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει φυσιολογικά, αν δεν χρησιμοποιεί τουλάχιστον 20 λίτρα νερού την ημέρα. Αλλά οι κάτοικοι των πλουσίων χωρών καταναλώνουν τουλάχιστον 12πλάσια ποσότητα για να βελτιώσουν τις συνθήκες υγιεινής και άνεσης: καθημερινά ντους, φροντίδα κήπου, πλύσιμο αυτοκινήτου κτλ. Στον αντίποδα, ο Ινδός π.χ. δεν διαθέτει ούτε μπάνιο, ούτε τουαλέτα. Όσο πιο πλούσιο είναι ένα κράτος, τόσο περισσότερο νερό καταναλώνει. Οι οικονομικές διαφορές όμως δεν εξηγούν τα πάντα. Υπάρχει επίσης μια πολιτιστική πρακτική, συνδεδεμένη με το νερό και την κατάχρηση του. Στην Ελλάδα έχουν χαθεί τα 2/3 των υδροτόπων, που υπήρχαν στις αρχές του αιώνα: τα έλη αποξηράνθηκαν, καταστρέφονται οι λιμνοθάλασσες, περιορίστηκε η έκταση πολλών λιμνών, στέρεψαν κυριολεκτικά τα περισσότερα ποτάμια και άλλαξε μορφή η κοίτη τους. Χάθηκαν έτσι μαζί τους όλα τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι επιφανειακές συγκεντρώσεις του νερού: ο εμπλουτισμός των υπογείων υδροφορέων, η ευεργετική επίδραση στο κλίμα, η διατήρηση της υδρόβιας ζωής. Στην Ελλάδα καταναλώνεται το 7% των μέσων ετήσιων ατμοσφαιρικών κατακρημνίσεων ή το 11% του διαθέσιμου ετήσιου δυναμικού, ποσοστά που δείχνουν επίσης την ύπαρξη μη ορθολογικής διαχείρισης υδατικών πόρων. Από τα 8.000 εκατομμύρια m³/έτος περίπου, που σήμερα καταναλίσκονται σε όλη τη χώρα, 45% περίπου (47% για την άρδευση και 30% για την ύδρευση), δηλαδή 3.300 εκατομμύρια m³/έτος, αποτελούν διάφορες απώλειες, που θα μπορούσαν να περιοριστούν σημαντικά με την εφαρμογή κατάλληλων διαχειριστικών παρεμβάσεων.

Οι εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια μπορούν να διαχωριστούν με βάση το μέγεθος των συνδέσεων τους και την παρουσία τους σε μεγάλα αστικά κέντρα όπως η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη, όπου λειτουργούν οι εταιρείες ΕΥΔΑΠ Α.Ε. και ΕΥΑΘ Α.Ε. αντίστοιχα. Το νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει ότι για την άσκηση των πάσης φύσεως δραστηριοτήτων του κυκλώματος υδρεύσεως και αποχετεύσεως οικιστικών κέντρων της χώρας, με εξαίρεση τις πόλεις Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Βόλου και των ευρύτερων περιοχών τους, μπορούν να συστήνονται σε κάθε δήμο ή κοινότητα της χώρας ενιαίες επιχειρήσεις υδρεύσεως και αποχετεύσεως. Στα πλαίσια αυτής της δυνατότητας έχουν ιδρυθεί δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης στους περισσότερους δήμους της χώρας, όπως οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης στους δήμους Λάρισας, Ιωαννίνων, Πάτρας. Σημαντική πρωτοβουλία για τη συνένωση όλων αυτών των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης αποτελεί η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης, που ιδρύθηκε το 1989 με έδρα την Λάρισα. Σήμερα, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης εκπροσωπεί 155 Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης σε σύνολο 200 περίπου Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης που λειτουργούν στη χώρα μας και καλύπτουν με τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους (ύδρευση - αποχέτευση - επεξεργασία λυμάτων) 3,5 εκ. κατοίκους.

Η αλλαγή που δημιουργήθηκε με την ένωση ή κατάργηση πολλών δήμων ή κοινοτήτων λόγω του νέου νόμου για την τοπική αυτοδιοίκηση γνωστού και ως «Καποδίστριας» στο χώρο των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης και της τοπικής αυτοδιοίκησης γενικότερα στα τέλη της δεκαετίας του '90 αύξησε θεαματικά τον αριθμό των μελών της Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης. Η αύξηση, όμως, ήταν κυρίως συνέπεια της αποτελεσματικότητας της

Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης και της βοήθειας που παρέχει στις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης. Η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης στήριξε τις νέες Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης και συνέβαλε στην οργάνωσή τους διαχέοντας την εμπειρία και την τεχνογνωσία από τις παλιές Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης. Η ένταξη και των υπόλοιπων Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης στη δύναμη των μελών της Ένωσης είναι θέμα χρόνου, αφού οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης που δεν είναι ακόμα μέλη της Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης είναι νεοσύστατες επιχειρήσεις που διανύουν τη φάση της οργάνωσης.

4.2 ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η τιμολογιακή πολιτική που ακολουθούν οι εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης κινείται μέσα στα πλαίσια του στόχου για τη δημιουργία υπεραξίας για τους μετόχους των εισηγμένων εταιρειών όπως είναι η ΕΥΔΑΠ Α.Ε. και η ΕΥΑΘ Α.Ε.. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης – Αποχέτευσης ακολουθούν και αυτές μία τιμολογιακή πολιτική που προσπαθεί να καλύψει τις ανάγκες τους για τη συντήρηση του δικτύου τους, τη μείωση των δανειακών τους υποχρεώσεων, την αδιάκοπη τροφοδοσία του δικτύου τους με ποσότητες νερού, αλλά και τη διασφάλιση της ποιότητας του πόσιμου νερού.

Η τιμολογιακή πολιτική της ΕΥΔΑΠ Α.Ε. για την περίοδο 2000-2004 καθορίζεται με κοινή απόφαση των υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μετά από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της ΕΥΔΑΠ Α.Ε.. Στόχος πάντα του μηχανισμού της τιμολογιακής πολιτικής είναι να διασφαλίζεται η εύλογη απόδοση των επενδύσεων της ΕΥΔΑΠ Α.Ε. και η

χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της με ορθολογικό τρόπο. Η τιμολόγηση του πελατολογίου χωρίζεται σε εννέα κατηγορίες τιμολογίου για τους πελάτες της ύδρευσης και τέσσερις κατηγορίες για τους πελάτες της αποχέτευσης όπως φαίνεται και στον πίνακα 4-1. Οι τιμές που ισχύουν για τις κατηγορίες ύδρευσης φαίνονται στον πίνακα 4-2. Το τιμολόγιο αποχέτευσης δηλαδή το δικαίωμα χρήσης των υπονόμων υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος για κάθε κατηγορία καταναλωτών και μόνο για ακίνητα που συνδέονται με το αποχετευτικό δίκτυο όπως φαίνεται και στον πίνακα 4-3. Το πάγιο τέλος ανά μήνα για όλες τις κατηγορίες τιμολογίων εκτός από την κατηγορία του εφοδιασμού πλοίων με υδρόμετρα 5/8” και 3/8” κυρίως για παροχές οικιακής χρήσης καθώς και για παροχές κυρίως επαγγελματικής και βιομηχανικής χρήσης αλλά και ενίσχυσης δικτύων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με υδρόμετρα από 1” έως 6” φαίνεται στον πίνακα 4-4.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ	ΕΙΔΟΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ	
		ΥΔΡΕΥΣΗΣ	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
1.	ΚΟΙΝΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ	ΥΔΡΕΥΣΗΣ	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
2.	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ	ΥΔΡΕΥΣΗΣ	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
3.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ ΔΗΜΟΙ & ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΥΔΡΕΥΣΗΣ	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
4.	ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΚΡΟΥΝΟΙ – Ο.Λ.Π.	ΥΔΡΕΥΣΗΣ	-
5.	ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ	ΥΔΡΕΥΣΗΣ	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
6.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΟΤΑ	ΥΔΡΕΥΣΗΣ	-
7.	ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΠΛΟΙΩΝ	ΥΔΡΕΥΣΗΣ	-
8.	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΥΔΡΕΥΣΗΣ	-
9.	ΑΔΙΥΛΙΣΤΟ ΝΕΡΟ		

ΠΗΓΗ: ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-2

ΤΙΜΕΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΝΑ ΜΗΝΑ ΣΕ Μ ³	ΕΩΣ	ΑΠΟ	ΑΠΟ	ΑΠΟ	ΑΠΟ
		30/6/2000	1/7/2000	1/4/2002	1/4/2003	15/12/2004
			ΕΩΣ	ΕΩΣ	ΕΩΣ	ΕΩΣ
			31/3/2002	31/3/2003	14/12/2004	31/12/2004
		Μ ³ /€	Μ ³ /€	Μ ³ /€	Μ ³ /€	Μ ³ /€
1. ΚΟΙΝΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ 2Μ ³ /ΜΗΝΑ	0-5	0,34	0,3580	0,3755	0,38	0,39
	5-20	0,52	0,5459	0,5725	0,59	0,61
	20-27	1,51	1,5789	1,6562	1,70	1,75
	27-35	2,11	2,2128	2,3211	2,38	2,45
	ΑΝΩ 35	2,64	2,7645	2,8999	2,97	3,05
2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ	ΜΕΧΡΙ 1000	0,67	0,7073	0,7419	0,77	0,79
	ΑΝΩ 1000Μ ³ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ 100Μ ³	0,79	0,8305	0,8712	0,90	0,93
3. ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ ΔΗΜΟΙ & ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	0,80	0,8423	0,8835	0,91	0,94
4. ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΚΡΟΥΝΟΙ Ο.Λ.Π.	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	0,56	0,5899	0,6187	0,64	0,66
5. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	0,23	0,2377	0,2493	0,26	0,27
6. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΟΤΑ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	0,19	0,2583	0,3096	0,45	0,46
7. ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΠΛΟΙΩΝ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	1,97	2,0660	2,1672	2,24	2,30
8. ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΟΓΚΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ &	8,89	9,3089	9,7649	10,10	10,38
9. ΑΔΙΥΛΙΣΤΟ ΝΕΡΟ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	0,15	0,1585	0,1662	0,17	0,17

ΠΗΓΗ: ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-3

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

έως 30/6/2000	από 1/7/2000 έως 31/3/2002	από 1/4/2002 έως 31/3/2003	Από 1/4/2003 έως 14/12/2004	από 15/12/2004 έως 31/12/2004
40%	48%	52%	56%	60%

ΠΗΓΗ: ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-4

ΠΑΓΙΟ ΤΕΛΟΣ ΑΝΑ ΜΗΝΑ ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

	ΠΑΓΙΟ ΤΕΛΟΣ ΑΝΑ ΜΗΝΑ	ΕΩΣ 30/6/2000	ΑΠΟ 1/7/2000 ΕΩΣ 31/3/2002	ΑΠΟ 1/4/2002 ΕΩΣ 31/3/2003	ΑΠΟ 1/4/2003 ΕΩΣ 14/12/2004	ΑΠΟ 15/12/2004 ΕΩΣ 31/12/2004
		Μ³/€	Μ³/€	Μ³/€	Μ³/€	Μ³/€
ΠΑΡΟΧΕΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	με υδρόμετρο 5/8"	0,47	0,49	0,5172	έως 30μ³/τρίμηνο	έως 30μ³/τρίμηνο
	με υδρόμετρο 3/4"	0,69	0,72	0,7603	0,52 από 30μ³ έως 60μ³/τρίμηνο 0,80 άνω των 60μ³/τρίμηνο	0,53 από 30μ³ έως 60μ³/τρίμηνο 0,82 άνω των 60μ³/τρίμηνο
ΠΑΡΟΧΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΟΤΑ	με υδρόμετρο 1"	1,16	1,22	1,28	4,00	4,12
	με υδρόμετρο 1 1/2"	2,32	2,43	2,55	7,00	7,20
	με υδρόμετρο 2"	3,77	3,94	4,14	12,00	12,34
	με υδρόμετρο 3"	8,16	8,55	8,97	20,00	20,56
	με υδρόμετρο 4"	13,82	14,47	15,17	30,00	30,84
	με υδρόμετρο 6"	-	-	-	40,00	41,12

ΠΗΓΗ: ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Η ΕΥΑΘ Α.Ε. εφαρμόζει μία νέα τιμολογιακή πολιτική από την πρώτη Μαΐου 2001 η οποία έχει ως στόχο την εξασφάλιση της εύλογης απόδοσης των επενδύσεων της ΕΥΑΘ Α.Ε. και την ανάκτηση του λειτουργικού κόστους, την εξοικονόμηση νερού με τον περιορισμό της σπατάλης και τη διασφάλιση του καθολικού δικαιώματος παροχής ύδρευσης με τη μείωση του τιμολογίου χρέωσης για τη βασική κατανάλωση (έως 10 κ. μ. / 4μηνo). Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου προβλέπεται η αναπροσαρμογή των τιμολογίων ύδρευσης σε ετήσια βάση για την πενταετία 2002-2006, γίνεται σταδιακή αύξηση του ποσοστού χρέωσης της χρήσης υπονόμου επί της ισχύουσας τιμής πώλησης νερού και υπάρχει διάρθρωση της κλίμακας χρέωσης με προοδευτική αύξηση για μεγαλύτερα επίπεδα κατανάλωσης. Η μεσοσταθμική αύξηση θα κατανεμηθεί στο σύνολο των νοικοκυριών ενώ για την πενταετία 2002-2006 δεν θα επιβληθεί αύξηση στα τιμολόγια της ΕΚΟ, των βιομηχανιών, του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης και των επαγγελματιών, για την αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων στο κόστος των προϊόντων τους. Τα έσοδα από τις πωλήσεις του ύδατος καλύπτουν το 60% περίπου του συνολικού κύκλου εργασιών της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.. Στον πίνακα 4-5 φαίνονται οι τιμές ύδατος σε ευρώ για τα έτη 2000 έως 2006 για την κατανάλωση των νοικοκυριών ενώ στον πίνακα 4-6 οι τιμές ύδατος σε ευρώ για τα έτη 2002 έως 2006 για την κατανάλωση των λοιπών κατηγοριών καταναλωτών της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης. Στον πίνακα 4-7 φαίνονται τα τιμολόγια του τομέα αποχέτευσης για τη χρήση του δικτύου υπονόμων, τα οποία υπολογίζονται σε ποσοστό επί των κυβικών μέτρων νερού που καταναλώνονται. Για τη βιομηχανική περιοχή Θεσσαλονίκης εφαρμόζεται ειδική τιμολόγηση. Στις περιοχές εκείνες στις οποίες η ΕΥΑΘ Α.Ε. εισπράττει το αντίτιμο μόνο από τη χρήση του δικτύου αποχέτευσης, επειδή δεν έχει κατασκευαστεί από

την ΕΥΑΘ Α.Ε. το δίκτυο παροχής νερού, εισπράττει 0,25€ ανά κυβικό μέτρο νερού, σύμφωνα με τις βεβαιωτικές καταστάσεις των δήμων. Στο σημείο αυτό, επισημαίνεται η δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι δήμοι στο θέμα οργάνωσης ενός αποτελεσματικού εισπρακτικού μηχανισμού. Στον πίνακα 4-8 φαίνεται το πάγιο τέλος που ισχύει ανάλογα με τη διατομή του υδρομέτρου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-5

ΤΙΜΕΣ ΥΔΑΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000 ΕΩΣ 2006 ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΕΥΑΘ Α.Ε.

Κλίμακα χρεώσεως σε τετράμηνη βάση έως 30-9-2000	2000	Κλίμακα χρεώσεως σε τετράμηνη βάση από 1-10-2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
0-20 κ.μ.	0,23	0-10 κ.μ.	0,23	0,24	0,26	0,30	0,33	0,37
21-60 κ.μ.	0,35	11-30 κ.μ.	0,35	0,37	0,40	0,43	0,47	0,50
61-120 κ.μ.	0,56	31-60 κ.μ.	0,44	0,46	0,48	0,52	0,55	0,59
121-200 κ.μ.	0,76	61-120 κ.μ.	0,88	0,90	0,92	0,96	0,99	1,03
201-400 κ.μ.	1,06	121-180 κ.μ.	1,76	1,86	1,94	2,01	2,12	2,27
401 κ.μ. και άνω	1,52	181 κ.μ. και άνω	3,52	3,62	3,70	3,77	3,88	4,03

* Πολύτεκνοι: Χρεώνονται με το 50% της κατανάλωσης

ΠΗΓΗ: ΕΥΑΘ Α.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-6

ΤΙΜΕΣ ΥΔΑΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2002 ΕΩΣ 2006 ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΕΥΑΘ Α.Ε.

Βιομηχανίες 1-500 κ.μ. μηνιαίως	0,44
500 κ.μ. και άνω	0,73
ΕΚΟ & ΕΛΔΑ ανεξάρτητα από την κατανάλωση	0,35
ΟΛΘ ανεξάρτητα από την κατανάλωση	0,88
Επαγγελματίες ανεξάρτητα από την κατανάλωση	0,73
Δημόσιο & ΟΤΑ ανεξάρτητα από την κατανάλωση	0,44
Ενίσχυση δικτύων ΟΤΑ ανεξάρτητα από την κατανάλωση	0,22

ΠΗΓΗ: ΕΥΑΘ Α.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-7**ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΕΥΑΘ Α.Ε.**

Το έτος 2001	50% τιμής νερού
Το έτος 2002	50% τιμής νερού
Το έτος 2003	55% τιμής νερού
Το έτος 2004	55% τιμής νερού
Το έτος 2005	58% τιμής νερού
Το έτος 2006	60% τιμής νερού

ΠΗΓΗ: ΕΥΑΘ Α.Ε

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-8**ΠΑΓΙΟ ΤΕΛΟΣ ΕΥΑΘ Α.Ε.**

Παροχή (διατομή)	2001	2002	2003	2004	2005	2006
½ και ¾ ίντσας	0,50 €	0,515 €	0,536 €	0,562 €	0,590 €	0,62 €
1 ίντσα	2,00 €	2,06 €	2,142 €	2,25 €	2,362 €	2,48 €
1 ½ ίντσα	3,00 €	3,09 €	3,214 €	3,374 €	3,543 €	3,72 €
2 ίντσες	6,00 €	6,18 €	6,427 €	6,749 €	7,086 €	7,44 €
3 ίντσες	10,00 €	10,30 €	10,712 €	11,248 €	11,81 €	12,40 €
4 ίντσες	15,00 €	15,45 €	16,068 €	16,871 €	17,715 €	18,60 €

ΠΗΓΗ: ΕΥΑΘ Α.Ε

Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης – Αποχέτευσης εφαρμόζουν μία τιμολογιακή πολιτική που ανταποκρίνεται στις τοπικές ανάγκες των κοινωνιών στη ζήτηση που δημιουργείται για νερό αλλά και τη σύνδεση με το αποχετευτικό δίκτυο. Ενδεικτικά δύο από τις μεγαλύτερες Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης – Αποχέτευσης αυτές της Πάτρας και της Λάρισας εφαρμόζουν μία τιμολογιακή πολιτική που προσπαθεί να μετριάσει την υπερκατανάλωση υδάτινων πόρων αλλά και να εξυπηρετήσει τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες για νέες συνδέσεις τόσο με το δίκτυο ύδρευσης όσο

και με το αποχετευτικό δίκτυο που πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις για βιολογικό καθαρισμό των λυμάτων.

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πάτρας καλείται να καλύψει ανάγκες για την ύδρευση της πόλης που κυμαίνονται από 60000-70000 m³/24ωρο, ανάλογα με την εποχή. Οι αντίστοιχες μέγιστες ωριαίες απαιτήσεις είναι 3000-3500 m³/h. Η τιμολόγηση των προσφερομένων υπηρεσιών της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πάτρας γίνεται με αποκλειστικό σκοπό την κάλυψη των αναγκών της. Η σωστή διαχείριση των πόρων της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πάτρας τα τελευταία χρόνια έφερε σαν αποτέλεσμα την μη επιβολή αύξησης στα τέλη με ταυτόχρονη πλήρη κάλυψη των ανελαστικών δαπανών της. Η τιμολογιακή πολιτική του νερού γίνεται με στόχο την επιβράβευση των καταναλωτών με χαμηλή κατανάλωση υλοποιώντας ουσιαστικά με αυτό τον τρόπο πολιτική εξοικονόμησης υδάτινων πόρων. Το τιμολόγιο νερού έχει μία πάγια κατανάλωση 15 κ.μ. ανά τρίμηνο (δηλ. 15 κ.μ. x 0,18€ = 2,64€), οι τιμές του νερού που ισχύουν ανά κατανάλωση φαίνονται στον πίνακα 4-9, ενώ ισχύει ξεχωριστό τιμολόγιο για τους πολύτεκνους με πάγια κατανάλωση 15 κ.μ. ανά τρίμηνο (δηλ. 15 κ.μ. X 0,18€ = 2,64€) όπως φαίνεται στον πίνακα 4-9. Ειδικότερα τιμολόγια νερού ισχύουν για ιδρύματα, το πάρκο του Αγίου Ανδρέα, τα σχολεία, τα γήπεδα ερασιτεχνικών σωματείων και τους πολιτιστικούς συλλόγους με πάγια κατανάλωση 15 κ.μ. ανά τρίμηνο (δηλ. 15 κ.μ. X 0,18€ = 2,64€) και ενιαία τιμή νερού 0,18€ το κ.μ.. Για το Δήμο της Πάτρας ισχύει πάγια κατανάλωση 15 κ.μ. ανά τρίμηνο (δηλ. 15 κ.μ. X 0,05€ = 0,75€) και ενιαία τιμή 0,05€ το κ.μ.. Η συντήρηση των δικτύων έχει μία χρέωση 3,23€ /τρίμηνο. Το δικαίωμα χρήσης της αποχέτευσης έχει τις ακόλουθες χρεώσεις: για καταναλώσεις μέχρι 30 κ.μ. 3,23€, για καταναλώσεις άνω των 30 κ.μ., 3,23€ και 10% επί της αξίας του καταναλισκόμενου νερού, μέχρι του ποσού των 190,76€, τελικό ποσό για δικαίωμα χρήσης αποχέτευσης, για τις τράπεζες

190,76€/τρίμηνο. Για περιπτώσεις λαθραίων συνδέσεων, για κλοπή νερού και παραβιάσεις κομμένων παροχών ισχύουν τα ακόλουθα: για την ύδρευση πρόστιμο από 146,74 - 440,21€, για την αποχέτευση πρόστιμο μέχρι 50% του τέλους σύνδεσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-9

ΤΙΜΕΣ ΥΔΑΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

		ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΙ	
ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	ΚΟΣΤΟΣ ΝΕΡΟΥ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	ΚΟΣΤΟΣ ΝΕΡΟΥ
(κυβ. μετρ.)	(Ευρώ/κ.μ.)	(κυβ. μετρ.)	(Ευρώ/κ.μ.)
16-30	0,25	1-50	0,18
31-50	0,32	51-100	0,25
51-100	0,41	101-150	0,32
101-150	0,50	151-200	0,41
151-200	0,67	201 και άνω	0,50
201-1000	0,73		
1001-3000	0,73 *	* Σε όλη την κλίμακα	
3001 και άνω	1,47 *	* Σε όλη την κλίμακα	

ΠΗΓΗ: ΔΕΥΑΠ

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λάρισας υδροδοτεί το δήμο Λάρισας, το δημοτικό διαμέρισμα Τερψιθέας και τους οικισμούς Κουλουρίου και Αμφιθέας, το δημοτικό διαμέρισμα Νίκαιας, το δημοτικό διαμέρισμα Μελισσοχωρίου και μέρος του Πλατυκάμπου. Οι πελάτες της ύδρευσης είναι 208.500 (69.500 υδρόμετρα) και το μήκος των αγωγών φτάνει τα 650.000 μ.. Η ετήσια παραγωγή νερού ξεπερνάει τα 18.000.000 μ³. Το αποχετευτικό δίκτυο της Λάρισας είναι χωριστικό, το συνολικό μήκος του ανέρχεται στα 400.000 μ. (248.000 μ. αγωγοί

ακαθάρτων και 153.560 μ. αγωγοί ομβρίων) και μπορεί να εξυπηρετήσει 169.000 κατοίκους.

Η τιμολογιακή πολιτική της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λάρισας ανταποκρίνεται στους έντονους επενδυτικούς ρυθμούς και στις αυξημένες ανάγκες σε ίδια κεφάλαια. Οι αποφάσεις για τις αυξήσεις των παρεχόμενων υπηρεσιών παίρνονται με μεγάλη περίσκεψη, υπολογίζοντας τις ακόλουθες παραμέτρους: τις ανάγκες για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων, το σταθερό προσανατολισμό για την τιμολόγηση όλων των προσφερόμενων υπηρεσιών, και κυρίως της αποχέτευσης, με αντικειμενικό και δίκαιο τρόπο, τη σταδιακή απεξάρτηση των συνολικών εσόδων από τα έσοδα ύδρευσης, το ύψος του πληθωρισμού. Όλα αυτά συνοδεύονται με την προσπάθεια για διατήρηση της συνολικής κατανάλωσης νερού σε τέτοια επίπεδα, ώστε τα αποθέματα των πηγών να διατηρηθούν για όσο γίνεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Στον πίνακα 4-10 φαίνεται η τιμολογιακή πολιτική που ακολουθείται τα τελευταία χρόνια. Στους λογαριασμούς κατανάλωσης νερού περιλαμβάνονται: το ειδικό τέλος 80% από το Ν. 1069/80 - πάνω στην αξία του καταναλισκομένου νερού, για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση των έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, το τέλος χρήσης υπονόμων 60%, επί της αξίας του καταναλισκομένου νερού και το ενοίκιο του υδρομετρητή 0,88€. Στο ειδικό τέλος 80%, το τέλος χρήσης υπονόμων και στο ενοίκιο υδρομετρητή η πολιτεία επιβάλλει ΦΠΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-10

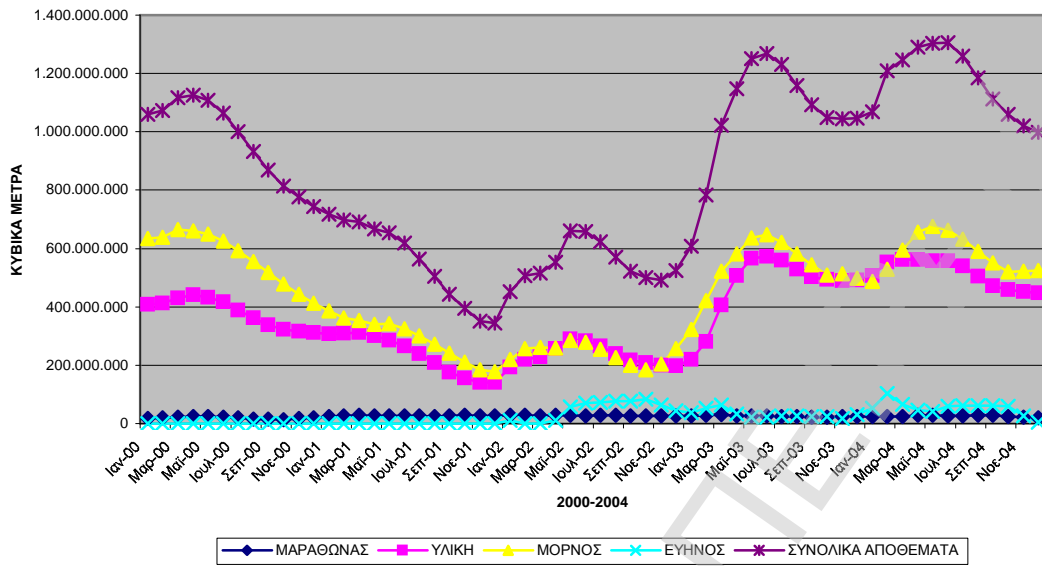
ΤΙΜΕΣ ΥΔΑΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ

	2000	2001	2002	2003	2004
ΤΙΜΗ ΝΕΡΟΥ ΕΥΡΩ/Μ3	0,40	0,41	0,41	0,41	Για καταναλώσεις μέχρι 50m ³ χρεώνονται 0,43 Ευρώ/m ³
					Για καταναλώσεις πάνω από 50m ³ χρεώνονται 0,52 Ευρώ/m ³
					Το Πάγιο παραμένει στα 20m ³ ανεξάρτητα από την ποσότητα που καταναλώθηκε.

ΠΗΓΗ: ΔΕΥΑΛ

Η τιμολογιακή πολιτική των εταιρειών ύδρευσης και αποχέτευσης μπορεί να επηρεαστεί άμεσα και από τη διαθεσιμότητα των αποθεμάτων νερού που βρίσκονται στους ταμιευτήρες. Για την περίοδο από τον Ιανουάριο του 2000 μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2004 και σε μηνιαία βάση υπάρχουν στοιχεία συγκεντρωμένα για το απολήψιμο απόθεμα των ταμιευτήρων της ΕΥΔΑΠ Α.Ε. τα οποία φαίνονται στο διάγραμμα 4-1. Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζονται στοιχεία για τους ταμιευτήρες του Μαραθώνα, της Υλίκης, του Μόρνου και του Ευήνου, επίσης απεικονίζονται διαγραμματικά και τα συνολικά αποθέματα όλων των ταμιευτήρων μαζί. Τα συνολικά αποθέματα παρουσιάζουν μία συνεχή μείωση από την 1 Απριλίου 2000 μέχρι και τη χαμηλότερη ποσότητα αποθεμάτων που παρατηρείται την 1 Δεκεμβρίου 2001. Στη συνέχεια παρουσιάζεται μία αυξητική τάση μέχρι την υψηλότερη ποσότητα αποθεμάτων όλης της περιόδου την 1 Ιουνίου 2004, μετά τα συνολικά αποθέματα αρχίζουν πάλι να παρουσιάζουν μία μείωση.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε. ΜΗΝΙΑΙΟ ΑΠΟΛΗΨΙΜΟ ΑΠΟΘΕΜΑ (Μ3) 2000-2004

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4-1: ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ ΕΥΔΑΠ Α.Ε. ΜΗΝΙΑΙΟ ΑΠΟΛΗΨΙΜΟ ΑΠΟΘΕΜΑ (Μ3) 2000-2004

4.3 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.deyai.gr

www.deyal.gr

www.deyamv.gr

www.deyap.gr

www.deyax.org.gr

www.edeya.gr

www.emvis.gr

www.eydap.gr

www.eyath.gr

www.europa.eu

www.minenv.gr

www.unep.org

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΥΔΑΠ Α.Ε. ΚΑΙ ΕΥΑΘ Α.Ε.

5.1 ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Η Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας (ΕΥΔΑΠ Α.Ε.), είναι η μεγαλύτερη εταιρεία στην Ελλάδα που δραστηριοποιείται στην αγορά του νερού. Το πελατολόγιο της ΕΥΔΑΠ Α.Ε στον τομέα της ύδρευσης, περιλαμβάνει περίπου 4.000.000 πελάτες (1.831.520 συνδέσεις), ενώ το μήκος των αγωγών ανέρχεται σε 8.078 χλμ. Ο τομέας της αποχέτευσης εξυπηρετεί 3.300.000 κατοίκους ενώ το συνολικό μήκος των αγωγών ανέρχεται σε 5.800 χλμ.

5.1.1 Ιστορική Αναδρομή

Η ΕΥΔΑΠ ιδρύθηκε το 1980 με το Νόμο 1068/1980 "περί συστάσεως ενιαίου φορέα Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας", μετά από τη συγχώνευση της Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρείας Υδάτων των Πόλεων Αθηνών - Πειραιώς και περιχώρων (Ε.Ε.Υ.) και του Οργανισμού Αποχετεύσεως Πρωτεύουσας (Ο.Α.Π.).

Το 1999 με το Νόμο 2744/1999 "Ρυθμίσεις θεμάτων της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας και άλλες διατάξεις" η ΕΥΔΑΠ Α.Ε. περιήλθε στη σημερινή της νομική μορφή καθώς τα κυριότερα πάγια της εταιρείας απορροφήθηκαν από την Εταιρεία Παγίων ΕΥΔΑΠ ΝΠΔΔ, παραμένοντας στην ιδιοκτησία του δημοσίου. Στην κυριότητα της Εταιρείας Παγίων ανήκουν τα φράγματα, οι ταμιευτήρες, τα εξωτερικά υδραγωγεία και αντλιοστάσια, καθώς και οι άλλες εγκαταστάσεις που εξασφαλίζουν την ασφαλή μεταφορά του νερού μέχρι τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας του. Με σύμβαση όμως που υπογράφηκε μεταξύ της ΕΥΔΑΠ και του Ελληνικού Δημοσίου, το Νοέμβριο του 1999 η ΕΥΔΑΠ συνεχίζει να

λειτουργεί τα υπόψη έργα για λογαριασμό της Εταιρείας Παγίων. Τον Ιανουάριο του 2000 η ΕΥΔΑΠ Α.Ε. εισήχθη στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών.

5.1.2 Σκοποί Λειτουργίας - Στρατηγικοί Στόχοι

Οι σκοποί της λειτουργίας της ΕΥΔΑΠ έχουν καθορισθεί με τον Νόμο 2744/1999 και είναι οι εξής: Η παροχή υπηρεσιών Ύδρευσης και Αποχέτευσης, καθώς και η μελέτη, κατασκευή, εγκατάσταση, λειτουργία, εκμετάλλευση, διαχείριση, συντήρηση, επέκταση και ανανέωση συστημάτων Ύδρευσης και Αποχέτευσης. Στις δραστηριότητες και τα έργα αυτά συμπεριλαμβάνονται και η άντληση, αφαλάτωση, επεξεργασία, αποθήκευση, μεταφορά και διανομή πάσης φύσεως υδάτων με στόχο την υλοποίηση των προαναφερομένων σκοπών της ΕΥΔΑΠ. Επιπλέον συμπεριλαμβάνονται τα έργα και οι διαδικασίες συλλογής, μεταφοράς, αποθήκευσης, επεξεργασίας καθώς και η διαχείριση και διάθεση των προϊόντων της επεξεργασίας των λυμάτων.

Οι στρατηγικοί στόχοι της εταιρείας αναλύονται ως εξής: Αύξηση της κερδοφορίας, για την αύξηση της κερδοφορίας η ΕΥΔΑΠ προσβλέπει στην ικανοποίηση των επιμέρους στόχων που είναι οι εξής: η αύξηση των πελατών, κυρίως μέσω της γεωγραφικής επέκτασης εντός και εκτός Αττικής. Η παροχή νέων υπηρεσιών στους υπάρχοντες πελάτες. Η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και προϊόντων, όπως η παραγωγή ενέργειας (Θερμοηλεκτρικά και Υδροηλεκτρικά έργα), η προώθηση του Φυσικού Αερίου (ΕΑΠ Αττικής), οι τηλεπικοινωνίες, η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, η εμφιάλωση νερού, η επέκταση δραστηριοτήτων εκτός Ελλάδας, η μείωση των εξόδων λειτουργίας, η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας. Η βελτίωση των παρεχόμενων

υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης προκειμένου να βελτιωθεί η παροχή υπηρεσιών προς τους καταναλωτές.

Η ΕΥΔΑΠ προγραμματίζει και επενδύει στους παρακάτω τομείς: ανακαίνιση και αναβάθμιση της λειτουργίας των Μονάδων Επεξεργασίας Νερού. Ανακαίνιση και αναβάθμιση της λειτουργίας των Κέντρων Επεξεργασίας Λυμάτων. Επεμβάσεις τεχνικές και τεχνολογικές για την ορθολογικότερη λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης

Η φύση των αντικειμένων που διαχειρίζεται η ΕΥΔΑΠ, την προσανατολίζει στην υιοθέτηση στρατηγικών που αντιμετωπίζουν με ευαισθησία τα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος. Για το σκοπό αυτό, η ΕΥΔΑΠ ακολουθεί μια περιβαλλοντική πολιτική που περιλαμβάνει ειδική διάρθρωση τιμολογίου με στόχο την ορθολογική κατανάλωση του νερού από τους πελάτες της, υιοθέτηση αποτελεσματικών μεθόδων απολύμανσης - επεξεργασίας των εκροών των Κέντρων Βιολογικού Καθαρισμού, εφαρμογή μέσων προηγμένης τεχνολογίας για τον περιορισμό των απωλειών στα δίκτυα ύδρευσης, αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) που παράγονται στις εγκαταστάσεις της, υλοποίηση εκπαιδευτικού προγράμματος για την ευαισθητοποίηση κυρίως των μαθητών σε θέματα προστασίας και ορθής χρήσης του φυσικού πόρου κλπ. Επίσης, η ΕΥΔΑΠ σχεδιάζει την κατασκευή νέων Κέντρων Επεξεργασίας Λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης ακαθάρτων σε περιοχές της Αττικής, όπως στο Θριάσιο Πεδίο και στην Ανατολική Αττική.

Στόχος της ΕΥΔΑΠ είναι η υιοθέτηση ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων διοίκησης, μέσω εσωτερικής διοικητικής αναδιάρθρωσης και χρήσης νέων τεχνολογιών και εφαρμογών πληροφορικής. Η κύρια στρατηγική είναι η πελατοκεντρική προσέγγιση, όπως και η εφαρμογή εσωτερικού μάρκετινγκ μέσω επικοινωνίας και παροχής κινήτρων προς τους εργαζόμενους στην ΕΥΔΑΠ.

5.1.3 Δίκτυο

Ως περιοχή αρμοδιότητας της ΕΥΔΑΠ ορίστηκε η μείζων περιοχή της Πρωτεύουσας, όπως αυτή καθορίζεται στον Ιδρυτικό της Νόμο 1068/1980. Ο Νόμος 2744/99 και η κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων παρέχει τη δυνατότητα επέκτασης των δραστηριοτήτων της και σε άλλες περιοχές εντός και εκτός του Λεκανοπεδίου της Αττικής. Προϋπόθεση για την επιχειρούμενη κάθε φορά επέκταση είναι η ΕΥΔΑΠ να εξετάζει και να εξασφαλίζει αφενός την εύλογη αποτελεσματικότητα της επένδυσης, αφετέρου τη δυνατότητα χρηματοδότησης της Εταιρείας για το σκοπό αυτό, ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της. Για την εξασφάλιση της υδροδότησης της μείζονος περιοχής της Πρωτεύουσας η ΕΥΔΑΠ προμηθεύεται ακατέργαστο νερό από το Δημόσιο, το οποίο έχει συμφωνήσει να το εξασφαλίζει από κατάλληλες πηγές και να το παραδίδει στην ΕΥΔΑΠ. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Ν. 2477/99 και στην από το Νοέμβριο του 1999 σύμβαση με το Ελληνικό Δημόσιο, το τίμημα του ακατέργαστου νερού μέχρι το 2004 θα συμψηφίζεται με το κόστος των υπηρεσιών που προσφέρει η ΕΥΔΑΠ για τη συντήρηση και λειτουργία των παγίων στοιχείων που ανήκουν στην Εταιρεία Παγίων ΕΥΔΑΠ ΝΠΔΔ.

Όταν λέμε δίκτυο ύδρευσης εννοούμε το σύνολο των αγωγών που μεταφέρουν το διυλισμένο νερό από τις κατά τόπους μονάδες επεξεργασίας νερού μέχρι τα υδρόμετρα των καταναλωτών. Το δίκτυο που λειτουργεί σήμερα είχε αρχίσει να κατασκευάζεται μετά το 1926 από την Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Υδάτων των Πόλεων Αθηνών - Πειραιώς και περιχώρων παράλληλα με την κατασκευή των μεγάλων έργων ύδρευσης (φράγμα Μαραθώνα, σήραγγα Μπογιατίου). Το ολικό

μήκος του δικτύου σήμερα είναι 8.078 χλμ. Αποτελείται από σύστημα κύριων τροφοδοτικών αγωγών και δευτερευόντων αγωγών διανομής. Η ΕΥΔΑΠ παρέχει νερό σε περιοχές με υψόμετρο εδάφους από 0 έως και 600 μέτρα από το επίπεδο της θάλασσας. Εδαφικές περιοχές ανά 30 μέτρα υψομετρικής διαφοράς, αποτελούν ζώνες ύδρευσης.

Το δίκτυο ύδρευσης τροφοδοτείται κυρίως από τις ακόλουθες πηγές: Από τον Ταμιευτήρα του Μαραθώνα που δημιουργήθηκε με την κατασκευή φράγματος. Οι εργασίες για την κατασκευή του Φράγματος άρχισαν το 1925 και ολοκληρώθηκαν το 1929. Ο Ταμιευτήρας του Μαραθώνα χρησιμοποιείται κυρίως για την αποθήκευση νερού για λόγους ασφαλείας λόγω της εγγύτητας του με την Αθήνα, τροφοδοτούμενος από τον Ταμιευτήρα Υλίκης καθώς και από τον Ταμιευτήρα Μόρνου μέσω του υδραγωγείου Υλίκης και του ενωτικού υδραγωγείου Μόρνου - Υλίκης.

Η φυσική λίμνη Υλίκη του Νομού Βοιωτίας εντάσσεται το 1956 στο υδροδοτικό σύστημα για να καλυφθούν οι ανάγκες κατανάλωσης λόγω του αλματώδους ρυθμού ανάπτυξης και της αύξησης του πληθυσμού του Λεκανοπεδίου. Από τους ταμιευτήρες της ΕΥΔΑΠ μόνο αυτός της Υλίκης είναι φυσικός και χρησιμοποιείται σήμερα ως βοηθητικός υδατικός πόρος. Λόγω της χαμηλής υψομετρικής θέσης της Υλίκης, η υδροληψία γίνεται μέσω αντλητικών συγκροτημάτων. Τα αντλιοστάσια καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας, γι' αυτό η υδροληψία και η μεταφορά νερού από την Υλίκη παρουσιάζει υψηλό λειτουργικό κόστος.

Στην κοίτη του ποταμού Μόρνου 7 χιλιόμετρα δυτικά του Λιδορικού στο Νομό Φωκίδος δημιουργήθηκε με την κατασκευή χωμάτινου φράγματος ο Ταμιευτήρας του Μόρνου. Το έργο άρχισε τον Μάιο του 1969 και ολοκληρώθηκε το 1979, αλλά η κανονική λειτουργία του άρχισε το 1981.

Στον ποταμό Εύηνο, στην περιοχή Αγίου Δημητρίου του Νομού Αιτωλοακαρνανίας (Ορεινή Ναυπακτία), κατασκευάστηκε το Φράγμα και η Σήραγγα Ευήνου - Μόρνου. Το έργο του Ευήνου (Φράγμα και Σήραγγα) αποτελεί την 2η φάση του συστήματος υδροδότησης της μείζονος περιοχής της Αθήνας, η οποία προέβλεπε την ενίσχυση του βασικού Ταμιευτήρα του Μόρνου από τη γειτονική λεκάνη του ποταμού Ευήνου. Η έναρξη των εργασιών στον Εύηνο έγινε το 1992 με την κατασκευή χωμάτινου φράγματος το οποίο περατώθηκε τον Ιούνιο του 2001 οπότε και ξεκίνησε η διαδικασία της πρώτης πλήρωσης του ταμιευτήρα του Φράγματος, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2002.

Η Σήραγγα Ευήνου - Μόρνου αποτελεί στην ουσία την οδό μεταφοράς των υδάτων του ποταμού Ευήνου από το ομώνυμο Φράγμα στον Άγιο Δημήτριο Αιτωλοακαρνανίας στον Ταμιευτήρα του Μόρνου. Από το 1995 οπότε και ολοκληρώθηκε η κατασκευή Σήραγγας Ευήνου - Μόρνου καθώς και η κατασκευή του έργου προσωρινής υδροληψίας, έγινε δυνατή η μεταφορά νερού από τον Εύηνο στον Ταμιευτήρα του Μόρνου πριν την ολοκλήρωση του Φράγματος Ευήνου, της τάξεως των 100 εκατ. μ^3 /έτος, ώστε να αντιμετωπισθεί η ανομβρία που παρατηρείτο κατά το διάστημα αυτό.

Στον τομέα της αποχέτευσης η ΕΥΔΑΠ έχει αναλάβει την απορροή των λυμάτων και των βιομηχανικών αποβλήτων, τον έλεγχο της διαδικασίας καθαρισμού των λυμάτων και την τελική διάθεσή τους στη θάλασσα. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) έχουν αναλάβει την κατασκευή των δευτερευόντων αγωγών ακαθάρτων και τη σύνδεση των ακινήτων με τα δίκτυα. Επιπλέον, η ΕΥΔΑΠ έχει επιφορτιστεί με την εποπτεία των ρεμάτων, τη διάνοιξή τους και την παραλαβή των κατασκευαζόμενων έργων από τους ΟΤΑ, το ΥΠΕΧΩΔΕ κ.τ.λ. και την ένταξή τους στο πλέγμα του δικτύου της. Έτσι όλο το σύστημα διαχείρισης του δικτύου αποχέτευσης αποτελεί

αρμοδιότητα της ΕΥΔΑΠ μαζί με τα δευτερεύοντα δίκτυα των Δήμων. Οι Δήμοι που υπάγονται σήμερα στην αρμοδιότητα της ΕΥΔΑΠ ανέρχονται στους 80.

Η αποχέτευση του Λεκανοπεδίου Αττικής πραγματοποιείται με αγωγούς ομβρίων και ακαθάρτων. Οι μεν αγωγοί ομβρίων καταλήγουν με φυσική ροή στη θάλασσα, οι δε αγωγοί ακαθάρτων καταλήγουν στη θαλάσσια περιοχή της Ψυττάλειας αφού προηγηθεί ο βιολογικός καθαρισμός των λυμάτων στο Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων της Ψυττάλειας.

Το αποχετευτικό δίκτυο του Λεκανοπεδίου είναι χωριστικό εκτός από το κέντρο της Αθήνας όπου το δίκτυο είναι παντοροϊκό. Το συνολικό μήκος του δικτύου αποχέτευσης είναι 5.800 χλμ. και καλύπτει το 92% των αποχετευτικών αναγκών της Αττικής. Οι αγωγοί ακαθάρτων μεγάλης διατομής διέρχονται από περιοχές των οποίων οι κλίσεις επιτρέπουν τη φυσική ροή των λυμάτων λόγω της βαρύτητας (αγωγοί βαρύτητας). Εξάιρεση αποτελεί ο παραλιακός συλλεκτήρας της ακτής Σαρωνικού, η λειτουργία του οποίου γίνεται με μια αλληλουχία 42 ενδιάμεσων αντλιοστασίων.

5.1.4 Νέες Δραστηριότητες

Τα τελευταία χρόνια, η ΕΥΔΑΠ σχεδιάζει την επέκταση των δραστηριοτήτων της και σε άλλους τομείς πέραν αυτών της διανομής νερού και αποχέτευσης που της ορίζει ο Νόμος ως κύρια απασχόληση. Σκοπός της εταιρείας είναι η δραστηριοποίηση σε τομείς που προσφέρουν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες με απώτερο στόχο την μεγιστοποίηση της κερδοφορίας της Εταιρείας. Οι κυριότεροι άξονες δράσης της εταιρείας είναι: η διανομή φυσικού αερίου, τα θερμοηλεκτρικά έργα, τα υδροηλεκτρικά έργα, οι τηλεπικοινωνίες, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, οι εμπορικές και άλλες δραστηριότητες, η συνεργασία με άλλες εταιρείες ύδρευσης.

5.2 ΕΥΑΘ Α.Ε.

Η Εταιρεία Υδρεύσεως & Αποχετεύσεως Θεσσαλονίκης, Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., είναι υπεύθυνη για την υδροδότηση του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και τη συγκέντρωση και μεταφορά των αστικών λυμάτων στις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων. Προήλθε από τη συγχώνευση, το 1998, του Οργανισμού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης (ΟΥΘ) και του Οργανισμού Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΟΑΘ).

5.2.1 Ιστορική Αναδρομή

Η εταιρία με την επωνυμία «Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο Ε.Υ.Α.Θ., ιδρύθηκε το 1998 (Νόμος 2651/3.11.1998 (Φ.Ε.Κ. Α' 248/2.11.1998) η διάρκεια της ορίσθηκε σε ενενήντα εννέα (99) έτη από την 3η Νοεμβρίου 1998, μέχρι την 3η Νοεμβρίου 2097 και προήλθε από τη συγχώνευση των Ανωνύμων Εταιρειών «Οργανισμός Ύδρευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε.» (ΟΥΘ Α.Ε.) και «Οργανισμός Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε.» (ΟΑΘ Α.Ε.). Είχε προηγηθεί στις 25 Ιουνίου 1997 η μετατροπή των ΝΠΔΔ ΟΥΘ και ΟΑΘ σε ανώνυμες εταιρείες. Είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ.

Με το νόμο 2937/ 2001 η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. πλέον λειτουργεί με δύο εταιρικές δομές την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. που έχει το αποκλειστικό δικαίωμα της παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης και την Ε.Υ.Α.Θ. Παγίων που έχει επιτελικό ρόλο και σκοπό τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων. Στο πλαίσιο αυτό συστάθηκε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Ε.Υ.Α.Θ. ΠΑΓΙΩΝ και σκοπό τη διαχείριση, συντήρηση και λειτουργία των ακινήτων περιουσιακών στοιχείων (πάγια) της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. τα οποία θα μεταβιβαστούν, σε αυτό, στη λογιστική τους αξία, άνευ ανταλλάγματος.

5.2.2 Σκοποί Λειτουργίας - Στρατηγικοί Στόχοι

Όπως προκύπτει από την περιγραφή του καταστατικού σκοπού της Εταιρείας, η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. έχει τις εξής κύριες λειτουργίες: την παροχή υπηρεσιών ύδρευσης προς τους καταναλωτές της μέσω του δικτύου ύδρευσης, την παροχή υπηρεσιών αποχέτευσης ακαθάρτων μέσω του δικτύου αποχέτευσης, και την οικονομική εκμετάλλευση των δυο αυτών υπηρεσιών και των δικτύων τους.

Η παροχή υπηρεσιών ύδρευσης περιλαμβάνει την παροχή πόσιμου νερού κατάλληλης ποιότητας για κατανάλωση στα νοικοκυριά, στους δήμους και για κοινωφελείς χρήσεις (π.χ. πότισμα δημόσιων χώρων), την παροχή νερού για βιομηχανικές χρήσεις και την παροχή επαρκούς ποσότητας νερού για πυρόσβεση. Η δραστηριότητα αυτή πραγματοποιήθηκε με ένα σύνολο επί μέρους υδραυλικών και άλλων έργων και λειτουργιών που ανήκουν σε τρία διακεκριμένα μεταξύ τους τμήματα: Εξωτερικά υδραγωγεία και ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις μεταφοράς ανεπεξέργαστου νερού. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας νερού. Εγκαταστάσεις σε δίκτυα διανομής πόσιμου νερού.

Η παροχή υπηρεσιών αποχέτευσης περιλαμβάνει τη συλλογή, μέσω των δικτύων υπονόμων, τη μεταφορά, τον καθαρισμό στα κέντρα επεξεργασίας λυμάτων και την εν συνεχεία διάθεση στο φυσικό περιβάλλον των υγρών αστικών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων της μείζονος περιοχής της Θεσσαλονίκης.

Η οικονομική εκμετάλλευση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης περιλαμβάνει την καταμέτρηση της κατανάλωσης ύδατος, την τιμολόγηση και είσπραξη των λογαριασμών ύδρευσης, την είσπραξη των τελών αποχέτευσης, και γενικά την εξυπηρέτηση των καταναλωτών της.

Στους σκοπούς της εταιρείας περιλαμβάνονται ακόμα η πραγματοποίηση επενδύσεων, η παροχή πάσης φύσεως τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, ιδίως μέσω των δικτύων υδρεύσεως ή αποχετεύσεως, η παραγωγή, ιδίως με την εκμετάλλευση

του ύδατος που προέρχεται από πηγές, φράγματα, υδραγωγεία και αγωγούς και με την εκμετάλλευση των προϊόντων της επεξεργασίας λυμάτων (βιοαερίου), καθώς και η πώληση ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι στόχοι της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. είναι να αποτελέσει έναν αξιόπιστο φορέα διαχείρισης του νερού, όχι μόνον στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης, αλλά και στον Βόρειο Ελλαδικό χώρο, με παροχή υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας (λειτουργία βιολογικών, επεξεργασία και έλεγχος νερού κλπ.), να ανταποκρίνεται με επιτυχία στις ανάγκες των πολιτών και του περιβάλλοντος, να χρηματοδοτεί το επενδυτικό της πρόγραμμα και να επιτυγχάνει κέρδη. Για να τα πετύχει αυτά η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., έχει προγραμματίσει να αναπτύξει νέα πεδία δραστηριοτήτων. Σκοπός της είναι να αυξήσει τα έσοδά της με προσφορά υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας σε δήμους και συναφείς επιχειρήσεις στην Ελλάδα και σε γειτονικές χώρες. Έτσι, η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., θα δραστηριοποιηθεί εμπορικά, σε συνεργασία με σχετικούς εμπορικούς οίκους, με σκοπό την εφαρμογή της τεχνολογίας της σε παρεμφερείς εταιρείες της Βόρειας Ελλάδας και των βαλκανικών χωρών, ενέργεια από την οποία προσδοκά οικονομικά οφέλη.

Οι κατευθύνσεις της ΕΥΑΘ Α.Ε. είναι: η ικανοποίηση των εντεινόμενων αναγκών ύδρευσης και αποχέτευσης του οικιστικού συνόλου της Θεσσαλονίκης . Η προώθηση της αειφορικής διαχείρισης σε όλα τα στάδια του κύκλου του νερού. Η αύξηση της απόδοσης της κεφαλαιακής και εργασιακής βάσης της εταιρείας. Η διατήρηση απλής, φιλικής προς τον καταναλωτή και το περιβάλλον δομής τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η εξασφάλιση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η ανάπτυξη νέων προηγμένων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. με δεδομένες τις ανάγκες των βαλκανικών χωρών σε βασικά έργα υποδομής, όπως είναι τα δίκτυα αποχέτευσης, οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας

λυμάτων και γενικά τα έργα προστασίας του υδάτινου περιβάλλοντος και επειδή κατέχει την απαραίτητη τεχνογνωσία, προσπάθησε να επεκτείνει τις δραστηριότητές της στις γειτονικές βαλκανικές χώρες. Έτσι έχει εκπονήσει μελέτη για την κατασκευή αποχετευτικών δικτύων και βιολογικών καθαρισμών σε δώδεκα μεγάλες πόλεις της ΠΓΔΜ, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα Σκόπια. Το έργο έχει ως στόχο τον καθαρισμό του Αξιού, ο ποταμός με τη μεγαλύτερη ρύπανση στα Βαλκάνια από τα αστικά και βιομηχανικά απόβλητα των πόλεων της λεκάνης απορροής του. Το εν λόγω έργο θεωρείται τεράστιας σημασίας μιας και τα απόβλητα δώδεκα πόλεων της γειτονικής χώρας καταλήγουν σήμερα ανεπεξέργαστα στον Αξιό (απ' ευθείας ή από τους παραποτάμους) και από εκεί στη θάλασσα του Θερμαϊκού. Ανάμεσά τους και τα βιομηχανικά απόβλητα. Όσες προσπάθειες και να γίνουν για τον καθαρισμό του Θερμαϊκού κόλπου ακόμη και μετά την πλήρη λειτουργία του Σταθμού Βιολογικού Καθαρισμού της Θεσσαλονίκης, δεν θα υπάρξει αποτέλεσμα αν δεν καθαρίσει ο Αξιός. Τα σχέδια της μελέτης αναλύθηκαν στην κυβέρνηση της ΠΓΔΜ, η οποία έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για την υλοποίησή της, μια και το όφελος θα είναι τεράστιο καθώς θα κατασκευαστούν βιολογικοί καθαρισμοί στις μεγαλύτερες πόλεις της γειτονικής χώρας με δαπάνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα είναι το μεγαλύτερο έργο διαβαλκανικής συνεργασίας μέχρι τώρα είτε σε επιχειρηματικό είτε σε πολιτικό επίπεδο.

Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. συντόνισε την ίδρυση μιας ένωσης των εταιρειών ύδρευσης και αποχέτευσης των Βαλκανικών χωρών, με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Η Ένωση αυτή θα έχει την ευθύνη της διαχείρισης των υδάτινων αποθεμάτων της περιοχής και τη βελτίωση των μηχανισμών που συντελούν στην περιβαλλοντική αναβάθμιση των βαλκανικών χωρών. Αποσκοπεί, στο να αποτελέσει πυρήνα για την ανάπτυξη ενός διαβαλκανικού δικτύου επικοινωνίας και συνεργασίας, μεταξύ των μελών της, έτσι ώστε να προωθούνται δράσεις όπως: η ανταλλαγή επιστημονικής γνώσης,

πληροφοριών και εμπειριών, η μεταφορά και διάδοση τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, η καλλιέργεια σχέσεων συνεργασίας μεταξύ των φορέων-μελών για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του υδάτινου δυναμικού, η εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων και διάδοση των πορισμάτων, η αντιμετώπιση προβλημάτων συνδιαχείρισης διακρατικών υδάτινων πόρων, η αλληλοβοήθεια και υποστήριξη μεταξύ των φορέων-μελών στην εκτέλεση έργων και την εξεύρεση οικονομικών πόρων.

Το επίσημο καταστατικό για την ίδρυση της Ένωσης Εταιρειών Υδρεύσεως και Αποχέτευσης των Βαλκανικών Χωρών, υπογράφηκε σε συνάντηση των διευθυντών και στελεχών, των εταιρειών της Θεσσαλονίκης, των Σκοπίων, της Σόφιας και του Βελιγραδίου, που πραγματοποιήθηκε στις 8 Μαρτίου 2001.

5.2.3 Δίκτυο

Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. έχει μέση ημερήσια παροχή νερού 250000 m³, μέση ημερήσια επεξεργασία λυμάτων 170000 m³, μήκος αγωγών δικτύου υδρεύσεως 1800 χλμ χωρίς τον Αλιάκμονα., μήκος αγωγών δικτύου αποχέτευσης 1600 χλμ. Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. έχει το αποκλειστικό δικαίωμα της παροχής υπηρεσιών υδρεύσεως και αποχέτευσης στις γεωγραφικές περιοχές που εκτείνεται η δραστηριότητά της, που είναι για την ύδρευση το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης με το δήμο Πανοράματος και τη βιομηχανική περιοχή, για την αποχέτευση η περιοχή που εκτείνεται από τον Αξιό ποταμό, τα υψώματα του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (όρια Δασαρχείου) μέχρι τις τουριστικές περιοχές.

Η περιοχή δραστηριότητας της Ε.Υ.Α.Θ. καθορίζεται από το νόμο 2937/2001 (άρθρο 26). Το δίκτυο ύδρευσης εξυπηρετεί τις περιοχές των δήμων Θεσσαλονίκης,

Καλαμαριάς, Αμπελοκήπων, Νεάπολης Συκεών, Αγίου Παύλου, Πολίχνης, Ευόσμου Σταυρούπολης, Μενεμένης, Ελευθερίου - Κορδελιού, Τριανδρίας, Πανοράματος, Ρεντζικίου, Πυλαίας και της Βιομηχανικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.

Η ΕΥΑΘ σκοπεύει να επεκτείνει την περιοχή δραστηριότητάς της για ύδρευση στην Ευκαρπία, στο Ωραιόκαστρο και στην Πυλαία και για αποχέτευση στη Μίκρα και σε άλλους δήμους που θα ενδιαφερθούν.

Το δίκτυο αποχέτευσης εξυπηρετεί τις περιοχές των δήμων Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Αμπελοκήπων, Νεάπολης Σταυρούπολης, Συκεών, Αγίου Παύλου, Πολίχνης, Μενεμένης, Τριανδρίας, Πυλαίας, Ιωνίας, Ευόσμου, Ελευθερίου - Κορδελιού, Πανοράματος, Ωραιοκάστρου, Ευκαρπίας, Μηχανιώνας, Καλοχωρίου, Θέρμης και Φιλύρου.

Η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. προμηθεύεται ακατέργαστο νερό έναντι τιμήματος, από το Ελληνικό Δημόσιο μέσω της Ε.Υ.Α.Θ. Παγίων σε τέτοια ποσότητα, ώστε να εξασφαλίζει την εύλογη κατανάλωση και να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις παροχής ύδρευσης. Συνεπώς απαλλαγμένη από τη μέριμνα εξεύρεσης ύδατος όλη της την προσπάθεια την επικεντρώνει στο να λειτουργεί, να συντηρεί, να ανακαινίζει, να μειώνει τις διαρροές και να βελτιώνει τα υφιστάμενα δίκτυα (για τα οποία έχει μόνο τη χρήση, αφού αποτελούν περιουσιακό στοιχείο της Ε.Υ.Α.Θ. Παγίων), ώστε να παρέχει αξιόπιστες υπηρεσίες στους καταναλωτές της και με την υποχρέωση να τηρεί την εκάστοτε ισχύουσα ελληνική και κοινοτική νομοθεσία όσον αφορά τις απαιτήσεις για την ποιότητα του νερού και τη διαχείριση των αστικών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων.

Η Εταιρία συλλέγει το σύνολο των απαιτούμενων ποσοτήτων ακατέργαστου ύδατος από 112 υπόγειες πηγές που βρίσκονται κυρίως στα δυτικά και βόρεια της πόλης. Οι κυριότερες υπόγειες πηγές βρίσκονται στο Καλοχώρι, Σίνδο, Νάρρες, Αξίο και

Αρραβησσό, που μαζί με τον ποταμό Αλιάκμονα, δίδουν τις μεγαλύτερες ποσότητες νερού. Το νερό μέσω των αντλιοστασίων Δενδροποτάμου, Διαβατών, Σίνδου και Ιωνίας αποθηκεύεται σε 12 δεξαμενές και διοχετεύεται στους καταναλωτές μέσω ενός δικτύου σωληνώσεων μήκους 1.800 χιλιομέτρων περίπου. Για την κάλυψη των αναγκών των καταναλωτών της, η ΕΥΑΘ Α.Ε. διαθέτει σήμερα, κατά μέγιστο, τα 280.000 m³ και κατ' ελάχιστον τα 240.000 m³ νερού, ημερησίως. Τα υδρευόμενα ακίνητα ανέρχονται σε 445.000 περίπου που αντιστοιχούν σε 1.050.000 περίπου ατόμων. Το 99% των καταναλωτών είναι οικιακοί χρήστες, οι οποίοι καταναλώνουν τα 2/3 της τιμολογούμενης ποσότητας νερού.

5.3 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.eydap.gr

www.eyath.gr

www.emvis.gr

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ-ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κλάδος των εταιρειών ύδρευσης αποτελείται από δύο επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Στη συγκεκριμένη ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από τις λογιστικές καταστάσεις (ισολογισμοί και καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως) πέντε χρήσεων και πιο συγκεκριμένα των ετών 2000 έως και 2004.

Οι ισολογισμοί εμφανίζονται με την κάθετη μορφή και παρατίθενται ο ένας δίπλα στον άλλο με πρώτο από αριστερά τον ισολογισμό της παλαιότερης χρήσεως. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η σύγκριση ισολογισμών διαδοχικών χρήσεων. Κάθε στοιχείο του ενεργητικού εκφράζεται ως ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού και κάθε στοιχείο του παθητικού ως ποσοστό του συνόλου του παθητικού. Η ενέργεια αυτή ονομάζεται ανάλυση κοινού μεγέθους (common size analysis) και αποκαλύπτει την τάση των ποσοστών αυτών διαχρονικά με σκοπό ο αναλυτής να έχει μια εικόνα της βελτίωσης ή χειροτέρευσης των μεγεθών του ισολογισμού. Για τους ίδιους λόγους γίνεται και η ανάλυση δεικτών (index analysis) η οποία εκφράζει τα στοιχεία των διαδοχικών ισολογισμών ως ποσοστό των αντίστοιχων στοιχείων του αρχικού ισολογισμού ο οποίος εκλαμβάνεται ως ισολογισμός βάσης.

Οι λογαριασμοί των αποτελεσμάτων χρήσεως εμφανίζονται και αυτοί με την κάθετη μορφή και παρατίθενται ο ένας δίπλα στον άλλο. Κάθε στοιχείο του λογαριασμού εκφράζεται ως ποσοστό των πωλήσεων σύμφωνα με την ανάλυση κοινού μεγέθους. Σύμφωνα με την ανάλυση δεικτών κάθε στοιχείο του λογαριασμού εκφράζεται ως ποσοστό του αρχικού λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων αποτελούν τα πιο γνωστά και ευρύτατα χρησιμοποιούμενα εργαλεία. Παρουσιάζουν πληροφορίες σε εύχρηστη μορφή ενώ στη συγκεκριμένη παρουσίαση συνοδεύονται και από τα απαραίτητα διαγράμματα. Γίνεται μία προσπάθεια παρουσίασης της απόδοσης των εταιρειών που αναλύονται, σύγκρισης τους, καθώς και της συσχέτισης που έχουν με τα αποτελέσματα του κλάδου στον οποίο ανήκουν. Επίσης δημιουργούνται οι πίνακες κίνησης κεφαλαίων των δύο υπό εξέταση εταιρειών και γίνονται οι απαραίτητες συγκρίσεις. Επιπλέον γίνεται υπολογισμός των μέσων αριθμητικών όρων των δεικτών των εξεταζόμενων εταιρειών οπότε προκύπτουν και οι δείκτες του κλάδου των εταιρειών ύδρευσης. Οι δείκτες του κλάδου μαζί με τους δείκτες των εταιρειών ύδρευσης παρουσιάζονται με τη βοήθεια των κατάλληλων διαγραμμάτων.

6.2 ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

6.2.1 Δείκτες Τάσης και Ανάλυση Κοινού Μεγέθους

Εφαρμόζοντας τη μέθοδο ανάλυσης κοινού μεγέθους και την ανάλυση δεικτών τάσης στους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσης της εταιρείας ΕΥΔΑΠ Α.Ε. (όπως φαίνεται στο παράρτημα Α) προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Έξοδα εγκατάστασης: παρουσιάζουν μία σημαντική αύξηση στη διάρκεια της πενταετίας.

Καθαρό Πάγιο: παρουσιάζεται μία σταθερή σταδιακή αύξηση σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού, ενώ η αύξηση σε σχέση με το έτος βάσης εμφανίζεται αρκετά σημαντικότερη.

Συμμετοχές: παραμένουν αμετάβλητες σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού ενώ η αύξηση σε σχέση με το έτος βάσης είναι πάρα πολύ μεγάλη.

Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού: η αύξηση σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού είναι μικρή ανά έτος ενώ η αύξηση σε σχέση με το έτος βάσης είναι αρκετά μεγαλύτερη.

Αποθέματα: παρουσιάζουν μία μείωση στο ποσοστό συμμετοχής τους στο σύνολο του ενεργητικού στη διάρκεια της πενταετίας. Σε σχέση με το έτος βάσης παρουσιάζουν μία σταθερή μείωση.

Πελάτες: παρατηρούμε ότι παρουσιάζουν μία σταθερότητα συμμετοχής στο σύνολο του ενεργητικού. Ενώ η αύξηση σε σχέση με το έτος βάσης είναι αρκετά σημαντική ειδικότερα το 2004.

Απαιτήσεις: παρουσιάζουν μία σταθερότητα στο σύνολο του ενεργητικού ενώ μειώνονται σημαντικά σε σχέση με το έτος βάσης.

Χρεόγραφα: είναι σχεδόν μηδενική η συμμετοχή τους στο σύνολο του ενεργητικού στην πενταετία εκτός από το έτος 2000. Αυτό έχει σαν επακόλουθο, μιας και το έτος βάσης είναι το 2000, τα επόμενα έτη η μείωση να εμφανίζεται αρκετά μεγάλη.

Διαθέσιμα: το 2001 παρουσιάζονται αυξημένα στο σύνολο του ενεργητικού ενώ για τα υπόλοιπα έτη η συμμετοχή στο σύνολο του ενεργητικού είναι πάρα πολύ μικρή. Σε σχέση με το έτος βάσης το 2001 παρουσιάζεται ένα μεγάλο ποσοστό αύξησης ενώ για τα υπόλοιπα έτη υπάρχει σημαντικότερη μείωση.

Κυκλοφορούν Ενεργητικό: υπάρχει μία μείωση σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού. Σε σχέση με το έτος βάσης η μείωση είναι εμφανής σε όλη την πενταετία.

Σύνολο Ενεργητικού: από τον ισολογισμό φαίνεται ότι υπάρχει μία συνεχής αύξηση στην πενταετία και με σημαντικότερη αυτή του 2004.

Σύνολο Καθαρού Ενεργητικού (Σύνολο Ενεργητικού-Συμμετοχές): από τον ισολογισμό φαίνεται να υπάρχει μία σημαντική αύξηση σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας.

Ίδια Κεφάλαια: παρουσιάζουν μία σταθερότητα στο σύνολο της πενταετίας σε σχέση με το σύνολο του παθητικού. Σε σχέση με το έτος βάσης παρουσιάζουν μία αύξηση που είναι σημαντικότερη το έτος 2004.

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις: εμφανίζουν ένα σταθερό ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του παθητικού. Σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας υπάρχει μία έντονη αυξητική τάση σε σχέση με το έτος βάσης με ξεχωριστή αυτή του 2004.

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις: σε σχέση με το σύνολο του παθητικού εμφανίζουν μία τάση προς μείωση τα τρία πρώτα έτη, με αύξηση για τα έτη 2003 και 2004. Αυτό γίνεται πιο εμφανές στη σύγκριση με το έτος βάσης όπου για τα έτη 2001 και 2002 υπάρχει μείωση, ενώ για τα έτη 2003 και 2004 η αύξηση είναι μεγάλη.

Πωλήσεις: παρατηρούμε ότι οι πωλήσεις της εταιρείας αυξάνονται σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας.

Κόστος Πωληθέντων: σε σχέση με τις πωλήσεις παρουσιάζει μία σταθερότητα, ενώ σε σχέση με το έτος βάσης η αύξηση είναι εμφανής για τα έτη 2003 και 2004.

Τόκοι Χρεωστικοί (Χρηματοπιστωτικά Έξοδα): σε σχέση με τις πωλήσεις εμφανίζουν μία μείωση μέχρι το έτος 2002 ενώ τα επόμενα έτη υπάρχει αύξηση. Σε σχέση με το έτος βάσης υπάρχει μείωση για τα έτη 2001,2002,2003 ενώ για το έτος 2004 η αύξηση είναι σημαντική.

Καθαρά Κέρδη: παρουσιάζουν μείωση σε σχέση με τις πωλήσεις. Σε σχέση με το έτος βάσης για το 2001 έχουμε μία μικρή αύξηση ενώ τα επόμενα έτη υπάρχει έντονη μείωση με σημαντικότερη του 2004.

Συνολικά Κέρδη(Καθαρά Κέρδη+ Τόκοι Χρεωστικοί): παρουσιάζουν μία μικρή αύξηση το έτος 2001 ενώ τα επόμενα έτη η μείωση είναι σημαντική.

6.2.2 Εφαρμογή Αριθμοδεικτών

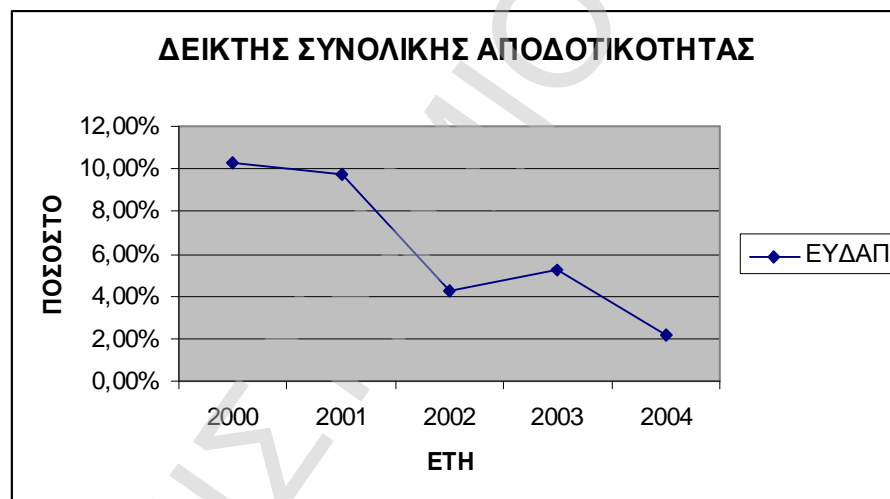
Εφαρμόζοντας τους αριθμοδείκτες στους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσης της εταιρείας ΕΥΔΑΠ Α.Ε. (όπως φαίνεται στον πίνακα Α-7 του παραρτήματος Α) προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Δείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού:

Ο δείκτης αυτός δείχνει την συνολική αποδοτικότητα της επιχείρησης, την ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη. Το ποσοστό του δείκτη στη διάρκεια της πενταετίας μειώνεται σταδιακά από διψήφιο σε μονοψήφιο νούμερο, με εντονότερη

μείωση το έτος 2004. Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι η απόδοση της επιχείρησης και των επενδύσεων της δεν είναι ικανοποιητική.

Η συνολική αποδοτικότητα μπορεί να εκφραστεί και ως το γινόμενο του μικτού περιθωρίου κέρδους και της κυκλοφοριακής ταχύτητας καθαρού ενεργητικού. Το μικτό περιθώριο κέρδους εμφανίζει μείωση σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας με εντονότερη αυτή του 2004. Η κυκλοφοριακή ταχύτητα καθαρού ενεργητικού παραμένει σταθερή σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας. Η οποιαδήποτε μείωση της συνολικής αποδοτικότητας είναι αποτέλεσμα της μείωσης του μικτού περιθωρίου κέρδους. Στο διάγραμμα 6-1 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-1: Δείκτης συνολικής αποδοτικότητας ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

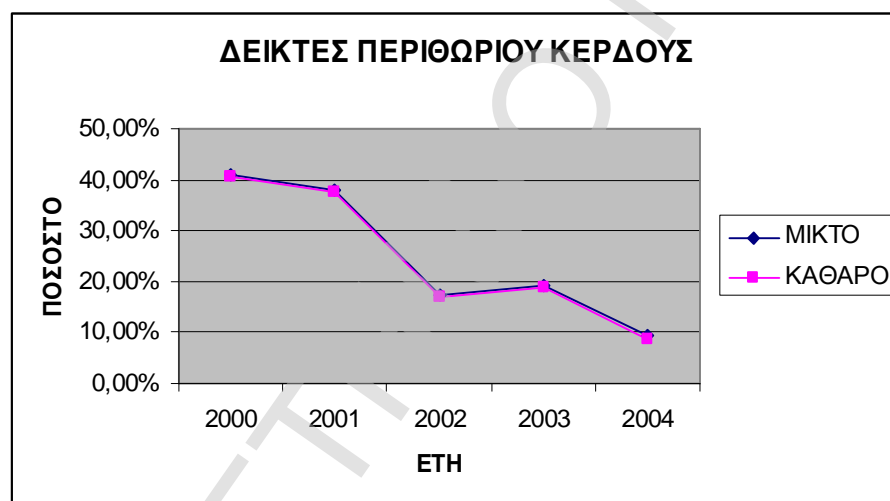
Δείκτες Περιθωρίου Κέρδους:

Οι δείκτες περιθωρίου κέρδους εκφράζουν τα κέρδη που πραγματοποιεί μία επιχείρηση ως ποσοστό των πωλήσεων της, έτσι καταλαβαίνουμε πόσο επικερδής μπορεί να είναι μία επιχείρηση από την πώληση των προϊόντων της.

Ο δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους μειώνεται σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας και ιδιαίτερη μείωση εμφανίζει το έτος 2004. Αυτή η μείωση του δείκτη δείχνει ότι

εφαρμόζεται μία λάθος πολιτική στον τομέα αγορών και πωλήσεων. Η μείωση του περιθωρίου κέρδους δεν αντισταθμίζεται από μία πολιτική αύξησης του όγκου των πωλήσεων.

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους μειώνεται και αυτός σταδιακά με πιο αισθητή τη μείωση το έτος 2004, αντικατοπτρίζοντας την τάση μείωσης που εμφανίζουν τα καθαρά κέρδη της εταιρείας. Στο διάγραμμα 6-2 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-2: Δείκτες περιθωρίου κέρδους ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας:

Οι δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας κάνουν συγκρίσεις μεταξύ του επιπέδου των πωλήσεων και των επενδύσεων σε διάφορους λογαριασμούς του ενεργητικού. Έτσι έχουμε μία εικόνα του πόσο αποτελεσματικά μία επιχείρηση χρησιμοποιεί τους πόρους που έχει στη διάθεση της.

Ο δείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας παραμένει σταθερός στα τρία πρώτα χρόνια της πενταετίας, παρουσιάζεται μία αύξηση το τέταρτο έτος και μία μείωση τον

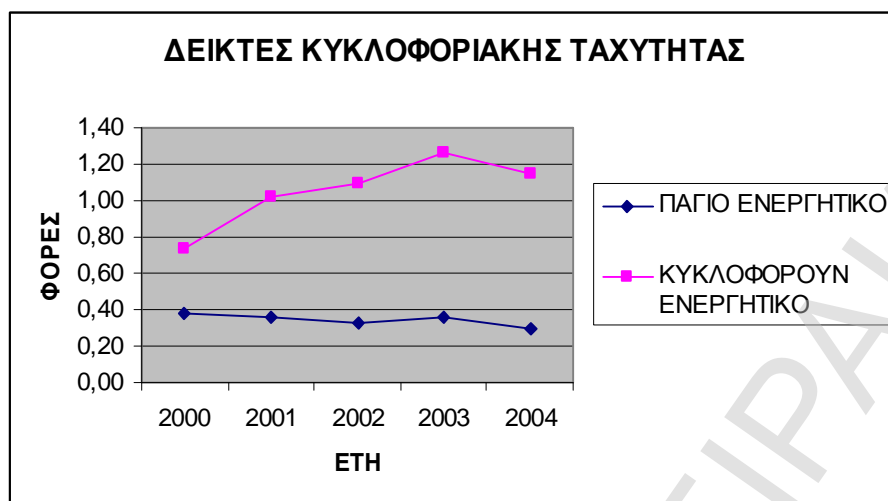
πέμπτο χρόνο. Φαίνεται ότι η χρησιμοποίηση των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί στην επιχείρηση γίνεται με ένα σταθερό τρόπο που εμφανίζει όμως και μία φθίνουσα πορεία. Η σταθερότητα αυτή στη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων μαζί με τη φθίνουσα πορεία επηρεάζει και την κερδοφορία της επιχείρησης. Στο διάγραμμα 6-3 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-3: Δείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας παγίων εμφανίζει αυξομειώσεις μέσα στην πενταετία, με εντονότερη τη μείωση το έτος 2004. Καταλαβαίνουμε ότι η επιχείρηση δεν χρησιμοποιεί εντατικά τα πάγια περιουσιακά της στοιχεία, τα οποία αυξάνονται σε σχέση με τις πωλήσεις της επιχείρησης.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας κυκλοφορούντος ενεργητικού δείχνει μία αυξητική τάση μέσα στην πρώτη τετραετία ενώ μειώνεται το έτος 2004. Τα κέρδη της επιχείρησης εξαρτώνται άμεσα από τα κυκλοφορούντα κεφάλαια της. Έτσι μπορεί να δικαιολογηθεί η μείωση της κερδοφορίας το έτος 2004. Στο διάγραμμα 6-4 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-4: Δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας παγίων και κυκλοφοριακής ταχύτητας κυκλοφορούντος ενεργητικού ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

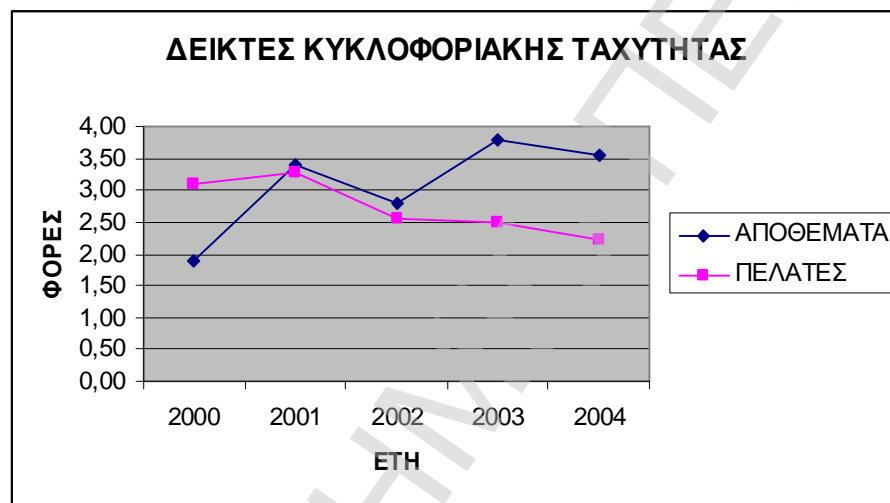
Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων παρουσιάζει μία αύξηση το 2001 και στη συνέχεια παραμένει στα ίδια επίπεδα με μικρές αυξομειώσεις. Η τιμή του δείκτη δείχνει μία αποτελεσματική λειτουργία της επιχείρησης που σε συνδυασμό με το δείκτη αποτελεσματικότητας των αποθεμάτων ο οποίος διατηρείται σταθερός σε αρκετά υψηλά επίπεδα, μαρτυρούν ότι η εταιρεία διατηρεί υψηλά αποθέματα πράγμα αναγκαίο λόγω της μορφής του προϊόντος που είναι το νερό.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών δείχνει μία μείωση της συχνότητας ανανέωσης των απαιτήσεων από έτος σε έτος, ενώ ο δείκτης αποτελεσματικότητας πελατών παρουσιάζει μία αυξητική τάση πράγμα που συνεπάγεται ότι η εταιρεία εισπράττει τις απαιτήσεις της από τους πελάτες με πιο αργούς ρυθμούς.

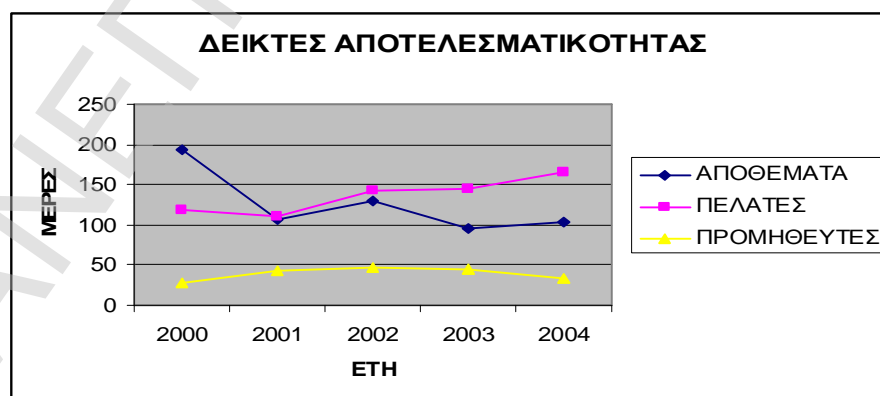
Ο δείκτης αποτελεσματικότητας προμηθευτών παρουσιάζει μία αύξηση για το έτος 2001, στη συνέχεια υπάρχει μία σταθερότητα τιμών στα ίδια επίπεδα για τα έτη 2002 και 2003, ενώ το έτος 2004 υπάρχει μείωση. Η εταιρεία φαίνεται να πληρώνει τους

προμηθευτές της σε σταθερά χρονικά διαστήματα και με μία τάση προς μείωση για το έτος 2004.

Στο διάγραμμα 6-5 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων και κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών και στο διάγραμμα 6-6 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών αποτελεσματικότητας αποθεμάτων, πελατών και προμηθευτών.

Διάγραμμα 6-5: Δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων και κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Διάγραμμα 6-6: Δείκτες αποτελεσματικότητας αποθεμάτων, αποτελεσματικότητας πελατών, αποτελεσματικότητας προμηθευτών ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθεσίμων παρουσιάζει έντονες διακυμάνσεις στην πενταετία με μία σημαντική μείωση το έτος 2001 λόγω της αύξησης των διαθεσίμων χωρίς μία αντίστοιχη αύξηση των πωλήσεων. Η συχνότητα ανανέωσης των διαθεσίμων στο τέλος της πενταετίας, δηλαδή το 2004, είναι αυξημένη σε σύγκριση με το έτος 2000. Στο διάγραμμα 6-7 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-7: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθεσίμων ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων

Ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων μετρά την αποτελεσματικότητα, με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης απασχολούνται σ'αυτή. Ο δείκτης παρουσιάζει μείωση στο σύνολο της πενταετίας. Ιδιαίτερα το έτος 2002 η μείωση είναι μεγάλη μιάς και υπάρχει πτώση των καθαρών κερδών, αντίστοιχα υπάρχει μείωση και το έτος 2004 όπου τα καθαρά κέρδη μειώνονται ακόμα περισσότερο και αυξάνονται τα ίδια κεφάλαια. Τα μειωμένα ποσοστά του δείκτη δείχνουν μία μη αποτελεσματική χρήση των κεφαλαίων των φορέων της επιχείρησης. Στο διάγραμμα 6-8 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

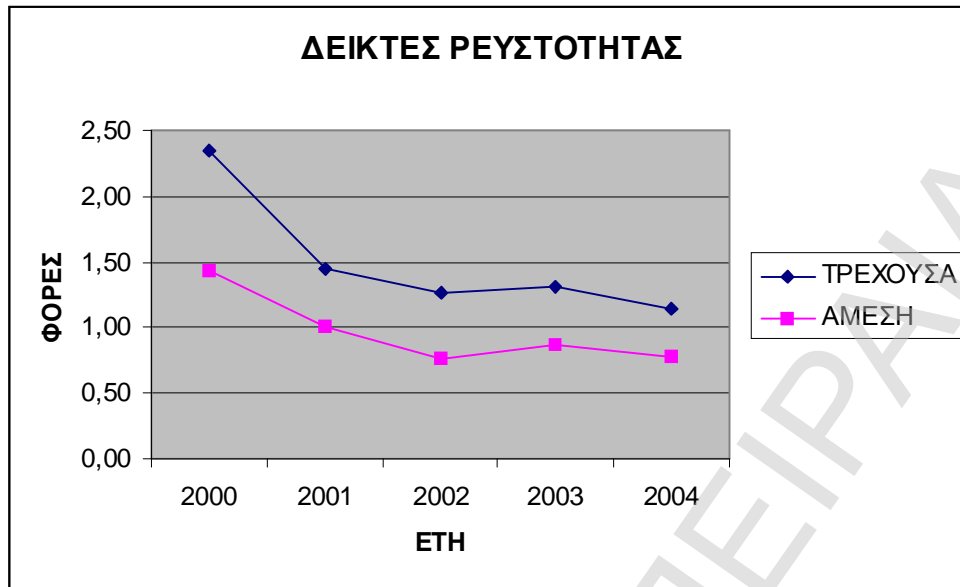

Διάγραμμα 6-8: Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Δείκτες Ρευστότητας

Οι δείκτες ρευστότητας δείχνουν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης. Ο δείκτης τρέχουσας ρευστότητας παρουσιάζει μία μείωση στη διάρκεια της πενταετίας, με μεγαλύτερη μείωση το έτος 2004. Η συνεχής αυτή μείωση μπορεί να δείχνει μία πιθανή αδυναμία της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της.

Ο δείκτης άμεσης ρευστότητας παρουσιάζει για τα έτη 2000 και 2001 τιμές πάνω από τη μονάδα ενώ για τα έτη 2002, 2003 και 2004 τιμές κάτω από τη μονάδα. Αυτό δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης δεν επαρκούν για να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Η διαφορά που παρουσιάζουν οι δείκτες τρέχουσας και άμεσης ρευστότητας μπορεί να αποτελεί ένδειξη ότι υπάρχουν αυξημένα αποθέματα στην επιχείρηση. Στο διάγραμμα 6-9 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

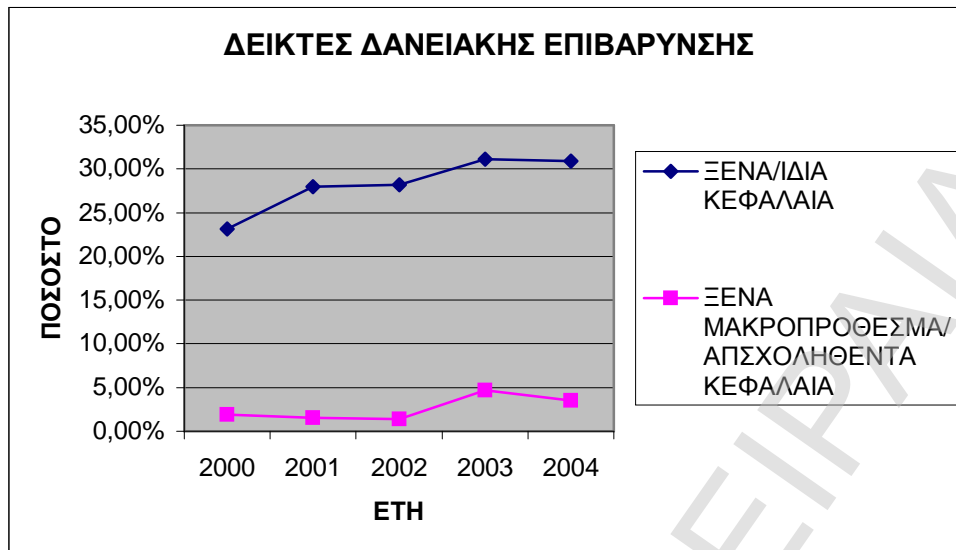

Διάγραμμα 6-9: Δείκτες τρέχουσας και άμεσης ρευστότητας ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Δείκτες Δανειακής Επιβάρυνσης

Ο δείκτης Ξένα/Ίδια κεφάλαια παρουσιάζει μία αύξηση στην πενταετία. Τα ξένα κεφάλαια παρουσιάζουν μία αύξηση στην πενταετία που συνοδεύεται από μία στασιμότητα στην αύξηση των ιδίων κεφαλαίων. Αυτό έχει σαν συνέπεια η δανειακή επιβάρυνση της εταιρείας να εμφανίζεται αυξημένη με πιθανή την αύξηση των δανειακών της υποχρεώσεων.

Ο δείκτης Ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια/Απασχοληθέντα κεφάλαια εμφανίζεται με μία τάση αύξησης προς τα τελευταία δύο έτη 2003 και 2004. Αυτή η αυξητική τάση οφείλεται στην αύξηση των ξένων μακροπρόθεσμων κεφαλαίων για τα έτη 2003 και 2004. Τα απασχοληθέντα κεφάλαια της επιχείρησης αυξάνονται και αυτά, αλλά δεν μπορούν να αντισταθμίσουν την αύξηση των ξένων μακροπρόθεσμων κεφαλαίων. Έτσι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης αυξάνονται σε σχέση με τα απασχοληθέντα κεφάλαια της. Στο διάγραμμα 6-10 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

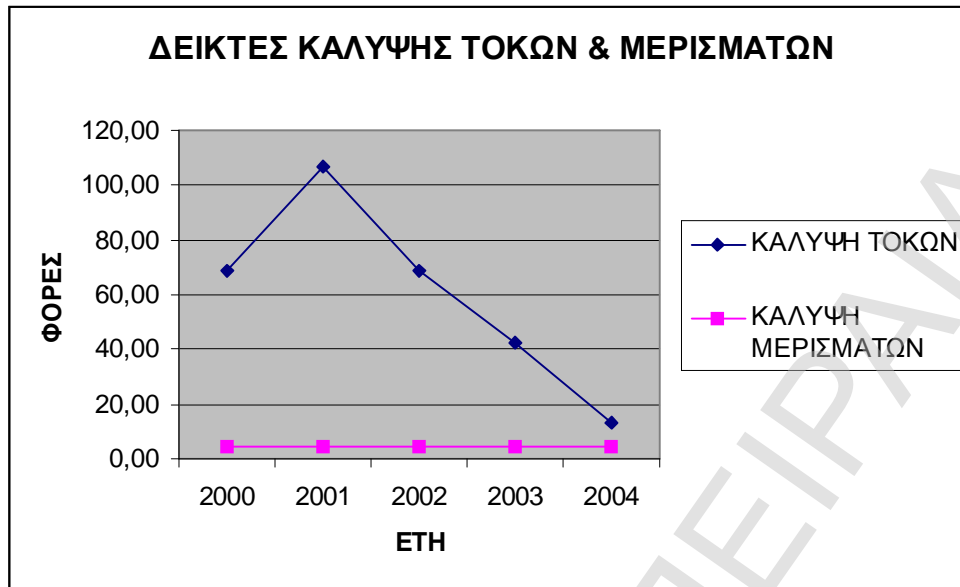

Διάγραμμα 6-10: Δείκτες δανειακής επιβάρυνσης ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Δείκτες Κάλυψης Τόκων και Μερισμάτων

Οι δείκτες κάλυψης μετρούν πόσες φορές μπορεί να γίνει μία πληρωμή με τη χρησιμοποίηση των διαθέσιμων μίας επιχείρησης. Ο δείκτης κάλυψης τόκων δείχνει μία αυξητική πορεία το έτος 2001 και στη συνέχεια παρουσιάζει μείωση με σημαντικότερη αυτή του έτους 2004 όπου τα συνολικά κέρδη είναι ιδιαίτερα μειωμένα και υπάρχει αύξηση των χρηματοπιστωτικών εξόδων. Έτσι φαίνεται ότι μειώνεται η ικανότητα της επιχείρησης να καλύπτει τα χρηματοπιστωτικά της έξοδα.

Ο δείκτης κάλυψης μερισμάτων παραμένει σταθερός σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας παρά τη μείωση των καθαρών κερδών πράγμα που σημαίνει ότι η επιχείρηση προσπαθεί να διατηρήσει μία σταθερή μερισματική πολιτική απέναντι στους μετόχους της. Στο διάγραμμα 6-11 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

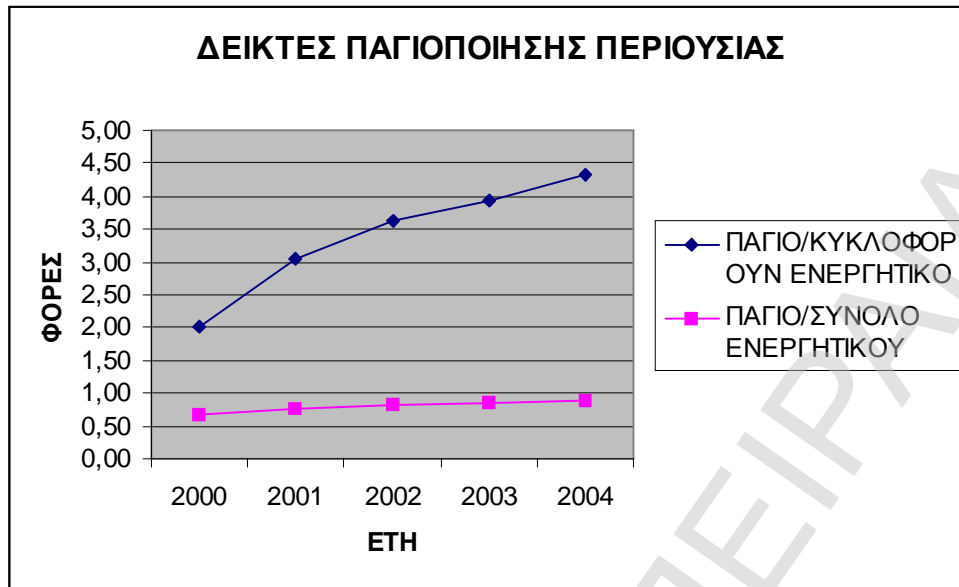
Διάγραμμα 6-11: Δείκτες κάλυψης τόκων και μερισμάτων ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Δείκτες Παγιοποίησης Περιουσίας

Ο δείκτης Πάγιο/Κυκλοφορούν ενεργητικό δίνει το μέγεθος κατά το οποίο το πάγιο ενεργητικό διαφέρει από το κυκλοφορούν. Ο δείκτης είναι πάνω από τη μονάδα οπότε η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως εντάσεως πάγιας περιουσίας.

Οι τιμές του δείκτη αυξάνονται σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας, το πάγιο ενεργητικό αυξάνεται και το κυκλοφορούν ενεργητικό μειώνεται. Η επιχείρηση εφόσον είναι εντάσεως πάγιας περιουσίας χαρακτηρίζεται από υψηλές σταθερές δαπάνες, ανελαστικό κόστος και υψηλό νεκρό σημείο κύκλου εργασιών.

Ο δείκτης Πάγιο/Σύνολο ενεργητικού είναι πάνω από το $\frac{1}{2}$ σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας και συνεχώς αυξάνεται. Η αναλογία αυτή του πάγιου προς το συνολικό ενεργητικό καθορίζει τη διάρθρωση και την ελαστικότητα του κόστους και κατά συνέπεια την τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης. Στο διάγραμμα 6-12 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

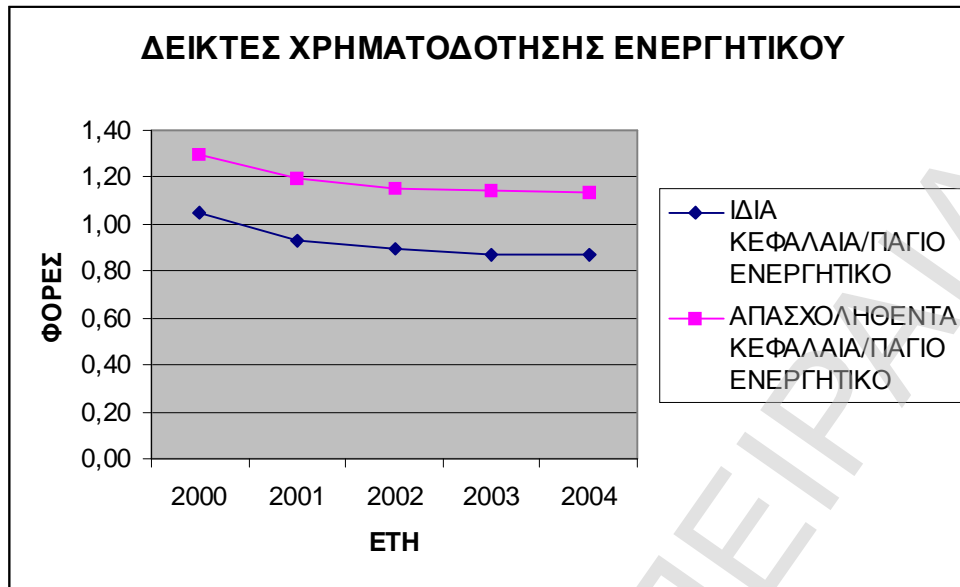

Διάγραμμα 6-12: Δείκτες παγιοποίησης περιουσίας ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Δείκτες Χρηματοδότησης Ενεργητικού

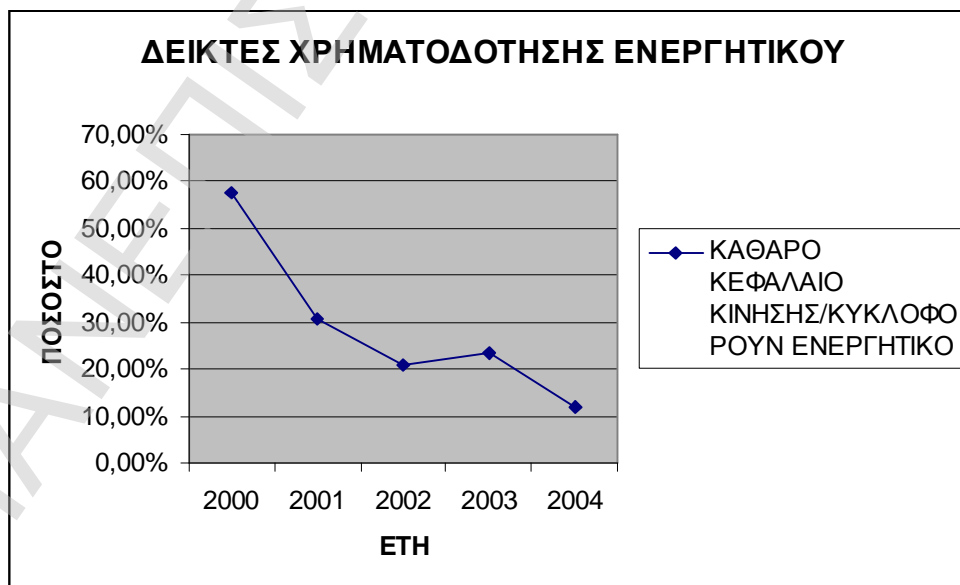
Ο δείκτης Ίδια κεφάλαια/Πάγιο ενεργητικό παρουσιάζει μία σταδιακή μείωση, η οποία δείχνει ότι τα ποσά που διατέθηκαν για την αύξηση του παγίου κεφαλαίου έχουν αντληθεί, κατά το μεγαλύτερο ποσοστό, από δανεισμό και όχι από τη χρησιμοποίηση ιδίων πηγών κεφαλαίων.

Ο δείκτης Απασχοληθέντα κεφάλαια/Πάγιο Ενεργητικό παρουσιάζει μία ελαφρά μείωση από το έτος 2000 προς το 2001, ενώ στη συνέχεια οι τιμές του παραμένουν σταθερές. Οπότε υπάρχει μία αντίστοιχη μείωση και σταθεροποίηση του τρόπου χρηματοδότησης με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας, τόσο του πάγιου ενεργητικού όσο και των μακροχρόνιων τοποθετήσεων εκτός της επιχείρησης. Στο διάγραμμα 6-13 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-13: Δείκτες χρηματοδότησης ενεργητικού ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Ο δείκτης Καθαρό κεφάλαιο κίνησης/Κυκλοφορούν ενεργητικό μειώνεται συνεχώς και παρουσιάζει χαμηλότερο ποσοστό το έτος 2004. Άρα βλέπουμε ότι μειώνεται η χρηματοδότηση του κυκλοφορούντος ενεργητικού, που συμπεριφέρεται σαν πάγιο ενεργητικό, με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας. Στο διάγραμμα 6-14 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-14: Δείκτης χρηματοδότησης ενεργητικού ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

6.3 ΕΥΑΘ Α.Ε.

6.3.1 Δείκτες Τάσης και Ανάλυση Κοινού Μεγέθους

Εφαρμόζοντας τη μέθοδο ανάλυσης κοινού μεγέθους και την ανάλυση δεικτών τάσης στους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσης της εταιρείας ΕΥΑΘ Α.Ε. (όπως φαίνεται στο παράρτημα Β) προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Έξοδα εγκατάστασης: στην αρχή της πενταετίας παρουσιάζουν μία αύξηση ενώ το τελευταίο έτος εμφανίζονται μειωμένα.

Καθαρό Πάγιο: παρουσιάζεται μία μείωση τα έτη 2001 και 2002, ενώ υπάρχει αύξηση τα έτη 2003 και 2004 σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού. Η μείωση σε σχέση με το έτος βάσης είναι αρκετά μεγάλη.

Συμμετοχές: παρουσιάζουν αύξηση σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού ενώ η αύξηση σε σχέση με το έτος βάσης είναι εντυπωσιακά μεγάλη.

Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού: τα έτη 2001 και 2002 εμφανίζονται μειωμένα σε σχέση με το 2000 ενώ αύξηση εμφανίζουν τα έτη 2003 και 2004 σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού. Η μείωση σε σχέση με το έτος βάσης είναι αρκετά μεγάλη.

Αποθέματα: παρουσιάζουν μία αυξητική τάση στο σύνολο του ενεργητικού. Σε σχέση με το έτος βάσης παρουσιάζουν μία μείωση που γίνεται μεγαλύτερη στο τέλος της πενταετίας.

Πελάτες: παρατηρούμε ότι υπάρχει αύξηση συμμετοχής στο σύνολο του ενεργητικού. Η αύξηση σε σχέση με το έτος βάσης είναι αρκετά σημαντική ειδικότερα το 2003.

Απαιτήσεις: παρουσιάζουν μία αυξητική τάση το 2001 και το 2002 ενώ συγκριτικά μειώνονται τα έτη 2003 και 2004 στο σύνολο του ενεργητικού. Σε σχέση με το έτος βάσης η αύξηση είναι σημαντική για τα έτη 2001,2002 και 2004.

Χρεόγραφα: είναι μηδενική η συμμετοχή τους στο σύνολο του ενεργητικού.

Διαθέσιμα: το 2001 και το 2002 το ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του ενεργητικού είναι σε διψήφιο νούμερο ενώ για τα έτη 2000,2003 και 2004 είναι μονοψήφιο. Σε σχέση με το έτος βάσης η μείωση εμφανίζει αυξητική τάση μέχρι και το 2003.

Κυκλοφορούν Ενεργητικό: υπάρχει μία αύξηση τα έτη 2001 και 2002, ενώ σταθεροποιείται τα έτη 2003 και 2004 σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού. Η αύξηση είναι εμφανής τα έτη 2001 και 2002 σε σχέση με το έτος βάσης, ενώ υπάρχει μείωση το 2003 και το 2004.

Σύνολο Ενεργητικού: από τον ισολογισμό φαίνεται ότι υπάρχει μία έντονη μείωση από το 2000 στο 2001 με σταδιακή αύξηση τα υπόλοιπα έτη.

Σύνολο Καθαρού Ενεργητικού (Σύνολο Ενεργητικού-Συμμετοχές): από τον ισολογισμό φαίνεται ότι υπάρχει μία έντονη μείωση από το 2000 στο 2001 με σταδιακή αύξηση τα υπόλοιπα έτη σε σχέση με το 2001.

Ίδια Κεφάλαια: παρουσιάζουν μία μείωση το 2001, στη συνέχεια αυξάνονται σε σχέση με το σύνολο του παθητικού. Σε σχέση με το έτος βάσης παρουσιάζουν μία μείωση σε όλη την πενταετία.

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις: υπάρχει μία αύξηση στο ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του παθητικού για τα έτη 2001 και 2002 που σταθεροποιείται τα έτη 2003 και 2004. Σε σχέση με το έτος βάσης η αύξηση είναι σημαντική τα έτη 2001,2002 και 2004.

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις: υπάρχει μία σταθερή μείωση σε σχέση με το σύνολο του παθητικού. Η μείωση σε σχέση με το έτος βάσης είναι πιο εμφανής για το σύνολο της πενταετίας.

Πωλήσεις: βλέπουμε ότι οι πωλήσεις της εταιρείας παρουσιάζουν αυξομειώσεις, με τα έτη 2000,2002 και 2004 να βρίσκονται στα ίδια επίπεδα ενώ τα έτη 2001 και 2003 είναι πιο μειωμένα.

Κόστος Πωληθέντων: σε σχέση με τις πωλήσεις υπάρχει μία μείωση τα έτη 2001 και 2002 που αρχίζει να αντιστρέφεται τα έτη 2003 και 2004. Σε σχέση με το έτος βάσης υπάρχει μία μείωση. Το ποσοστό αυτής της μείωσης συρρικνώνεται σταδιακά πλησιάζοντας προς το τέλος της πενταετίας.

Τόκοι Χρεωστικοί (Χρηματοπιστωτικά Έξοδα): σε σχέση με τις πωλήσεις εμφανίζουν μείωση. Σε σχέση με το έτος βάσης υπάρχει μείωση που εμφανίζει αυξητική τάση μέσα στη διάρκεια της πενταετίας.

Καθαρά Κέρδη: παρουσιάζουν αύξηση σε σχέση με τις πωλήσεις τα έτη 2001 και 2002, οι επόμενες χρονιές είναι σχετικά σταθερές. Τα ποσοστά αύξησης σε σχέση με το έτος βάσης για όλη τη διάρκεια της πενταετίας είναι αρκετά σημαντικά, αν και με κάποια αυξομείωση .

Συνολικά Κέρδη(Καθαρά Κέρδη+Τόκοι Χρεωστικοί): παρουσιάζουν μία αύξηση τα έτη 2001 και 2002, ενώ παρατηρείται μία αυξομείωση τα επόμενα έτη.

6.3.2 Εφαρμογή Αριθμοδεικτών

Εφαρμόζοντας τους αριθμοδείκτες στους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσης της εταιρείας ΕΥΑΘ Α.Ε. (όπως φαίνεται στον πίνακα Β-7 του παραρτήματος Β) προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Δείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού:

Ο δείκτης αυτός δείχνει την συνολική αποδοτικότητα της επιχείρησης, την ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη. Ο δείκτης παρουσιάζει μία αύξηση κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων ετών, με μεγαλύτερη αυτή του 2002. Στη συνέχεια παρουσιάζεται μείωση που παραμένει στα ίδια επίπεδα για τα επόμενα δύο χρόνια. Η αποδοτικότητα της επιχείρησης δεν μπορεί να κριθεί πλήρως ικανοποιητική, μιας και η αυξομείωση που παρουσιάζει ο δείκτης δείχνει ότι δεν μπορεί να διατηρηθεί μία ανοδική πορεία στην πραγματοποίηση κερδών, άρα και η διοίκηση της επιχείρησης δεν λειτουργεί τόσο αποτελεσματικά. Στο διάγραμμα 6-15 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-15: Δείκτης συνολικής αποδοτικότητας ΕΥΑΘ Α.Ε.

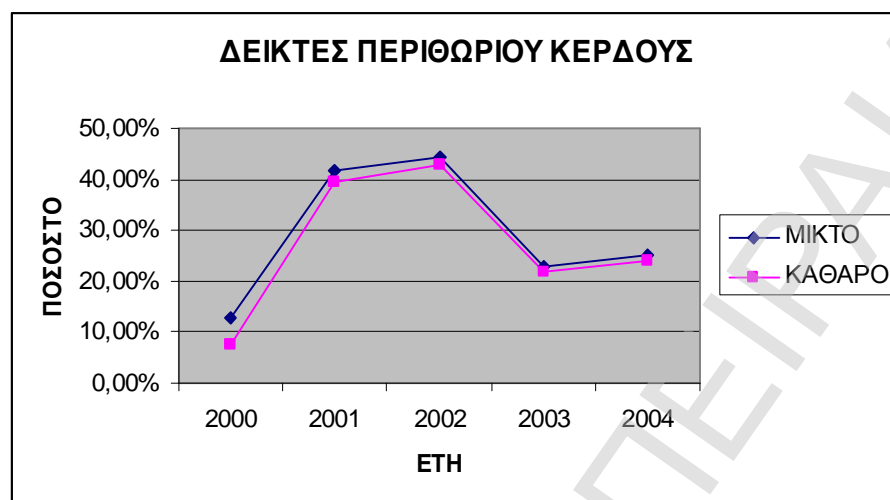
Δείκτες Περιθωρίου Κέρδους:

Οι δείκτες περιθωρίου κέρδους εκφράζουν τα κέρδη που πραγματοποιεί μία επιχείρηση ως ποσοστό των πωλήσεων της, έτσι καταλαβαίνουμε πόσο επικερδής μπορεί να είναι μία επιχείρηση από την πώληση των προϊόντων της.

Ο δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους παρουσιάζει μία αυξητική πορεία μέχρι το 2002, στη συνέχεια μειώνεται και διατηρεί τις ίδιες περίπου τιμές για τα έτη 2003 και 2004. Η πορεία του δείκτη επηρεάζεται από την αυξομείωση των πωλήσεων σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας καθώς και από τη μείωση των κερδών τη διετία 2003-2004. Η αυξομείωση του δείκτη δείχνει μία αδυναμία της επιχείρησης να αυξήσει της κερδοφορία της από την πώληση των προϊόντων της, πράγμα που μπορεί να οφείλεται σε αυξημένο κόστος παραγωγής των προϊόντων.

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους αυξάνεται μέχρι το έτος 2002, μειώνεται το έτος 2003 και παρουσιάζει μία μικρή αύξηση το έτος 2004, αυτή η αυξομείωση

δείχνει την πορεία των καθαρών κερδών της επιχείρησης. Στο διάγραμμα 6-16 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-16: Δείκτες περιθωρίου κέρδους ΕΥΑΘ Α.Ε.

Δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας:

Οι δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας κάνουν συγκρίσεις μεταξύ του επιπέδου των πωλήσεων και των επενδύσεων σε διάφορους λογαριασμούς του ενεργητικού. Έτσι έχουμε μία εικόνα του πόσο αποτελεσματικά μία επιχείρηση χρησιμοποιεί τους πόρους που έχει στη διάθεση της.

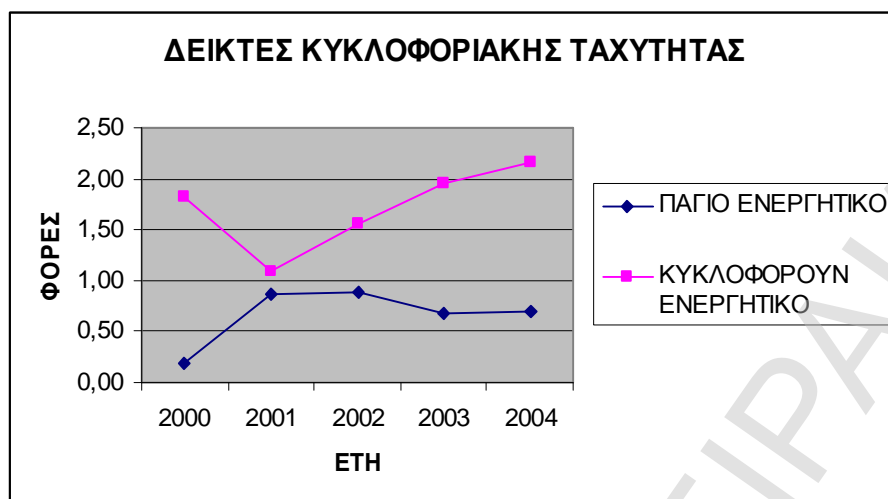
Ο δείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας παρουσιάζει αύξηση κατά τη διάρκεια της πενταετίας. Έχουμε λοιπόν μία αρκετά καλή χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης με σκοπό την πραγματοποίηση των πωλήσεων της. Στο διάγραμμα 6-17 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-17: Δείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας ΕΥΑΘ Α.Ε.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας παγίων εμφανίζει μία αύξηση μέχρι το 2002 και στη συνέχεια παρουσιάζει μία μείωση μέχρι το 2004. Η αύξηση του δείκτη μπορεί να δείχνει μια πιο εντατική χρησιμοποίηση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της, ενώ η μείωση του το ακριβώς αντίθετο.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας κυκλοφορούντος ενεργητικού παρουσιάζει μία αυξομείωση τα έτη 2000 και 2001 ενώ τα επόμενα χρόνια υπάρχει μία συνεχής αύξηση, με μεγαλύτερη το έτος 2004. Η αυξομείωση που παρουσιάζουν τα κυκλοφορούντα κεφάλαια της επιχείρησης καθώς και η αυξομείωση των πωλήσεων της, επηρεάζουν με τη σειρά τους και τα κέρδη της επιχείρησης. Στο διάγραμμα 6-18 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

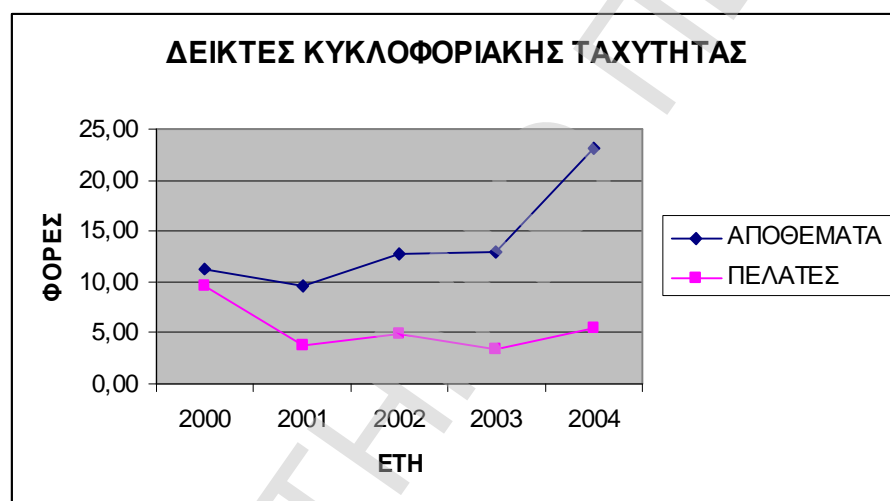
Διάγραμμα 6-18: Δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας παγίων και κυκλοφοριακής ταχύτητας κυκλοφορούντος ενεργητικού ΕΥΑΘ Α.Ε.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων παρουσιάζει μία αυξομείωση τα έτη 2000 και 2001, στη συνέχεια αυξάνεται, παρουσιάζοντας τη μεγαλύτερη αύξηση το έτος 2004. Η αυξητική πορεία του δείκτη δείχνει μία γρήγορη ανανέωση των αποθεμάτων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της μέσα σε κάθε χρήση. Βέβαια ο δείκτης αποτελεσματικότητας των αποθεμάτων παρουσιάζει αυξομειώσεις με εντονότερη την τάση για μείωση που είναι μεγαλύτερη το έτος 2004, πράγμα που ίσως μαρτυρά και μία μείωση ή έλλειψη διαθέσιμων αποθεμάτων.

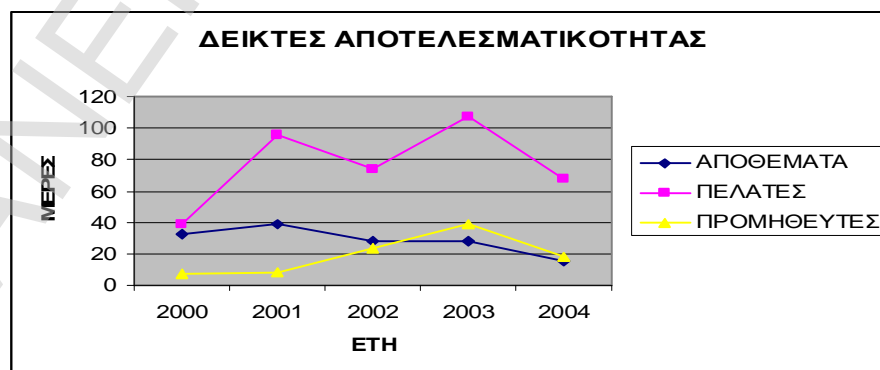
Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών δείχνει μία αυξομείωση της συχνότητας ανανέωσης των απαιτήσεων, καθώς οι τιμές του αυξομειώνονται κατά τη διάρκεια της πενταετίας. Ο δείκτης αποτελεσματικότητας πελατών παρουσιάζει και αυτός έντονες αυξομειώσεις με αποτέλεσμα η είσπραξη των απαιτήσεων να γίνεται με διαφορετικούς ρυθμούς ανάλογα με την περίοδο.

Ο δείκτης αποτελεσματικότητας προμηθευτών παραμένει σταθερός για τα έτη 2000 και 2001, παρουσιάζει μία έντονη αύξηση τα έτη 2002 και 2003 και μειώνεται το έτος 2004. Η εξόφληση των προμηθευτών της εταιρείας παρουσιάζει αυξομειώσεις.

Στο διάγραμμα 6-19 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων και κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών και στο διάγραμμα 6-20 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών αποτελεσματικότητας αποθεμάτων, πελατών και προμηθευτών.

Διάγραμμα 6-19: Δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων και κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών ΕΥΑΘ Α.Ε.

Διάγραμμα 6-20: Δείκτες αποτελεσματικότητας αποθεμάτων, αποτελεσματικότητας πελατών, αποτελεσματικότητας προμηθευτών ΕΥΑΘ Α.Ε.

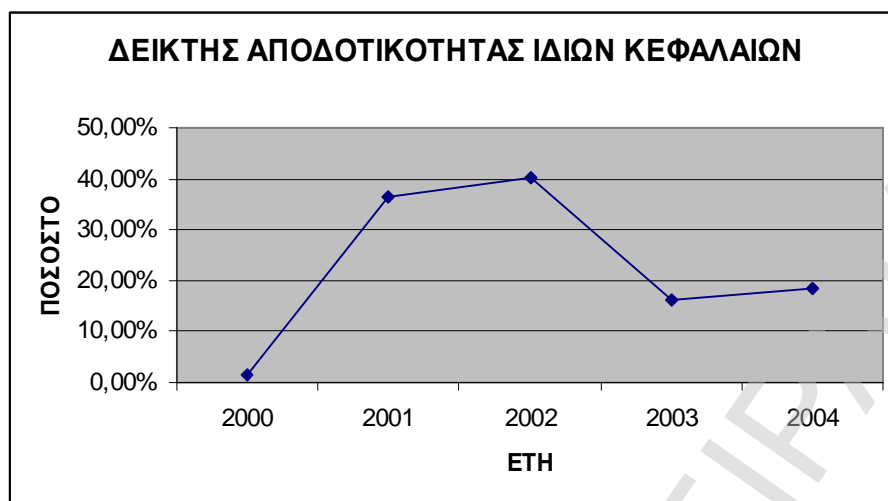
Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθεσίμων παρουσιάζει μία σχετική σταθερότητα στις τιμές του για την τριετία 2000-2002 ενώ υπάρχει αύξηση της τιμής του το 2003. Το 2004 παρουσιάζεται μείωση της τιμής του δείκτη, η οποία όμως διατηρεί τη συχνότητα ανανέωσης των διαθεσίμων σε υψηλότερα επίπεδα από το έτος 2000. Στο διάγραμμα 6-21 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-21: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθεσίμων ΕΥΑΘ Α.Ε.

Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων

Ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων μετρά την αποτελεσματικότητα, με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης απασχολούνται σ'αυτή. Ο δείκτης παρουσιάζει ένα πολύ χαμηλό ποσοστό το έτος 2000 λόγω των υψηλών ιδίων κεφαλαίων. Τα έτη 2001 και 2002 οι τιμές του δείκτη αυξάνονται λόγω της αισθητής μείωσης των ιδίων κεφαλαίων και της αύξησης των καθαρών κερδών. Ο δείκτης εμφανίζεται μειωμένος τα έτη 2003 και 2004, λόγω της μείωσης των καθαρών κερδών και της αύξησης των ιδίων κεφαλαίων. Οι αυξομειώσεις που παρατηρούνται στα ποσοστά του δείκτη αποτελούν ένδειξη ότι κάποιος τομέας της επιχείρησης πάσχει ενώ δεν γίνεται αποτελεσματική χρήση των κεφαλαίων των φορέων της επιχείρησης. Στο διάγραμμα 6-22 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

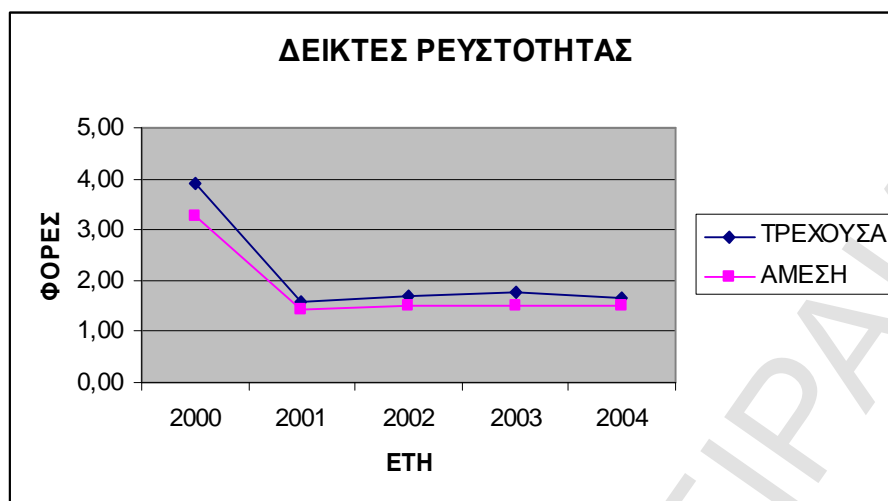

Διάγραμμα 6-22: Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων ΕΥΑΘ Α.Ε.

Δείκτες Ρευστότητας

Οι δείκτες ρευστότητας δείχνουν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης. Ο δείκτης τρέχουσας ρευστότητας παρουσιάζει μία υψηλή τιμή κατά το έτος 2000. Τα επόμενα έτη υπάρχει μείωση, με τις τιμές του δείκτη να παραμένουν στα ίδια επίπεδα χωρίς μεγάλες διακυμάνσεις. Η επιχείρηση φαίνεται να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της.

Ο δείκτης άμεσης ρευστότητας εμφανίζεται αρκετά αυξημένος το έτος 2000 ενώ στη συνέχεια μειώνεται, διατηρώντας όμως για το σύνολο της περιόδου 2001-2004 τιμές πάνω από τη μονάδα, πράγμα που δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης επαρκούν για να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Στο διάγραμμα 6-23 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

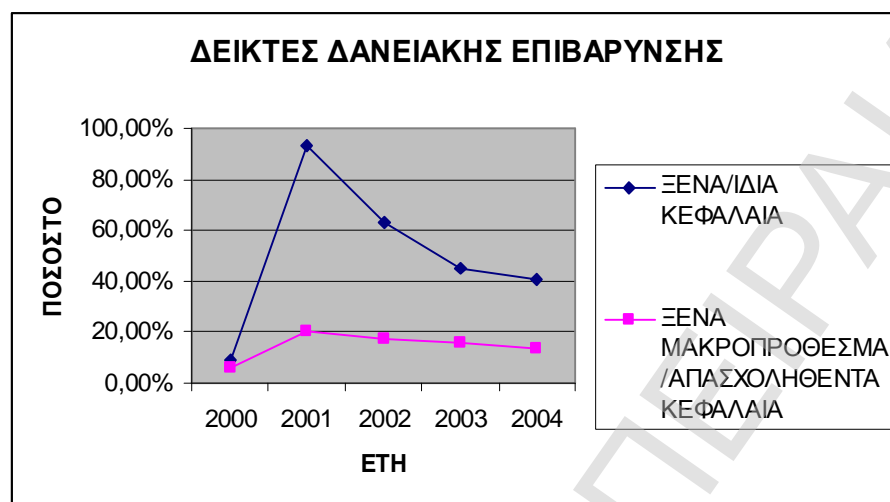
Διάγραμμα 6-23: Δείκτες τρέχουσας και άμεσης ρευστότητας ΕΥΑΘ Α.Ε.

Δείκτες Δανειακής Επιβάρυνσης

Ο δείκτης Ξένα/Ίδια κεφάλαια παρουσιάζει ένα χαμηλό ποσοστό το 2000 λόγω των υψηλών ιδίων κεφαλαίων. Το επόμενο έτος (2001) το ποσοστό είναι πολύ υψηλότερο λόγω της μείωσης των ιδίων κεφαλαίων. Για το διάστημα 2001-2004 τα ξένα κεφάλαια μειώνονται από χρονιά σε χρονιά ενώ τα ίδια κεφάλαια αυξάνονται, έτσι και τα ποσοστά του δείκτη μειώνονται σε σχέση με το υψηλό του 2001. Έτσι η δανειακή επιβάρυνση της εταιρείας εμφανίζει βελτίωση καθώς μειώνονται οι δανειακές της υποχρεώσεις.

Ο δείκτης Ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια/Απασχοληθέντα κεφάλαια παρουσιάζει μία αύξηση από το 2000 προς το 2001 με μία σταδιακή μείωση στη συνέχεια μέχρι το χαμηλότερο ποσοστό του 2004. Αυτή η πορεία οφείλεται στη συνεχή μείωση των ξένων μακροπρόθεσμων κεφαλαίων από το 2000 μέχρι και το 2004. Τα απασχοληθέντα κεφάλαια παρουσιάζονται πολύ αυξημένα το 2000, γι'αυτό και το πολύ χαμηλό ποσοστό του δείκτη. Στη συνέχεια μειώνονται αισθητά το έτος 2001 ακολουθώντας όμως μία αυξητική πορεία μέχρι το 2004. Παρατηρούμε ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης μειώνονται σε σχέση με το σύνολο

των κεφαλαίων που απασχολούνται. Στο διάγραμμα 6-24 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

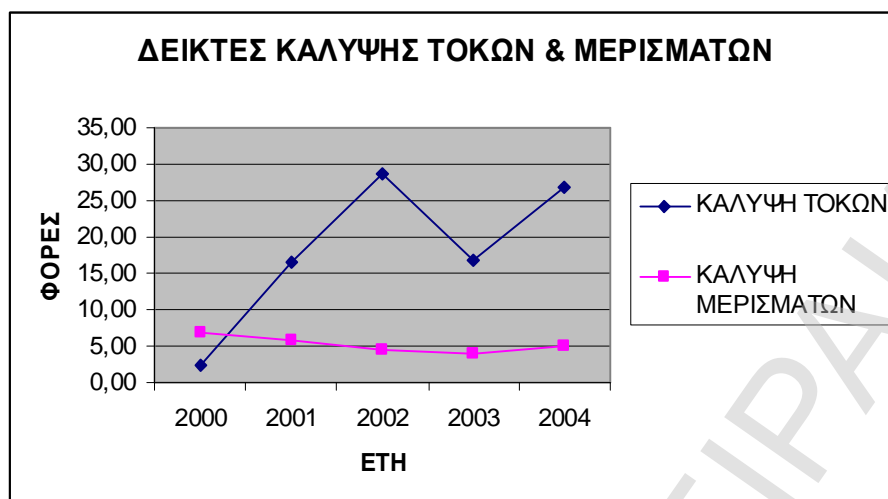

Διάγραμμα 6-24: Δείκτες δανειακής επιβάρυνσης ΕΥΑΘ Α.Ε.

Δείκτες Κάλυψης Τόκων και Μερισμάτων

Οι δείκτες κάλυψης μετρούν πόσες φορές μπορεί να γίνει μία πληρωμή με τη χρησιμοποίηση των διαθεσίμων μίας επιχείρησης. Ο δείκτης κάλυψης τόκων παρουσιάζει μία αυξητική τάση μέχρι και το έτος 2002, το επόμενο έτος 2003 μειώνεται και πάλι αυξάνεται το έτος 2004. Τα συνολικά κέρδη ακολουθούν ακριβώς την ίδια πορεία με τις τιμές του δείκτη, αύξηση μέχρι το 2002, μείωση το 2003, αύξηση το 2004. Τα χρηματοπιστωτικά έξοδα μειώνονται σταδιακά όλο το διάστημα από το 2000 μέχρι και το 2004. Η επιχείρηση φαίνεται ικανή να πληρώνει τους τόκους της και είναι μειωμένος ο κίνδυνος αθέτησης της εξόφλησης των υποχρεώσεων της.

Ο δείκτης κάλυψης μερισμάτων παρουσιάζει μία μείωση μέχρι και το 2003 ενώ το 2004 αυξάνεται. Έτσι παρατηρούμε ότι και η ικανότητα της επιχείρησης να πληρώνει μερίσματα μειώνεται για το διάστημα των ετών 2000-2003 ενώ βελτιώνεται το έτος 2004. Στο διάγραμμα 6-25 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

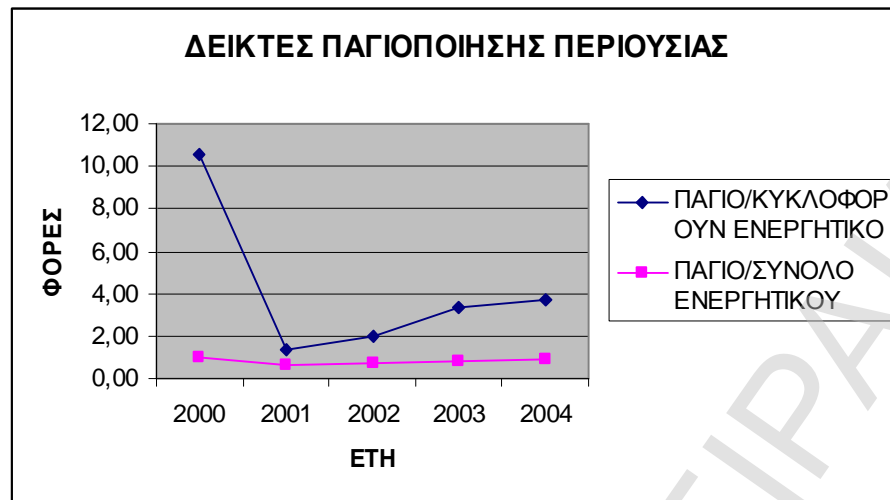
Διάγραμμα 6-25: Δείκτες κάλυψης τόκων και μερισμάτων ΕΥΑΘ Α.Ε.

Δείκτες Παγιοποίησης Περιουσίας

Ο δείκτης Πάγιο/Κυκλοφορούν ενεργητικό δίνει το μέγεθος κατά το οποίο το πάγιο ενεργητικό διαφέρει από το κυκλοφορούν. Ο δείκτης είναι πάνω από τη μονάδα οπότε η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως εντάσεως πάγιας περιουσίας.

Το πάγιο ενεργητικό είναι ιδιαίτερα αυξημένο το 2000, μειώνεται έντονα το 2001 αλλά στη συνέχεια αυξάνεται σταδιακά μέχρι το 2004. Το κυκλοφορούν ενεργητικό μειώνεται σταδιακά από το 2001 μέχρι και το 2004. Η επιχείρηση πρέπει να εφαρμόζει ένα πρόγραμμα επενδύσεων.

Ο δείκτης Πάγιο/Σύνολο ενεργητικού είναι πάνω από το $\frac{1}{2}$ σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας. Το 2000 ο δείκτης προσεγγίζει τη μονάδα ενώ το 2001 και το 2002 είναι γύρω στο $\frac{1}{2}$. Τα έτη 2003 και 2004 ο δείκτης αυξάνεται πλησιάζοντας τη μονάδα. Αυτές οι αυξομειώσεις του δείκτη μπορεί να επηρεάζουν και την τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης. Στο διάγραμμα 6-26 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

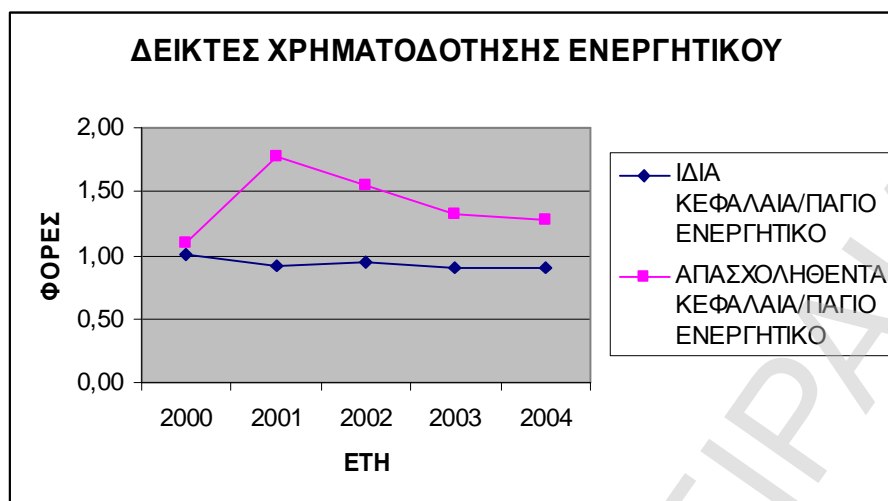

Διάγραμμα 6-26: Δείκτες παγιοποίησης περιουσίας ΕΥΑΘ Α.Ε.

Δείκτες Χρηματοδότησης Ενεργητικού

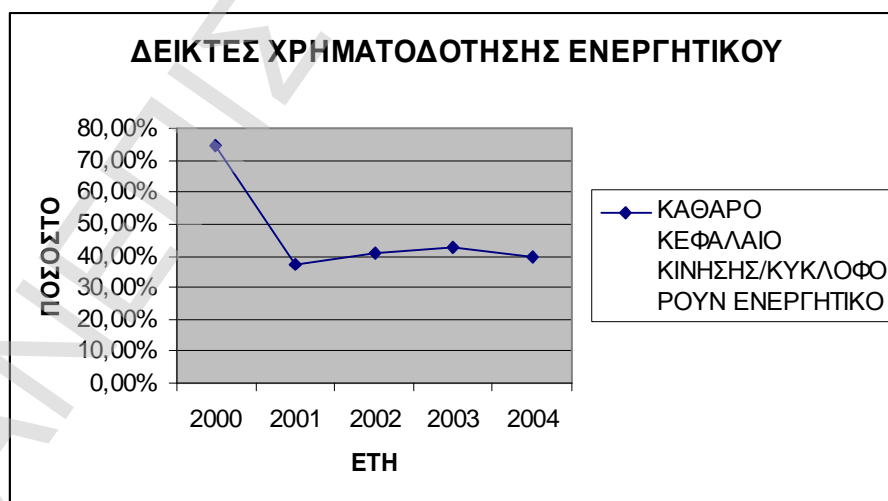
Ο δείκτης Ίδια κεφάλαια/Πάγιο ενεργητικό παρουσιάζει μία σταθερότητα σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας πράγμα που σημαίνει ότι σε ένα χαμηλό ποσοστό, οι μακροχρόνιες τοποθετήσεις εκτός της επιχείρησης αλλά και το πάγιο ενεργητικό, χρηματοδοτούνται με ίδια κεφάλαια.

Ο δείκτης Απασχοληθέντα κεφάλαια/Πάγιο Ενεργητικό παρουσιάζει μία αύξηση από το έτος 2000 προς το 2001, ενώ στη συνέχεια παρουσιάζει μία μείωση μέχρι και το έτος 2004. Έτσι τόσο οι μακροχρόνιες τοποθετήσεις εκτός της επιχείρησης όσο και το πάγιο ενεργητικό χρηματοδοτούνται με όλο και λιγότερα κεφάλαια μεγάλης διάρκειας. Στο διάγραμμα 6-27 εμφανίζεται η πορεία των δεικτών για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-27: Δείκτες χρηματοδότησης ενεργητικού ΕΥΑΘ Α.Ε.

Ο δείκτης Καθαρό κεφάλαιο κίνησης/Κυκλοφορούν ενεργητικό μειώνεται σημαντικά από το έτος 2000 προς το 2001. Στη συνέχεια παρουσιάζει μια μικρή αύξηση μέχρι και το έτος 2003 ενώ μειώνεται ξανά το έτος 2004. Με αυτές τις διακυμάνσεις του δείκτη η χρηματοδότηση του κυκλοφορούντος ενεργητικού, που συμπεριφέρεται σαν πάγιο ενεργητικό, με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας θα παρουσιάζει αυξομειώσεις. Στο διάγραμμα 6-28 εμφανίζεται η πορεία του δείκτη για την πενταετία.

Διάγραμμα 6-28: Δείκτης χρηματοδότησης ενεργητικού ΕΥΑΘ Α.Ε.

6.4 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Ο υπολογισμός των αριθμοδεικτών του κλάδου έγινε με τη μέθοδο του απλού μέσου αριθμητικού, δηλαδή γίνεται διαίρεση του αθροίσματος των εταιρειών του κλάδου με τον αριθμό των εταιρειών που ανήκουν στο συγκεκριμένο κλάδο. Το αποτέλεσμα που προκύπτει είναι ο απλός μέσος αριθμητικός του κλάδου. Για τις δύο εταιρείες του κλάδου ύδρευσης έγινε ο υπολογισμός του απλού μέσου αριθμητικού του κλάδου και παρακάτω παρουσιάζονται τα συγκριτικά αποτελέσματα.

Η ΕΥΔΑΠ Α.Ε. σύμφωνα με τα στοιχεία των δεικτών που φαίνονται στον πίνακα Γ-1 και στα διαγράμματα του παραρτήματος Γ εμφανίζει μία φθίνουσα πορεία σε σχέση με τον κλάδο στην πραγματοποίηση κερδών καθώς και στο περιθώριο κέρδους που μειώνεται και αυτό σε σχέση με τον κλάδο. Η ανανέωση των κεφαλαίων της επιχείρησης καθώς και των πάγιων και κυκλοφορούντων ενεργητικών στοιχείων εμφανίζεται και αυτή μειωμένη σε σχέση με τους δείκτες του κλάδου εκτός από τα διαθέσιμα που είναι υψηλότερα από τον κλάδο. Τα καθαρά κέρδη μειώνονται, έτσι μειώνεται και η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων σε σύγκριση με τον κλάδο. Η εταιρεία εμφανίζει μεγαλύτερη διάρκεια επένδυσης σε αποθέματα από τον κλάδο και υψηλότερη διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων. Η ρευστότητα της εταιρείας βρίσκεται σε χαμηλότερα επίπεδα από τον κλάδο αλλά είναι σε επίπεδα όπου μπορεί να καλύπτει με άνεση τις υποχρεώσεις της επιχείρησης. Η δανειακή επιβάρυνση της εταιρείας είναι μικρότερη από αυτή του κλάδου, επίσης μπορεί να καλύψει τις πληρωμές της με τα διαθέσιμα της, αλλά η ικανότητα της εταιρείας να πληρώνει μερίσματα είναι μειωμένη σε σχέση με τον κλάδο. Ο βαθμός παγιοποίησης της περιουσίας της εταιρείας είναι πολύ κοντά στο μέσο όρο του κλάδου. Η χρηματοδότηση του πάγιου ενεργητικού και των μακροχρόνιων τοποθετήσεων

γίνεται στα ίδια επίπεδα με το μέσο όρο του κλάδου. Βέβαια η χρηματοδότηση του κυκλοφορούντος ενεργητικού γίνεται σε επίπεδα χαμηλότερα από αυτά του κλάδου.

Η ΕΥΑΘ Α.Ε. όπως φαίνεται στον πίνακα Γ-1 και στα διαγράμματα του παραρτήματος Γ παρουσιάζει μία καλύτερη θέση έναντι του κλαδικού δείκτη τόσο στην πραγματοποίηση κερδών όσο και στο περιθώριο που έχει για βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών της και κατά συνέπεια και του περιθωρίου κέρδους που είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό του κλάδου. Ο δείκτης της κυκλοφοριακής ταχύτητας των διαθεσίμων παραμένει χαμηλότερος από τον κλαδικό, ενώ οι υπόλοιποι δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας έχουν υψηλότερες τιμές από τους αντίστοιχους κλαδικούς και συνήθως με αυξητικές τάσεις μέσα στο διάστημα 2000 έως 2004. Η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας παρουσιάζεται σημαντικότερη από την κλαδική απόδοση του δείκτη. Η διάρκεια της επένδυσης σε αποθέματα είναι μικρότερη από την διάρκεια του κλάδου και η διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων είναι και αυτή μικρότερη από το διάστημα που απαιτείται από τον κλαδικό δείκτη. Η ρευστότητα της επιχείρησης είναι καλύτερη από τη ρευστότητα του κλάδου άρα και οι υποχρεώσεις της επιχείρησης μπορούν να καλύπτονται ευκολότερα. Η δανειακή επιβάρυνση παρουσιάζεται υψηλότερη σε σχέση με τον κλαδικό δείκτη. Η επιχείρηση είναι σε θέση να εξυπηρετεί τα ετήσια χρηματοπιστωτικά της έξοδα αλλά σε σχέση με την ικανότητα του κλάδου είναι σε δυσχερέστερη κατάσταση. Βέβαια εμφανίζει μία καλύτερη ικανότητα στην πληρωμή μερισμάτων τόσο έναντι του κλαδικού μέσου όρου, όσο και απέναντι στον ανταγωνισμό. Ο βαθμός παγιοποίησης της περιουσίας της επιχείρησης βρίσκεται κοντά στα επίπεδα του κλάδου με εξαίρεση το έτος 2000 όπου παρατηρείται μεγαλύτερη διαφορά λόγω αύξησης της πάγιας περιουσίας. Η χρηματοδότηση του πάγιου ενεργητικού με ίδια κεφάλαια κινείται στα ίδια επίπεδα με αυτά του κλαδικού

δείκτη. Η χρηματοδότηση του κυκλοφορούντος ενεργητικού με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας εκφράζεται με ένα ποσοστό μεγαλύτερο από το μέσο όρο του κλάδου. Η χρηματοδότηση του πάγιου ενεργητικού με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας επιτυγχάνεται για την επιχείρηση σε σημείο λίγο υψηλότερο από το μέσο όρο του κλάδου.

6.5 ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η πορεία των εργασιών μιας επιχείρησης επιφέρει μεταβολές στα ενεργητικά της στοιχεία και ιδιαίτερα στα κυκλοφορούντα τα οποία βρίσκονται σε συνεχή εναλλαγή και είτε αυξάνονται είτε μειώνονται. Επίσης το ύψος της χρηματοδότησης από κάθε πηγή υφίσταται αντίστοιχες μεταβολές. Μία παραστατική εικόνα των μεταβολών που συντελούνται στα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού μέσα σε δεδομένη χρονική περίοδο, παρέχεται με τη σύγκριση των ισολογισμών έναρξης και λήξεως της περιόδου αυτής με τη μέθοδο των διαδοχικών ισολογισμών. Έτσι η σύγκριση αυτή επιτρέπει τον καταρτισμό του πίνακα κίνησης κεφαλαίων, επίσης ονομαζόμενου κατάσταση πηγών και χρήσεων κεφαλαίων.

Ο πίνακας κίνησης κεφαλαίων της ΕΥΔΑΠ Α.Ε. (πίνακας Α-8 του παραρτήματος Α) μας δείχνει μία μεγάλη αύξηση των παγίων της εταιρείας σχεδόν κατά 72% την πενταετία 2000 έως 2004. Αντίστοιχα έχουν αυξηθεί οι αποσβέσεις κατά 15%. Η χρηματοδότηση της αύξησης των παγίων φαίνεται ότι προήλθε από την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων κατά 47%, από την αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά 18% και σε μικρότερο βαθμό από ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια που αυξήθηκαν κατά 5%. Παρατηρώντας στον πίνακα Α-8 τη σύγκριση μεταξύ των ετών μπορούμε να δούμε ότι η αύξηση των παγίων της εταιρείας από χρονιά σε χρονιά,

επιτυγχάνεται και χρηματοδοτείται σε μεγάλο ποσοστό από την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων.

Στον πίνακα κίνησης κεφαλαίων της ΕΥΑΘ Α.Ε. (πίνακας Β-8 του παραρτήματος Β) παρατηρούμε μία έντονη χρήση των ιδίων κεφαλαίων εάν συγκρίνουμε τις χρονιές 2000 με 2001 και 2000 με 2004, πράγμα που οφείλεται στους μετασχηματισμούς που έγιναν στην εταιρεία λόγω της εισαγωγής της στο ΧΑΑ. Τα πάγια στοιχεία της εταιρείας παρουσιάζουν μία έντονη μείωση το 2001 κατά 88% λόγω της μεταβίβασης των στοιχείων αυτών στην ΕΥΑΘ ΠΑΓΙΩΝ που έχει σκοπό τη διαχείριση, συντήρηση και λειτουργία των ακινήτων περιουσιακών στοιχείων της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.. Τα επόμενα έτη τα πάγια στοιχεία της ΕΥΑΘ Α.Ε. αυξάνονται με πηγή χρηματοδότησης την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων.

6.6 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεώργιος Π. Αρτίκης, Χρηματοοικονομική Διοίκηση-Ανάλυση και Προγραμματισμός, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2003.

Δημητρίου Χ. Γκίκα, Η Ανάλυση και οι Χρήσεις των Λογιστικών Καταστάσεων, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου, Αθήνα 1997

Νικήτα Α. Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλη, Αθήνα 2004.

George E. Ruth, Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων, Εκδόσεις IBS S.A., Θεσσαλονίκη 2003.

Clyde P. Stickney, Financial Reporting and Statement Analysis-A Strategic Perspective, The Dryden Press, Third Edition 1996

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7.1 Συμπεράσματα

Το νερό αποτελεί μία σημαντική πηγή ζωής τόσο για τον άνθρωπο όσο και για όλους τους οργανισμούς που βρίσκονται στη φύση. Η διαχείριση αυτού του τόσο σημαντικού φυσικού πόρου μπορεί να προσφέρει τεράστια οικονομικά οφέλη στις εταιρείες που έχουν αναλάβει τη διαχείριση και διανομή του στους πολίτες. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η ΕΥΔΑΠ Α.Ε. έχει ως κύριες δραστηριότητες της, την παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, τη μελέτη, την κατασκευή, την εγκατάσταση, τη λειτουργία, την εκμετάλλευση, τη διαχείριση, τη συντήρηση, την επέκταση και ανανέωση συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης. Στις δραστηριότητες και τα έργα αυτά συμπεριλαμβάνονται η άντληση, αφαλάτωση, επεξεργασία, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και διαχείριση των προς τους σκοπούς αυτούς αποδιδόμενων υδάτων πάσης φύσεως. Στην πενταετία 2000-2004 η εταιρεία παρουσιάζει μία μείωση των καθαρών κερδών της πράγμα που αντικατοπτρίζεται και στη μειωμένη αποδοτικότητα της επιχείρησης. Μπορούμε να πούμε ότι οι πωλήσεις της εταιρείας αυξάνονται σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας όμως το κόστος πωληθέντων λόγω της αύξησης που παρουσιάζει ιδιαίτερα τα έτη 2003 και 2004 επιβαρύνει τα κέρδη της εταιρείας, όπως μπορούμε να καταλάβουμε και από τους δείκτες του περιθωρίου κέρδους. Τα αποθέματα παρουσιάζουν μία μείωση, ενώ οι πελάτες εμφανίζουν μία αύξηση ειδικότερα το 2004, επίσης οι απαιτήσεις μειώνονται. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να μας οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι η χρησιμοποίηση των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί στην επιχείρηση γίνεται με ένα σταθερό τρόπο που διαγράφει όμως μία φθίνουσα πορεία με άμεσα αποτελέσματα στα κέρδη της εταιρείας. Τα ίδια κεφάλαια βρίσκονται στα ίδια επίπεδα μέσα στην πενταετία με σημαντική αύξηση το

2004, αυτό έχει σαν επακόλουθο την μη αποτελεσματική χρήση των κεφαλαίων της επιχείρησης. Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης έχουν μία αυξητική τάση, ενώ οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις είναι αυξημένες τα έτη 2003 και 2004, έτσι μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει μία πιθανή αδυναμία της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της καθώς και ότι η δανειακή επιβάρυνση της εταιρείας είναι αυξημένη παρέχοντας μία μικρότερη προστασία στους πιστωτές της. Τα μειωμένα κέρδη της επιχείρησης καθώς και η έλλειψη σημαντικών διαθεσίμων στο σύνολο της πενταετίας, επιβαρύνουν την ικανότητα της να καλύπτει τα χρηματοπιστωτικά της έξοδα. Βέβαια η επιχείρηση διατηρεί μία σταθερή μερισματική πολιτική παρά τη μείωση της κερδοφορίας της. Η επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως εντάσεως πάγιας περιουσίας με υψηλές σταθερές δαπάνες όπως η συντήρηση και η επέκταση του δικτύου, κατά συνέπεια οι υψηλές δαπάνες επηρεάζουν το κόστος της ύδρευσης και της αποχέτευσης και την ασκούμενη τιμολογιακή πολιτική. Το υψηλό σε κόστος τιμολόγιο νερού και αποχέτευσης της ΕΥΔΑΠ Α.Ε. σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2000-2004, δεν φαίνεται να επηρεάζεται από το γεγονός ότι έχει το μεγαλύτερο πελατολόγιο, τόσο στον τομέα της ύδρευσης όσο και στον τομέα της αποχέτευσης, άρα και μεγαλύτερα περιθώρια κερδοφορίας, ενώ έχει αυξημένη επάρκεια πηγών για την τροφοδοσία με νερό, του Νομού Αττικής. Με "πρόσχημα" ίσως τη μείωση της κατανάλωσης νερού σε περιόδους λειψυδρίας αυξήθηκαν τα τιμολόγια, χωρίς όμως στη συνέχεια να μειωθούν, όταν μάλιστα μέσα στη συγκεκριμένη περίοδο 2000-2004, έφτασαν σε πολύ υψηλά επίπεδα τα διαθέσιμα αποθέματα νερού (διάγραμμα 4-1).

Η ΕΥΑΘ Α.Ε. έχει και αυτή ως κύριες δραστηριότητες της, την παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, τη μελέτη, την κατασκευή, την εγκατάσταση, τη λειτουργία, την εκμετάλλευση, τη διαχείριση, τη συντήρηση, την επέκταση και ανανέωση συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης. Τα καθαρά κέρδη της

επιχείρησης παρουσιάζουν μία αυξομείωση μέσα στη διάρκεια της πενταετίας, επηρεαζόμενα προφανώς από τις αυξομειώσεις που εμφανίζονται στις πωλήσεις της επιχείρησης, αλλά και στο κόστος πωληθέντων που ακολουθεί και αυτό μία αντίστοιχη πορεία. Η αποδοτικότητα της επιχείρησης δεν μπορεί να κριθεί πλήρως ικανοποιητική, μιας και παρατηρείται μία αδυναμία να αυξηθεί η κερδοφορία από την πώληση των προϊόντων και των άλλων υπηρεσιών που προσφέρονται συμπληρωματικά. Η εκμετάλλευση των πόρων και των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης γίνεται με σχετικά αποτελεσματικό τρόπο ενώ οι έντονες μεταβολές που παρατηρούνται στα πάγια της εταιρείας οφείλονται στη μεταβίβαση μέρους των παγίων το έτος 2001 στην ΕΥΑΘ ΠΑΓΙΩΝ. Τα αποθέματα της επιχείρησης παρουσιάζουν μία μείωση, υπάρχει μία αυξομείωση της συχνότητας ανανέωσης των απαιτήσεων με αποτέλεσμα η είσπραξη των απαιτήσεων να γίνεται με διαφορετικούς ρυθμούς ανάλογα με την περίοδο. Η εξόφληση των προμηθευτών της εταιρείας παρουσιάζει αυξομειώσεις. Τα διαθέσιμα της εταιρείας μειώνονται αν και φαίνεται ότι προς το τέλος της πενταετίας η συχνότητα ανανέωσης των διαθεσίμων είναι βελτιωμένη. Οι αυξομειώσεις που παρατηρούνται στην αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, αποτελούν ένδειξη ότι κάποιος τομέας της επιχείρησης πάσχει ενώ δεν γίνεται και αποτελεσματική χρήση των κεφαλαίων της επιχείρησης. Η ρευστότητα που εμφανίζει η εταιρεία, δείχνει ότι μπορεί να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της και ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της, επαρκούν για να καλύψουν τις υποχρεώσεις της. Η δανειακή επιβάρυνση της εταιρείας εμφανίζει βελτίωση, ενώ οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της μειώνονται σε σχέση με το σύνολο των κεφαλαίων που απασχολούνται. Η εταιρεία φαίνεται ικανή να πληρώνει τους τόκους της και είναι μειωμένος ο κίνδυνος αθέτησης της εξόφλησης των υποχρεώσεων της. Η ικανότητα της επιχείρησης να πληρώνει μερίσματα εμφανίζει μία μείωση, γεγονός που γίνεται πιο κατανοητό εάν παρατηρήσουμε τα ποσά που

διατίθενται για μερίσματα μέσα στη διάρκεια της πενταετίας. Η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως εντάσεως πάγιας περιουσίας. Οι μακροχρόνιες τοποθετήσεις εκτός της επιχείρησης αλλά και το πάγιο ενεργητικό φαίνεται να χρηματοδοτούνται με ίδια κεφάλαια ενώ χρηματοδοτούνται με όλο και λιγότερα κεφάλαια μεγάλης διάρκειας. Επίσης παρουσιάζονται διακυμάνσεις στη χρηματοδότηση του κυκλοφορούντος ενεργητικού με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας. Η ΕΥΑΘ Α.Ε. αν και με μικρότερο πελατολόγιο στις συνδέσεις ύδρευσης και αποχέτευσης και λιγότερες διαθέσιμες πηγές νερού για την εξυπηρέτηση των καταναλωτών της, εφαρμόζει μία ευνοϊκότερη τιμολογιακή πολιτική στο διάστημα 2000-2004.

Βέβαια κοινοί στόχοι και των δύο εταιρειών είναι η αύξηση του πελατολογίου τους, η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και υπηρεσιών, η επέκταση του δικτύου τους σε νέους δήμους, ίσως και γειτονικούς νομούς, η διεθνής συνεργασία με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας αλλά και την προστασία των υδάτινων πόρων, καθώς και μία ορθολογικότερη κατανάλωση νερού από όλους τους καταναλωτές.

7.2 Κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα

Με αφορμή τη συγκεκριμένη εργασία και την παρουσίαση των εισηγμένων εταιρειών του κλάδου ύδρευσης, ενδιαφέρον θα παρουσίαζε μία έρευνα για τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, λόγω του μεγάλου αριθμού τους, των προοπτικών που έχουν για ανάπτυξη, αλλά και της ποιότητας και των υπηρεσιών που προσφέρουν. Βέβαια σημαντική θεωρείται και μία προσέγγιση στις νέες δραστηριότητες που αναπτύσσουν οι εταιρείες του κλάδου ύδρευσης, τόσο σε επίπεδο συνεργασίας με εταιρείες άλλων κλάδων, όσο και στην αυτόνομη ανάπτυξη που επιδιώκουν για την παροχή νέων υπηρεσιών, στο πελατολόγιο που ήδη διαθέτουν, αλλά και στην προσέλκυση νέων πελατών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ Α-1:ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ,ΕΥΔΑΠ ΑΕ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004
<i>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</i>					
A Έξοδα Εγκατάστασης	7.484.343,51	11.160.432,23	14.835.886,20	16.102.016,18	16.921.499,02
Μείον Αποσβέσεις	3.377.345,95	5.089.340,16	7.560.374,65	10.379.133,39	12.633.830,51
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	4.106.997,56	6.071.092,07	7.275.511,55	5.722.882,79	4.287.668,51
B ΠΑΓΙΟ					
Ακτινοποιήσεις	702.841.295,34	857.837.909,42	942.648.404,12	1.020.713.548,56	1.233.759.815,06
Μείον Αποσβέσεις	27.912.810,29	52.989.973,06	80.262.207,72	108.757.044,07	139.457.330,92
ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΓΙΟ	674.928.485,06	804.847.936,36	862.386.196,40	911.956.504,49	1.094.302.484,14
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	69.823,35	408.710,89	999.128,85	1.519.656,63	1.510.610,86
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	674.998.308,40	805.256.647,25	863.385.325,25	913.476.161,12	1.095.813.095,00
Γ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Αποθέματα	135.883.314,93	84.811.265,71	101.445.224,69	87.094.880,95	91.886.314,86
Πελάτες	83.103.047,36	87.829.512,31	112.145.452,72	131.398.441,95	147.441.220,84
Λοιποί Λογαριασμοί Απαιτήσεων	43.426.042,95	39.718.614,20	29.977.281,93	32.457.614,99	31.801.623,74
Χρεόγραφα	67.605.252,61	473.747,06	473.789,76	485.829,76	485.829,76
Διαθέσιμα	17.333.293,75	67.766.390,49	15.125.378,63	8.934.970,65	13.320.739,20
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	347.350.951,60	280.599.529,77	259.167.127,73	260.371.738,30	284.935.728,40
Δ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	236.937,56	24.006.695,53	24.162.027,21	27.849.442,69	32.909.513,10
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.026.693.195,13	1.115.933.964,62	1.153.989.991,74	1.207.420.224,90	1.417.946.005,01
<i>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</i>					
A ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	709.407.410,18	750.076.193,02	775.644.446,92	797.732.028,16	953.342.104,42
B ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	152.091.011,60	158.174.599,73	158.815.979,20	161.222.735,83	166.438.143,73
Γ ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Προμηθευτές	10.403.367,60	17.787.128,52	19.453.359,46	21.901.365,79	17.750.222,04
Υπόλοιποι Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων	137.356.463,64	176.948.360,50	185.595.581,76	176.909.519,73	232.731.885,87
ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	147.759.831,24	194.735.489,02	205.048.941,22	198.810.885,52	250.482.107,91
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	16.589.038,09	14.957.333,89	13.722.194,52	49.148.008,48	43.890.198,45
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	164.348.869,33	209.692.822,91	218.771.135,74	247.958.894,00	294.372.306,36
Δ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	845.904,01	990.348,96	758.429,88	506.566,91	3.793.450,50
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	1.026.693.195,13	1.115.933.964,62	1.153.989.991,74	1.207.420.224,90	1.417.946.005,01
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.026.623.371,78	1.115.525.253,73	1.152.990.862,89	1.205.900.568,27	1.416.435.394,15
ΑΠΑΣΧΟΛΗΘΕΝΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	873.756.279,52	959.769.015,93	994.415.582,66	1.045.690.922,16	1.247.714.410,78
ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ	199.591.120,36	85.864.040,75	54.118.186,51	61.560.852,78	34.453.620,49

ΠΙΝΑΚΑΣ Α-2:ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΕΥΔΑΠ ΑΕ

	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004
	<i>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</i>					
A	Έξοδα Εγκατάστασης	0,73%	1,00%	1,29%	1,33%	1,19%
	ΜειονΑποσβέσεις	0,33%	0,46%	0,66%	0,86%	0,89%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	0,40%	0,54%	0,63%	0,47%	0,30%
B	ΠΑΓΙΟ					
	Ακινήτοποιήσεις	68,46%	76,87%	81,69%	84,54%	87,01%
	ΜειονΑποσβέσεις	2,72%	4,75%	6,96%	9,01%	9,84%
	ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΓΙΟ	65,74%	72,12%	74,73%	75,53%	77,18%
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	0,01%	0,04%	0,09%	0,13%	0,11%
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	65,74%	72,16%	74,82%	75,66%	77,28%
Γ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
	Αποθέματα	13,24%	7,60%	8,79%	7,21%	6,48%
	Πελάτες	8,09%	7,87%	9,72%	10,88%	10,40%
	Λοιποί Λογαριασμοί Απατήσεων	4,23%	3,56%	2,60%	2,69%	2,24%
	Χρεόγραφα	6,58%	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%
	Διαθέσιμα	1,69%	6,07%	1,31%	0,74%	0,94%
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	33,83%	25,14%	22,46%	21,56%	20,09%
Δ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,02%	2,15%	2,09%	2,31%	2,32%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	<i>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</i>					
A	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	69,10%	67,22%	67,21%	66,07%	67,23%
B	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	14,81%	13,91%	13,76%	13,35%	11,74%
Γ	ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
	Προμηθευτές	1,01%	1,59%	1,69%	1,81%	1,25%
	Υπόλοιποι Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων	13,38%	15,86%	16,08%	14,65%	16,41%
	ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	14,39%	17,45%	17,77%	16,47%	17,67%
	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	1,62%	1,34%	1,19%	4,07%	3,10%
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	16,01%	18,79%	18,96%	20,54%	20,76%
Δ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	0,08%	0,09%	0,07%	0,04%	0,27%
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ Α-3: ΤΑΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΕΥΔΑΠ ΑΕ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		2000	2001	2002	2003	2004
<i>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</i>						
A	Έξοδα Εγκατάστασης	100,00%	49,12%	98,23%	115,14%	126,09%
	Μείον Αποσβέσεις	100,00%	50,69%	123,86%	207,32%	274,08%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	100,00%	47,82%	77,15%	39,34%	4,40%
B	ΠΑΓΙΟ					
	Ακινήτοποιήσεις	100,00%	22,05%	34,12%	45,23%	75,54%
	Μείον Αποσβέσεις	100,00%	89,84%	187,55%	289,63%	399,62%
	ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΓΙΟ	100,00%	19,25%	27,77%	35,12%	62,14%
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	100,00%	485,35%	1330,94%	2076,43%	2063,48%
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	19,30%	27,91%	35,33%	62,34%
Γ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
	Αποθέματα	100,00%	-37,59%	-25,34%	-35,90%	-32,38%
	Πελάτες	100,00%	5,69%	34,95%	58,12%	77,42%
	Λοιποί Λογαριασμοί Απατήσεων	100,00%	-8,54%	-30,97%	-25,26%	-26,77%
	Χρεόγραφα	100,00%	-99,30%	-99,30%	-99,28%	-99,28%
	Διαθέσιμα	100,00%	290,96%	-12,74%	-48,45%	-23,15%
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	-19,22%	-25,39%	-25,04%	-17,97%
Δ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	10032,08%	10097,63%	11653,92%	13789,53%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	8,69%	12,40%	17,60%	38,11%
<i>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</i>						
A	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	100,00%	5,73%	9,34%	12,45%	34,39%
B	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	100,00%	2,03%	4,42%	6,00%	9,43%
Γ	ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
	Προμηθευτές	100,00%	70,97%	86,99%	110,52%	70,62%
	Υπόλοιποι Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων	100,00%	28,82%	35,12%	28,80%	69,44%
	ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	100,00%	31,79%	38,77%	34,55%	69,52%
	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	100,00%	-9,84%	-17,28%	196,27%	164,57%
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	100,00%	27,59%	33,11%	50,87%	79,11%
Δ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	17,08%	-10,34%	-40,12%	348,45%
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	8,69%	12,40%	17,60%	38,11%

ΠΙΝΑΚΑΣ Α-4: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ, ΕΥΔΑΠ ΑΕ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2000	2001	2002	2003	2004
Πωλήσεις	256.816.977,32	287.669.631,91	285.002.781,01	329.851.771,04	326.849.653,21
ΜΕΙΟΝ Κόστος Πωληθέντων	137.179.692,11	152.184.304,87	151.577.558,23	176.443.094,92	188.102.750,00
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	119.637.285,21	135.485.327,04	133.425.222,78	153.408.676,12	138.746.903,21
ΠΛΕΟΝ Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης κλπ	48.935.900,24	48.750.390,19	4.747.196,88	4.713.041,42	6.435.026,39
Έξοδα Διοίκησης κλπ	74.166.247,55	81.442.452,81	94.197.599,30	103.037.843,29	101.382.930,81
ΚΕΡΑΝ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ (ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤ)	94.406.937,91	102.793.264,42	43.974.820,36	55.083.874,25	43.798.998,79
(-) Τόκοι Χρεωστικοί	1.531.370,23	1.019.584,33	711.824,02	1.500.427,45	2.306.442,19
(+) Τόκοι Πιστωτικοί	6.537.682,02	3.548.185,24	3.411.058,40	2.809.959,04	2.511.391,39
ΚΕΡΑΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	100.925.495,47	106.884.398,09	46.705.522,08	56.436.087,85	44.023.813,99
ΠΛΕΟΝ Έκτακτα Αποτελέσματα	3.051.754,28	1.058.868,74	1.375.652,31	5.613.417,99	-15.227.027,46
ΜΕΙΟΝ Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	103.977.249,76	107.943.266,83	48.081.174,39	62.049.505,84	28.796.786,53
<i>ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΑΩΝ</i>					
Καθαρά Κέρδη	103.977.249,76	107.943.266,83	48.081.174,39	62.049.505,84	28.796.786,53
ΜΕΙΟΝ Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	0	0,00	0,00	1.067.103,00	0,00
ΠΛΕΟΝ Υπόλοιπο Κερδών εις νέο	23.456.426,84	61.430.874,53	101.501.843,00	118.517.439,11	140.699.587,47
ΜΕΙΟΝ (Φόρος)	36.306.696,79	39.044.734,82	18.852.940,11	23.053.645,54	19.624.210,24
ΚΕΡΑΝ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	91.126.979,81	130.329.406,54	130.730.077,28	156.446.196,41	149.872.163,76
(Τακτικό Αποθεματικό)	3.379.260,62	3.508.156,17	1.562.638,17	2.016.608,94	935.895,56
(ΠΡΩΤΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΜΕΡΙΣΜΑ)	22.503.301,54	23.430.000,00	10.650.000,00	13.845.000,00	6.390.000,00
(Μερίσματα Από Κέρδη Προηγούμενης Χρήσης)	0	0	0	0	0,00
(Αφορολόγητα Αποθεματικά)	3.813.543,12	1.889.407,35	0,00	0,00	0,00
(Αμοιβές Από Ποσοστά Μελών ΔΣ)	0	0	0	0	0
Παρακρατούμενα Κέρδη (ΕΙΣ ΝΕΟΝ)	61.430.874,53	101.501.843,00	118.517.439,11	140.584.587,47	142.546.268,20
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΡΑΝ	105.508.619,99	108.962.851,16	48.792.998,41	63.549.933,29	31.103.228,72

ΠΙΝΑΚΑΣ Α-5: ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ, ΕΥΔΑΠ ΑΕ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2000	2001	2002	2003	2004
Πωλήσεις	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΜΕΙΟΝ Κόστος Πωληθέντων	53,42%	52,90%	53,18%	53,49%	57,55%
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	46,58%	47,10%	46,82%	46,51%	42,45%
ΠΛΕΟΝ Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης κλπ	19,05%	16,95%	1,67%	1,43%	1,97%
Έξοδα Διοίκησης κλπ	28,88%	28,31%	33,05%	31,24%	31,02%
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ (ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤ)	36,76%	35,73%	15,43%	16,70%	13,40%
(-)Τόκοι Χρεωστικοί	0,60%	0,35%	0,25%	0,45%	0,71%
(+)Τόκοι Πιστωτικοί	2,55%	1,23%	1,20%	0,85%	0,77%
ΚΕΡΔΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	39,30%	37,16%	16,39%	17,11%	13,47%
ΠΛΕΟΝ Έκτακτα Αποτελέσματα	1,19%	0,37%	0,48%	1,70%	-4,66%
ΜΕΙΟΝ Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	40,49%	37,52%	16,87%	18,81%	8,81%
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ					
Καθαρά Κέρδη	40,49%	37,52%	16,87%	18,81%	8,81%
ΜΕΙΟΝ Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	0,00%	0,00%	0,00%	0,32%	0,00%
ΠΛΕΟΝ Υπόλοιπο Κερδών εις νέο	9,13%	21,35%	35,61%	35,93%	43,05%
ΜΕΙΟΝ (Φόρος)	14,14%	13,57%	6,62%	6,99%	6,00%
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	35,48%	45,31%	45,87%	47,43%	45,85%
(Τακτικό Αποθεματικό)	1,32%	1,22%	0,55%	0,61%	0,29%
(ΠΡΩΤΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΜΕΡΙΣΜΑ)	8,76%	8,14%	3,74%	4,20%	1,96%
(Μερίσματα Από Κέρδη Προηγούμενης Χρήσης)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
(Αφορολόγητα Αποθεματικά)	1,48%	0,66%	0,00%	0,00%	0,00%
(Αμοιβές Από Ποσοστά Μελών ΔΣ)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Παρακρατούμενα Κέρδη (ΕΙΣ ΝΕΟΝ)	23,92%	35,28%	41,58%	42,62%	43,61%

ΠΙΝΑΚΑΣ Α-6: ΤΑΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ, ΕΥΔΑΠ ΑΕ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2000	2001	2002	2003	2004
Πωλήσεις	100,00%	12,01%	10,98%	28,44%	27,27%
ΜΕΙΟΝ Κόστος Πωληθέντων	100,00%	10,94%	10,50%	28,62%	37,12%
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	100,00%	13,25%	11,52%	28,23%	15,97%
ΠΛΕΟΝ Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης κλπ	100,00%	-0,38%	-90,30%	-90,37%	-86,85%
Έξοδα Διοίκησης κλπ	100,00%	9,81%	27,01%	38,93%	36,70%
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ(ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤ)	100,00%	8,88%	-53,42%	-41,65%	-53,61%
(-)Τόκοι Χρεωστικοί	100,00%	-33,42%	-53,52%	-2,02%	50,61%
(+)Τόκοι Πιστωτικοί	100,00%	-45,73%	-47,82%	-57,02%	-61,59%
ΚΕΡΔΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	100,00%	5,90%	-53,72%	-44,08%	-56,38%
ΠΛΕΟΝ Έκτακτα Αποτελέσματα	100,00%	-65,30%	-54,92%	83,94%	-598,96%
ΜΕΙΟΝ Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων					
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	100,00%	3,81%	-53,76%	-40,32%	-72,30%
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ					
Καθαρά Κέρδη	100,00%	3,81%	-53,76%	-40,32%	-72,30%
ΜΕΙΟΝ Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	100,00%				
ΠΛΕΟΝ Υπόλοιπο Κερδών εις νέο	100,00%	161,89%	332,73%	405,27%	499,83%
ΜΕΙΟΝ (Φόρος)	100,00%	7,54%	-48,07%	-36,50%	-45,95%
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	100,00%	43,02%	43,46%	71,68%	64,47%
(Τακτικό Αποθεματικό)	100,00%	3,81%	-53,76%	-40,32%	-72,30%
(ΠΡΩΤΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΜΕΡΙΣΜΑ)	100,00%	4,12%	-52,67%	-38,48%	-71,60%
(Μερίσματα Από Κέρδη Προηγούμενης Χρήσης)					
(Αφορολόγητα Αποθεματικά)	100,00%	-50,46%	-100,00%	-100,00%	-100,00%
(Αμοιβές Από Ποσοστά Μελών ΔΣ)					
Παρακρατούμενα Κέρδη (ΕΙΣ ΝΕΟΝ)					

ΠΙΝΑΚΑΣ Α-7: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ, ΕΥΔΑΠ ΑΕ

Δείκτης	Τύπος	Μονάδες μέτρησης	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολική Αποδοτικότητα							
Αποδοτικότητα Ενεργητικού	Συνολικά κέρδη/ Σύνολο καθαρού ενεργητικού	%	10,28%	9,77%	4,23%	5,27%	2,20%
Περιθώριο Κέρδους							
Μικτό περιθώριο κέρδους	Συνολικά κέρδη/ Καθαρές πωλήσεις	%	41,08%	37,88%	17,12%	19,27%	9,52%
Καθαρό περιθώριο κέρδους	Καθαρά κέρδη/ Καθαρές πωλήσεις	%	40,49%	37,52%	16,87%	18,81%	8,81%
Κυκλοφοριακή ταχύτητα							
Κυκλοφοριακή ταχύτητα καθαρού ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/Σύνολο καθαρού ενεργητικού	Φορές	0,25	0,26	0,25	0,27	0,23
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πάγιου ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/Πάγιο ενεργητικό	Φορές	0,38	0,36	0,33	0,36	0,30
Κυκλοφοριακή ταχύτητα κυκλοφορούντος ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/κυκλοφορούν ενεργητικό	Φορές	0,74	1,03	1,10	1,27	1,15
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων	Καθαρές πωλήσεις/αποθέματα	Φορές	1,89	3,39	2,81	3,79	3,56
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πελατών	Καθαρές πωλήσεις/πελάτες	Φορές	3,09	3,28	2,54	2,51	2,22
Κυκλοφοριακή ταχύτητα διαθεσίμων	Καθαρές πωλήσεις/ διαθέσιμα	Φορές	14,82	4,25	18,84	36,92	24,54
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων							
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	Καθαρά κέρδη/ Ιδια κεφάλαια	%	14,66%	14,39%	6,20%	7,78%	3,02%
Αποτελεσματικότητα							
Αποτελεσματικότητα αποθεμάτων	Αποθέματαx 365 μέρες/Καθαρές πωλήσεις	Μέρες	193	108	130	96	103
Αποτελεσματικότητα πελατών	Πελάτεςx 365 μέρες/Καθαρές πωλήσεις	Μέρες	118	111	144	145	165
Αποτελεσματικότητα προμηθευτών	Προμηθευτέςx 365 μέρες/Κόστος πωληθέντων	Μέρες	28	43	47	45	34
Ρευστότητα							
Τρέχουσα ρευστότητα	Κυκλοφορούν ενεργητικό/ Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Φορές	2,35	1,44	1,26	1,31	1,14
Άμεση ρευστότητα	Κυκλοφορούν ενεργητικό-Απόθεμα/ Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Φορές	1,43	1,01	0,77	0,87	0,77
Δανειακή Επιβάρυνση							
	Ξένα κεφάλαια/Ίδια κεφάλαια	%	23,17%	27,96%	28,21%	31,08%	30,88%
	Ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια/Απασχληθέντα κεφάλαια	%	1,90%	1,56%	1,38%	4,70%	3,52%
Κάλυψη Τόκων και Μεριμάτων							
Κάλυψη Τόκων	Συνολικά κέρδη/Χρηματοπιστωτικά έξοδα	Φορές	68,90	106,87	68,55	42,35	13,49
Κάλυψη Μεριμάτων	Καθαρά κέρδη/Μερίσματα	Φορές	4,62	4,61	4,51	4,48	4,51
Παγιοποίηση περιουσίας							
	Πάγιο/ Κυκλοφορούν ενεργητικό	Φορές	2,02	3,06	3,64	3,92	4,33
	Πάγιο/Σύνολο ενεργητικού	Φορές	0,68	0,77	0,82	0,85	0,87
Χρηματοδότηση ενεργητικού							
	Ίδια κεφάλαια/ Πάγιο ενεργητικό	Φορές	1,05	0,93	0,90	0,87	0,87
	Καθαρό κεφάλαιο κίνησης/ Κυκλοφορούν ενεργητικό	%	57,46%	30,60%	20,88%	23,64%	12,09%
	Απασχληθέντα κεφ/πάγιο ενεργητικό	Φορές	1,29	1,19	1,15	1,14	1,14

ΠΙΝΑΚΑΣ Α-8: ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ, ΕΥΔΑΠ ΑΕ

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	2000-2001		2001-2002		2002-2003		2003-2004		2000-2004	
	ΠΟΣΑ	%	ΠΟΣΑ	%	ΠΟΣΑ	%	ΠΟΣΑ	%	ΠΟΣΑ	%
<i>Κεφάλαια που απαιτήθηκαν:</i>										
<i>Για αύξηση των παρακάτω ενεργητικών στοιχείων</i>										
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	1.964.094,51	0,75%	1.204.419,48	0,77%					180.670,95	0,02%
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	154.996.614,08	58,95%	84.810.494,70	54,21%	78.065.144,44	55,19%	213.046.266,50	75,17%	530.918.519,72	71,64%
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	25.077.162,77	9,54%	27.272.234,66	17,43%	28.494.836,35	20,14%	30.700.286,85	10,83%	111.544.520,63	15,05%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	338.887,54	0,13%	590.417,96	0,38%	520.527,78	0,37%			1.440.787,51	0,19%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ			16.633.958,98	10,63%			4.791.433,91	1,69%		
ΠΕΛΑΤΕΣ	4.726.464,95	1,80%	24.315.940,41	15,54%	19.252.989,23	13,61%	16.042.778,89	5,66%	64.338.173,48	8,68%
ΛΟΙΠΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ					2.480.333,06	1,75%				
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ			42,70	0,00%	12.040,00	0,01%				
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	50.433.096,74	19,18%					4.385.768,55	1,55%		
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	23.769.757,97	9,04%	155.331,68	0,10%	3.687.415,48	2,61%	5.060.070,41	1,79%	32.672.575,54	4,41%
	261.306.078,56	99,38%	154.982.840,57	99,06%	132.513.286,34	93,68%	274.026.605,11	96,68%	741.095.247,83	100,00%
<i>Για μείωση των παρακάτω υποχρεώσεων</i>										
<i>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</i>										
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ										
ΞΕΝΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	-1.631.704,20	-0,62%	-1.235.139,37	-0,79%			-5.257.810,03	-1,86%		
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ							-4.151.143,75	-1,46%		
ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΒΥ					-8.686.062,03	-6,14%				
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ			-231.919,08	-0,15%	-251.862,97	-0,18%				
	-1.631.704,20	-0,62%	-1.467.058,45	-0,94%	-8.937.925,00	-6,32%	-9.408.953,78	-3,32%	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΗΣΕΩΝ	262.937.782,76	100,00%	156.449.899,02	100,00%	141.451.211,34	100,00%	283.435.558,89	100,00%	741.095.247,83	100,00%
<i>Πηγές χρηματοδότησης:</i>										
<i>Από αύξηση στοιχείων παθητικού:</i>										
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	40.668.782,84	19,11%	25.568.253,90	25,09%	22.087.581,24	26,15%	155.610.076,26	70,08%	243.934.694,24	47,09%
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	3.083.588,13	1,45%	3.641.379,47	3,57%	2.406.756,63	2,85%	5.215.407,90	2,35%	14.347.132,13	2,77%
ΞΕΝΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					35.425.813,96	41,94%			27.301.160,36	5,27%
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	7.383.760,92	3,47%	1.666.230,94	1,64%	2.448.006,33	2,90%			7.346.854,44	1,42%
ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΒΥ	39.591.896,86	18,61%	8.647.221,26	8,49%			55.822.366,14	25,14%	95.375.422,23	18,41%
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	144.444,95	0,07%					3.286.883,59	1,48%	2.947.546,49	0,57%
	90.872.473,70	42,71%	39.523.085,57	38,78%	62.368.158,16	73,84%	219.934.733,89	99,05%	391.252.809,89	75,53%
<i>Απο μείωση στοιχείων ενεργητικού:</i>										
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ					-1.552.628,76	-1,84%	-1.435.214,28	-0,65%		
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ										
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ										
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ							-9.045,77	0,00%		
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	-51.072.049,22	-24,00%			-14.350.343,74	-16,99%			-43.997.000,07	-8,49%
ΠΕΛΑΤΕΣ										
ΛΟΙΠΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	-3.707.428,75	-1,74%	-9.741.332,27	-9,56%			-655.991,25	-0,30%	-11.624.419,21	-2,24%
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	-67.131.505,55	-31,55%							-67.119.422,85	-12,96%
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			-52.641.011,86	-51,66%	-6.190.407,98	-7,33%			-4.012.554,55	-0,77%
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ										
	-121.910.983,52	-57,29%	-62.382.344,13	-61,22%	-22.093.380,48	-26,16%	-2.100.251,30	-0,95%	-126.753.396,68	-24,47%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΗΓΩΝ	212.783.457,22	100,00%	101.905.429,70	100,00%	84.461.538,64	100,00%	222.034.985,19	100,00%	518.006.206,57	100,00%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-1: ΪΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΥΑΘ ΑΕ

	ΪΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004
	<i>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</i>					
B	Έξοδα Εγκατάστασης	1.066.002,40	2.626.465,30	3.035.307,33	3.287.062,48	3.379.748,98
	Μειών Αποσβέσεις	273.836,00	856.342,30	1.492.223,96	2.160.048,49	2.726.048,64
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	792.166,40	1.770.123,00	1.543.083,37	1.127.013,99	653.700,34
Γ	ΠΑΓΙΟ					
	Ακίνητοποιήσεις	342.171.117,63	56.757.800,43	72.259.195,08	86.682.414,24	102.459.307,61
	Μειών Αποσβέσεις	21.346.455,91	4.611.858,62	7.565.792,19	11.995.515,24	15.672.971,96
	ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΓΙΟ	320.824.661,71	52.145.941,81	64.693.402,89	74.686.899,00	86.786.335,65
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	10.285,61	168.464,04	183.100,91	346.544,91	347.308,91
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	320.834.947,32	52.314.405,85	64.876.503,80	75.033.443,91	87.133.644,56
Δ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
	Αποθέματα	5.279.828,57	4.704.502,17	4.474.699,92	3.935.912,01	2.603.946,59
	Πελάτες	6.237.650,63	11.734.019,14	11.630.843,73	15.075.470,94	11.127.361,99
	Λοιποί Λογαριασμοί Απαιτήσεων	1.602.135,02	5.534.392,00	5.908.346,63	2.245.458,84	4.282.949,33
	Χρεόγραφα	0,00	0,00	0,00	868,26	0,00
	Διαθέσιμα	19.282.285,76	19.126.920,43	14.682.669,25	4.776.710,45	9.899.399,92
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	32.401.899,98	41.099.833,74	36.696.559,53	26.034.420,50	27.913.657,83
E	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,00	92.003,73	101.596,31	203.735,17	163.402,84
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	354.029.013,70	95.276.366,32	103.217.743,01	102.398.613,57	115.864.405,57
	<i>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</i>					
A	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	322.377.781,92	48.033.319,75	61.236.407,22	68.143.565,62	79.049.901,68
B	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	1.930.441,02	2.225.980,97	2.847.304,72	3.197.866,12	4.281.342,16
Γ	ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
	Προμηθευτές	1.236.530,11	548.659,60	1.914.510,98	3.460.322,61	1.785.604,63
	Υπόλοιποι Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων	7.084.811,56	25.189.936,54	19.693.102,97	11.386.214,68	15.027.027,77
	ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	8.321.341,67	25.738.596,14	21.607.613,95	14.846.537,29	16.812.632,40
	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	21.399.449,09	19.003.217,28	17.223.283,72	15.898.408,56	15.030.088,02
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	29.720.790,76	44.741.813,42	38.830.897,67	30.744.945,85	31.842.720,42
Δ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	0,00	275.252,18	303.133,40	312.235,98	690.441,31
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	354.029.013,70	95.276.366,32	103.217.743,01	102.398.613,57	115.864.405,57
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	354.018.728,09	95.107.902,28	103.034.642,10	102.052.068,66	115.517.096,66
	ΑΠΑΣΧΟΛΗΘΕΝΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	352.098.572,68	92.775.133,17	100.067.304,89	98.888.511,47	110.892.622,10
	ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ	24.080.558,31	15.361.237,60	15.088.945,58	11.187.883,21	11.101.025,43

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-2:ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΕΥΑΘ ΑΕ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
B Έξοδα Εγκατάστασης	0,30%	2,76%	2,94%	3,21%	2,92%
Μείον Αποσβέσεις	0,08%	0,90%	1,45%	2,11%	2,35%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	0,22%	1,86%	1,49%	1,10%	0,56%
Γ ΠΑΓΙΟ					
Ακινήτοποιήσεις	96,65%	59,57%	70,01%	84,65%	88,43%
Μείον Αποσβέσεις	6,03%	4,84%	7,33%	11,71%	13,53%
ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΓΙΟ	90,62%	54,73%	62,68%	72,94%	74,90%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	0,00%	0,18%	0,18%	0,34%	0,30%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	90,62%	54,91%	62,85%	73,28%	75,20%
Δ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Αποθέματα	1,49%	4,94%	4,34%	3,84%	2,25%
Πελάτες	1,76%	12,32%	11,27%	14,72%	9,60%
Λοιποί Λογαριασμοί Απατήσεων	0,45%	5,81%	5,72%	2,19%	3,70%
Χρεόγραφα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Διαθέσιμα	5,45%	20,08%	14,22%	4,66%	8,54%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	9,15%	43,14%	35,55%	25,42%	24,09%
Ε ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,00%	0,10%	0,10%	0,20%	0,14%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
A ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	91,06%	50,41%	59,33%	66,55%	68,23%
B ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	0,55%	2,34%	2,76%	3,12%	3,70%
Γ ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Προμηθευτές	0,35%	0,58%	1,85%	3,38%	1,54%
Υπόλοιποι Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων	2,00%	26,44%	19,08%	11,12%	12,97%
ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	2,35%	27,01%	20,93%	14,50%	14,51%
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	6,04%	19,95%	16,69%	15,53%	12,97%
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	8,40%	46,96%	37,62%	30,02%	27,48%
Δ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	0,00%	0,29%	0,29%	0,30%	0,60%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-3: ΤΑΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΕΥΛΘ ΑΕ

	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004
	<i>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</i>					
A	Έξοδα Εγκατάστασης	100,00%	146,38%	184,74%	208,35%	217,05%
	Μείον Αποσβέσεις	100,00%	212,72%	444,93%	688,81%	895,50%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	100,00%	123,45%	94,79%	42,27%	-17,48%
B	ΠΑΓΙΟ					
	Ακινήτοποιήσεις	100,00%	-83,41%	-78,88%	-74,67%	-70,06%
	Μείον Αποσβέσεις	100,00%	-78,40%	-64,56%	-43,81%	-26,58%
	ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΓΙΟ	100,00%	-83,75%	-79,84%	-76,72%	-72,95%
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	100,00%	1537,86%	1680,17%	3269,22%	3276,65%
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	-83,69%	-79,78%	-76,61%	-72,84%
Γ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
	Αποθέματα	100,00%	-10,90%	-15,25%	-25,45%	-50,68%
	Πελάτες	100,00%	88,12%	86,46%	141,69%	78,39%
	Λοιποί Λογαριασμοί Απατήσεων	100,00%	245,44%	268,78%	40,15%	167,33%
	Χρεόγραφα	100,00%	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!
	Διαθέσιμα	100,00%	-0,81%	-23,85%	-75,23%	-48,66%
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	26,84%	13,25%	-19,65%	-13,85%
Δ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	-73,09%	-70,84%	-71,08%	-67,27%
	<i>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</i>					
A	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	100,00%	-85,10%	-81,00%	-78,86%	-75,48%
B	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	100,00%	15,31%	47,50%	65,65%	121,78%
Γ	ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
	Προμηθευτές	100,00%	-55,63%	54,83%	179,84%	44,40%
	Υπόλοιποι Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων	100,00%	255,55%	177,96%	60,71%	112,10%
	ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	100,00%	209,31%	159,67%	78,42%	102,04%
	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	100,00%	-11,20%	-19,52%	-25,71%	-29,76%
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	100,00%	50,54%	30,65%	3,45%	7,14%
Δ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	-73,09%	-70,84%	-71,08%	-67,27%

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-4: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ, ΕΥΑΘ ΑΕ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2000	2001	2002	2003	2004
Πωλήσεις	59.324.227,36	44.661.912,90	57.487.147,81	51.080.194,54	60.325.115,11
ΜΕΙΟΝ Κόστος Πωληθέντων	58.932.818,10	24.198.987,98	29.862.943,94	32.794.281,32	35.386.251,92
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	391.409,27	20.462.924,92	27.624.203,87	18.285.913,22	24.938.863,19
ΠΑΛΕΟΝ Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης κλπ	19.337.361,75	9.489.177,17	9.006.440,75	6.177.967,39	3.391.631,10
Έξοδα Διοίκησης κλπ	15.157.861,92	9.558.609,14	12.211.390,75	12.989.734,31	11.521.849,80
ΚΕΡΑΗ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ (ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤ)	4.570.909,10	20.393.492,95	24.419.253,87	11.474.146,30	16.808.644,49
(-) Τόκοι Χρεωστικοί	3.145.515,91	1.120.686,72	888.893,23	696.318,13	564.065,94
(+) Τόκοι Πιστωτικοί	4.200.975,46	459.925,02	336.103,22	177.664,38	95.465,68
ΚΕΡΑΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	5.626.368,65	19.732.731,25	23.866.463,86	10.955.492,55	16.340.044,23
ΠΑΛΕΟΝ Έκτακτα Αποτελέσματα	-1.101.673,88	-2.169.405,87	692.466,81	134.690,41	-1.740.948,49
ΜΕΙΟΝ Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΑΗ	4.524.694,77	17.563.325,38	24.558.930,67	11.090.182,96	14.599.095,74
<i>ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΑΩΝ</i>					
Καθαρά Κέρδη	4.524.694,77	17.563.325,38	24.558.930,67	11.090.182,96	14.599.095,74
ΜΕΙΟΝ Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	0,00	3.958.298,38	0,00	0,00	0,00
ΠΑΛΕΟΝ Υπόλοιπο Κερδών εις νέο	0,00	0,00	2.745.275,81	13.492.303,60	17.259.326,14
ΜΕΙΟΝ (Φόρος)	705.387,67	7.129.596,83	7.568.736,88	3.939.660,42	3.910.136,51
ΚΕΡΑΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	3.819.307,10	6.475.430,17	19.735.469,60	20.642.826,14	27.948.285,37
(Τακτικό Αποθεματικό)	814.445,06	442.163,38	798.166,00	361.000,00	474.470,61
(ΠΡΩΤΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΜΕΡΙΣΜΑ)	665.130,13	2.970.000,00	5.445.000,00	2.722.500,00	2.904.000,00
(Μερίσματα Από Κέρδη Προηγούμενης Χρήσης)	0,00	0,00	0,00	300.000,00	400.000,00
(Αφορολόγητα Αποθεματικά)	2.339.731,91	317.990,98	0,00	0,00	0,00
(Αμοιβές Από Ποσοστά Μελών ΔΣ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Παρακρατούμενα Κέρδη (ΕΙΣ ΝΕΟΝ)	0,00	2.745.275,81	13.492.303,60	17.259.326,14	24.169.814,76
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΡΑΗ	7.670.210,68	18.684.012,10	25.447.823,90	11.786.501,09	15.163.161,68

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-5: ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ, ΕΥΑΘ ΑΕ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2000	2001	2002	2003	2004
Πωλήσεις	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΜΕΙΟΝ Κόστος Πωληθέντων	99,34%	54,18%	51,95%	64,20%	58,66%
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	0,66%	45,82%	48,05%	35,80%	41,34%
ΠΛΕΟΝ Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης κλπ	32,60%	21,25%	15,67%	12,09%	5,62%
Έξοδα Διοίκησης κλπ	25,55%	21,40%	21,24%	25,43%	19,10%
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ (ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤ)	7,70%	45,66%	42,48%	22,46%	27,86%
(-)Τόκοι Χρεωστικοί	5,30%	2,51%	1,55%	1,36%	0,94%
(+)Τόκοι Πιστωτικοί	7,08%	1,03%	0,58%	0,35%	0,16%
ΚΕΡΔΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	9,48%	44,18%	41,52%	21,45%	27,09%
ΠΛΕΟΝ Έκτακτα Αποτελέσματα	-1,86%	-4,86%	1,20%	0,26%	-2,89%
ΜΕΙΟΝ Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	7,63%	39,33%	42,72%	21,71%	24,20%
<i>ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ</i>					
Καθαρά Κέρδη	7,63%	39,33%	42,72%	21,71%	24,20%
ΜΕΙΟΝ Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	0,00%	8,86%	0,00%	0,00%	0,00%
ΠΛΕΟΝ Υπόλοιπο Κερδών εις νέο	0,00%	0,00%	4,78%	26,41%	28,61%
ΜΕΙΟΝ (Φόρος)	1,19%	15,96%	13,17%	7,71%	6,48%
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	6,44%	14,50%	34,33%	40,41%	46,33%
(Τακτικό Αποθεματικό)	1,37%	0,99%	1,39%	0,71%	0,79%
(ΠΡΩΤΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΜΕΡΙΣΜΑ)	1,12%	6,65%	9,47%	5,33%	4,81%
(Μερίσματα Από Κέρδη Προηγούμενης Χρήσης)	0,00%	0,00%	0,00%	0,59%	0,66%
(Αφορολόγητα Αποθεματικά)	3,94%	0,71%	0,00%	0,00%	0,00%
(Αμοιβές Από Ποσοστά Μελών ΔΣ)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Παρακρατούμενα Κέρδη (ΕΙΣ ΝΕΟΝ)	0,00%	6,15%	23,47%	33,79%	40,07%

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-6: ΤΑΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ, ΕΥΑΘ ΑΕ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2000	2001	2002	2003	2004
Πωλήσεις	100,00%	-24,72%	-3,10%	-13,90%	1,69%
ΜΕΙΟΝ Κόστος Πωληθέντων	100,00%	-58,94%	-49,33%	-44,35%	-39,95%
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	100,00%	5128,01%	6957,63%	4571,81%	6271,56%
ΠΛΕΟΝ Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης κλπ	100,00%	-50,93%	-53,42%	-68,05%	-82,46%
Έξοδα Διοίκησης κλπ	100,00%	-36,94%	-19,44%	-14,30%	-23,99%
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ(ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤ)	100,00%	346,16%	434,23%	151,03%	267,73%
(-)Τόκοι Χρεωστικοί	100,00%	-64,37%	-71,74%	-77,86%	-82,07%
(+)Τόκοι Πιστωτικοί	100,00%	-89,05%	-92,00%	-95,77%	-97,73%
ΚΕΡΔΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	100,00%	250,72%	324,19%	94,72%	190,42%
ΠΛΕΟΝ Έκτακτα Αποτελέσματα	100,00%	96,92%	-162,86%	-112,23%	58,03%
ΜΕΙΟΝ Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων					
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	100,00%	288,17%	442,78%	145,10%	222,65%
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ					
Καθαρά Κέρδη	100,00%	288,17%	442,78%	145,10%	222,65%
ΜΕΙΟΝ Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	100,00%				
ΠΛΕΟΝ Υπόλοιπο Κερδών εις νέο	100,00%	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!
ΜΕΙΟΝ (Φόρος)	100,00%	910,73%	972,99%	458,51%	454,32%
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	100,00%	69,54%	416,73%	440,49%	631,76%
(Τακτικό Αποθεματικό)	100,00%	-45,71%	-2,00%	-55,68%	-41,74%
(ΠΡΩΤΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΜΕΡΙΣΜΑ)	100,00%	346,53%	718,64%	309,32%	336,61%
(Μερίσματα Από Κέρδη Προηγούμενης Χρήσης)					
(Αφορολόγητα Αποθεματικά)	100,00%	-86,41%	-100,00%	-100,00%	-100,00%
(Αμοιβές Από Ποσοστά Μελών ΔΣ)					
Παρακρατούμενα Κέρδη (ΕΙΣ ΝΕΟΝ)	100,00%	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-7: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ, ΕΥΑΘ ΑΕ

Δείκτης	Τύπος	Μονάδες μέτρησης	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολική Αποδοτικότητα							
Αποδοτικότητα Ενεργητικού	Συνολικά κέρδη/ Σύνολο καθαρού ενεργητικού	%	2,17%	19,65%	24,70%	11,55%	13,13%
Περιθώριο Κέρδους							
Μικτό περιθώριο κέρδους	Συνολικά κέρδη/ Καθαρές πωλήσεις	%	12,93%	41,83%	44,27%	23,07%	25,14%
Καθαρό περιθώριο κέρδους	Καθαρά κέρδη/ Καθαρές πωλήσεις	%	7,63%	39,33%	42,72%	21,71%	24,20%
Κυκλοφοριακή ταχύτητα							
Κυκλοφοριακή ταχύτητα καθαρού ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/Σύνολο καθαρού ενεργητικού	Φορές	0,17	0,47	0,56	0,50	0,52
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πάγιου ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/Πάγιο ενεργητικό	Φορές	0,18	0,86	0,89	0,68	0,70
Κυκλοφοριακή ταχύτητα κυκλοφορούντος ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/κυκλοφορούν ενεργητικό	Φορές	1,83	1,09	1,57	1,96	2,16
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων	Καθαρές πωλήσεις/αποθέματα	Φορές	11,24	9,49	12,85	12,98	23,17
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πελατών	Καθαρές πωλήσεις/πελάτες	Φορές	9,51	3,81	4,94	3,39	5,42
Κυκλοφοριακή ταχύτητα διαθέσιμων	Καθαρές πωλήσεις/ διαθέσιμα	Φορές	3,08	2,34	3,92	10,69	6,09
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων							
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	Καθαρά κέρδη/ Ιδια κεφάλαια	%	1,40%	36,56%	40,11%	16,27%	18,47%
Αποτελεσματικότητα							
Αποτελεσματικότητα αποθεμάτων	Αποθέματα 365 μέρες/Καθαρές πωλήσεις	Μέρες	32	38	28	28	16
Αποτελεσματικότητα πελατών	Πελάτες 365 μέρες/Καθαρές πωλήσεις	Μέρες	38	96	74	108	67
Αποτελεσματικότητα προμηθευτών	Προμηθευτές 365 μέρες/Κόστος πωληθέντων	Μέρες	8	8	23	39	18
Ρευστότητα							
Τρέχουσα ρευστότητα	Κυκλοφορούν ενεργητικό/ Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Φορές	3,89	1,60	1,70	1,75	1,66
Άμεση ρευστότητα	Κυκλοφορούν ενεργητικό-Απόθεμα/ Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Φορές	3,26	1,41	1,49	1,49	1,51
Δανειακή Επιβάρυνση							
	Ξένα κεφάλαια/Ιδια κεφάλαια	%	9,22%	93,15%	63,41%	45,12%	40,28%
	Ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια/Απασχοληθέντα κεφάλαια	%	6,08%	20,48%	17,21%	16,08%	13,55%
Κάλυψη Τόκων και Μερισμάτων							
	Συνολικά κέρδη/Χρηματοπιστωτικά έξοδα	Φορές	2,44	16,67	28,63	16,93	26,88
	Καθαρά κέρδη/Μερίσματα	Φορές	6,80	5,91	4,51	4,07	5,03
Παγιοποίηση περιουσίας							
	Πάγιο/ Κυκλοφορούν ενεργητικό	Φορές	10,56	1,38	1,97	3,33	3,67
	Πάγιο/Σύνολο ενεργητικού	Φορές	0,97	0,60	0,70	0,85	0,88
Χρηματοδότηση ενεργητικού							
	Ίδια κεφάλαια/ Πάγιο ενεργητικό	Φορές	1,00	0,92	0,94	0,91	0,91
	Καθαρό κεφάλαιο κίνησης/ Κυκλοφορούν ενεργητικό	%	74,32%	37,38%	41,12%	42,97%	39,77%
	Απασχοληθέντα κεφ/πάγιο ενεργητικό	Φορές	1,10	1,77	1,54	1,32	1,27

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ-1: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Δείκτης	Τύπος	Μονάδες μέτρησης	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολική Αποδοτικότητα							
Αποδοτικότητα Ενεργητικού	Συνολικά κέρδη/ Σύνολο καθαρού ενεργητικού	%	6,22%	14,71%	14,47%	8,41%	7,66%
Περιθώριο Κέρδους							
Μικτό περιθώριο κέρδους	Συνολικά κέρδη/ Καθαρές πωλήσεις	%	27,01%	39,86%	30,69%	21,17%	17,33%
Καθαρό περιθώριο κέρδους	Καθαρά κέρδη/ Καθαρές πωλήσεις	%	24,06%	38,42%	29,80%	20,26%	16,51%
Κυκλοφοριακή ταχύτητα							
Κυκλοφοριακή ταχύτητα καθαρού ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/Σύνολο καθαρού ενεργητικού	Φορές	0,21	0,36	0,40	0,39	0,38
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πάγιου ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/Πάγιο ενεργητικό	Φορές	0,28	0,61	0,61	0,52	0,50
Κυκλοφοριακή ταχύτητα κυκλοφορούντος ενεργητικού	Καθαρές πωλήσεις/κυκλοφορούν ενεργητικό	Φορές	1,29	1,06	1,33	1,61	1,65
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων	Καθαρές πωλήσεις/αποθέματα	Φορές	6,56	6,44	7,83	8,38	13,36
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πελατών	Καθαρές πωλήσεις/πελάτες	Φορές	6,30	3,54	3,74	2,95	3,82
Κυκλοφοριακή ταχύτητα διαθεσίμων	Καθαρές πωλήσεις/ διαθέσιμα	Φορές	8,95	3,29	11,38	23,81	15,32
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων							
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	Καθαρά κέρδη/ Ίδια κεφάλαια	%	8,03%	25,48%	23,15%	12,03%	10,74%
Αποτελεσματικότητα							
Αποτελεσματικότητα αποθεμάτων	Αποθέματα 365 μέρες/Καθαρές πωλήσεις	Μέρες	113	73	79	62	59
Αποτελεσματικότητα πελατών	Πελάτες 365 μέρες/Καθαρές πωλήσεις	Μέρες	78	104	109	127	116
Αποτελεσματικότητα προμηθευτών	Προμηθευτές 365 μέρες/Κόστος πωληθέντων	Μέρες	18	25	35	42	26
Ρευστότητα							
Τρέχουσα ρευστότητα	Κυκλοφορούν ενεργητικό/ Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Φορές	3,12	1,52	1,48	1,53	1,40
Άμεση ρευστότητα	Κυκλοφορούν ενεργητικό-Απόθεμα/ Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Φορές	2,35	1,21	1,13	1,18	1,14
Δανειακή Επιβάρυνση							
	Ξένα κεφάλαια/Ίδια κεφάλαια	%	16,19%	60,55%	45,81%	38,10%	35,58%
	Ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια/Απασχληθέντα κεφάλαια	%	3,99%	11,02%	9,30%	10,39%	8,54%
Κάλυψη Τόκων και Μερισμάτων							
	Συνολικά κέρδη/Χρηματοπιστωτικά έξοδα	Φορές	35,67	61,77	48,59	29,64	20,18
	Καθαρά κέρδη/Μερίσματα	Φορές	5,71	5,26	4,51	4,28	4,77
Παγιοποίηση περιουσίας							
	Πάγιο/ Κυκλοφορούν ενεργητικό	Φορές	6,29	2,22	2,80	3,62	4,00
	Πάγιο/Σύνολο ενεργητικού	Φορές	0,83	0,68	0,76	0,85	0,88
Χρηματοδότηση ενεργητικού							
	Ίδια κεφάλαια/ Πάγιο ενεργητικό	Φορές	1,03	0,92	0,92	0,89	0,89
	Καθαρό κεφάλαιο κίνησης/ Κυκλοφορούν ενεργητικό	%	65,89%	33,99%	31,00%	33,31%	25,93%
	Απασχληθέντα κεφ/πάγιο ενεργητικό	Φορές	1,20	1,48	1,35	1,23	1,21

